

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

1887

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

ΕΓΡΙΣΚΕΤΑΙ ΠΑΡΑ ΚΑΡΟΛΩ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1887

Τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐπιμελεῖται τριμελὴς ἐπιτροπὴ τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας.

Αἰτήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἐφημερίδα ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Ἐπιμελητὴν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ΑΘ. Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΝ.

Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ἐκδίδονται ἄρθρα ἀρχαιολογικῆς ὕλης παντὸς εἶδους καὶ πάσης ἐποχῆς, κατὰ προτίμησιν ὅμως Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ μνημεῖα τῆς τέχνης ἀνέκδοτα μετὰ περιγραφῆς αὐτῶν καὶ ἐρμηνείας συντόμου καὶ εἰδήσεις ἀρχαιολογικαὶ φέρουσαι ὡς οἶόν τε ἐπίσημον χαρακτῆρα.

Τοῖς γράφουσιν ἄρθρα εἰς τὴν Ἐφημερίδα χορηγεῖται ἀμοιβὴ ἑκατὸν δραχμῶν ἀντὶ ἐκάστου τυπογραφικοῦ φύλλου. Οἱ πίνακες καὶ τὰ ἐν τῷ κειμένῳ ἀπεικονίσματα λογίζονται ὡς κείμενον.

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδεται κατὰ τριμηνίαν ἓν τεῦχος σχήματος τετάρτου περιέχον τρία τοῦλάχιστον τυπογραφικὰ φύλλα καὶ τρεῖς πίνακες.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος δραχμαὶ δεκαεξί.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ παρὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ βιβλιοπωλείῳ τοῦ κ. ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶν καθαρῶς ἀρχαιολογικὸν περιοδικόν.

Διὰ τὰ τυπογραφικὰ καὶ ἄλλα παροράματα εὐθύνεται ὁ ἐκάστοτε παρέχων τὸ εἰς ἐκδοσὶν ἄρθρον ὑφ' ᾧ καὶ ὑπογράφεται.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΤΤΙΚΗ

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΤΙΝΟΣ ΕΝ ΔΗΛΩΙ

A'

... επο ε . τ τ ξ ; υ λ ; σαιηρ καιμισηρ . ε ι Λ . και τ'άλλ-
α] ποιήσει κατὰ ταύτ'α ταῖς | | . ν νοιωσιδο | . εκτων Λ | ἐν Δήλωι [π-
άντας τοὺς λίθους ἐπειδ'ὰν δοκιμασθῶσιν παραλαβῶν τοὺς στύλο[υ]ς Ο . Ι Λ νους ΗΚΙΠΕΙ ε ΛΛΙ
ει κατὰ κίονα [αὐτ]ὸς αὐτῶι κα . . . | λιθίνηι ΟΤΘΓΟΛΛΝΕΙ δὲ / και τοὺς κίονας και τῶν ξ | πο-
5 λιστωι ὃ μὴ ἔλατ[τ]ον πέν[θ'] ἡμιποδίων κύκλωι ἅπαντα και καθ'ΙΕ.ΕΙΣΒΕΡΥ . . . οίως πανταχῆι τετράναι δὲ και το[ῖς]
εμπολίοις και μολυβδοχοῆσα[ι] ὡς ἂν ὁ ἀρχιτέκτων κελεύ[η] και ἀποδώσ[ει] ἐστ[η]κότας ὀρθο[ύ]ς και ὕγει[ς] και ἴσου-
ς ἀλλήλοις κατὰ κεφαλὴν και ὀρθοὺς πρὸς τ[ὸ]ν διαθήτην πανταχῆι θήσει δὲ [. . . ὀρ ;]θοὺς πάντας τοῦ ὑπ-
αρχιτέκτονος· ἐπειδ'ὰν δὲ συ[γ]κείμενα εἶ πάντα και μεταξὺ τι Ο Ε Μ [. π]αρέξ-
ει δὲ αὐτὸς [α]ὐτῶι ὁ μισθωσά[με]νος τὸ ἔργον πάντα ὄσων ἂν δέηται πρὸς τ[ὸ] [ἔ]ργον Λ | μο-
10 λύθδου· τοῦ δὲ παραδείγματος τοῦ πεποιημένου Ο Υ ἐ[π]ικράνου ἔσ[τ]αι μ ;]ισ[θω]τῆ[ς] ;] τοῦ [ἀρ]γυριο-
υ ὅσου ἄμ μισθωθῆι τὸ ἔργον [ε]τι ; ἂν τάξει ὁ ἀρχιτέκτων κομει δὲ και τὸ παράδειγμα τοῦ ἐπικράνου
εἰς Δήλων ὁ μισθωσάμενος τὸ ἔργον τέ[λ]εσι τοῖς αὐτοῦ ὕγει[ς] και θήσε[ι] καθάπερ περι τῶν ἄλλωγ γέ-
γραπται· παραλαβῶ[ν] ὕ[γ]ει[ς] Ἀθήνησι τῶι τε ὑπαρχ[ι]τέκτονι συντελειεις τὸμ μισθῶ[ν] ἀ[π]ὸ τῆς ἡμ[ε]ρα-
ς ἧς ἂν ἀρξῆται ἐν Δήλωι ἐργά[ζε]σθαι ἕως ἂν ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον ὃ ἂν ἦι [μεμ]ισθωμ[ένος]
15 Ιου ἀργυρίου καθάπερ τοῖς τοὺς ὀρθοστάτας μεμισθωμένοις ἐν ταῖς συ[γ]γραφαῖς γέγραπται· ταῦ-
τα δὲ ποιήσας ἅπαντα δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν ἀποδ[ε]ξάτω τοῖς ναοποιοῖς κ[αί] τῶι ἀρχι[τέκ]τον-
ι ὁ μισθωσάμενος τὸ ἔργον τέλος εἷοντα ὀκτώ μηνῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου οὗ ἄμ μισθώ[σθη]ται· τοῦ[ς] ἐγγυητ-
ὰς καθιστάναι κατὰ : Χ : ἀξιοχρεως· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃ ἐν τῶι χρόνωι δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἀ-
ποτινέτω : Δ : δραχμὰς τῆς ἡμέρας ἐκά[σ]της [ἔ]ως [ἂ]ν ποιήσῃ δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφ[ή]ν· εἰσπε[ραττ]ό-
20 ντων δὲ αὐτὸν και το[ῖς] ἐγγυητὰς οἱ ναοποιοῖ τ[οῦ]το [τὸ] ἀργύριον και [τ]ἄλλα ποιοῦντων καθάπερ το-
ῖς ἄλλοις μισθωταῖς και ἐγγυηταῖς τῶ[ν] ἔργων [ἐν] τῆι συ[γ]γραφ[ῆ]ι γ[έ]γραπται· τοῦ δὲ ἀργυρίου λή-
ψεται τὸ μὲν ἡμ[ε]ρασι ἐπειδ'ὰν τοὺς ἐγγυητ[ῆ]τα[ς] κ[α]τα[σ]τήσῃ, τ[οῦ] δὲ λοιποῦ τὸ ἡμισυ ἐπειδ'ὰν ἐξεργασ-
μένα ἦι τῶν ἔργων τὰ ἡμ[ε]ρασι, τ[ὸ] δὲ λοιπὸν ἐπειδ'ὰν πάντα τ[έ]λο[ς] ἔχον[τα] ἐὰν [δέ] τι ἀντιλέγ[ω]σ-
ιν ; οἱ μεμισθωμένοι πρὸς [ἀ]λλήλο[υ]ς περὶ τ[ῶν] ἔργων Α . Ι Λου
25 ἀργυρίου μισθωμάτων τῶ ; μ ; μισθωθέντων ; Σ ; ; ιε-
 . . . ἀνηλωμένα : ΧΧΧΧΓΓΗΗΗΗΔΔΠ : . Σ . . ΕΥΣΤ . Σ ων[. ἐπὶ τῆ]ς ; Αἰ[γ]ηίδο-
ς δευτέρας πρυτανείας κυρωτῆς Ε . τω υτω Βοηδρομ-
ιῶνος τρίτη ἰσταμένου δικαστη[ρ]ιο ο ν : Λ [πάν]Τ ; ας ; ΠΗΠΔΠΠ
τὸν λίθον ἕκαστον : δρ : κεφάλαιον ἀργυ[ρ]ίου τῶν λίθων τ[οῦ]τω[ν] ;]μισθωτῆς Κ-
30 ἄνων Διονυσόδωρου Θεσπιεύς· ἐγγυητ[ῆ]αι]οκράτου Γ Η ημος Πίστωνος Ἀ-
θμονεύς, Πυργίων Γναθίου Ἀφ[ι]δναῖο[ς] Οἰνοστράτου . . . Α . Ε Θουκυδίδης Ἀλκισ-
θένους Ἀφιδναῖος· μετρΩ ; Ω δε : λίθους : Π Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν και πέντε
δακτύλων, πλάτος τεττάρωμ ποδῶν και ἡμιποδίου : ἐτέρους : Π Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν και ἡμι-
ποδίου, πλάτος τεττάρωμ ποδῶν και πέντε δακτύλων : ἐτέρους : Δ Π Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν, πλάτ-
35 ος τριῶν ποδῶν : ἐτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν και πέντε δακτύλων, πλάτος δυοῦμ ποδο-

ἴν καὶ τριῶν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι [Ι] : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν
 δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν καὶ παλαστῆς , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶ-
 ν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν καὶ πέντε δακτύλων , πλάτος τριῶμ ποδῶν : ἑ-
 40 ἑρους : . Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν καὶ δέκα δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τ[ρ]ιῶν δ[ακ]τύλ-
 ων ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν καὶ τριῶμ παλαστῶν , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτ-
 ύλων : ἑτέρους : Ι Ι Ι : μῆκο[ς] τριῶμ ποδῶν καὶ δακτύλου , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων·
 ἑτέρους : [Δ;] : μῆκος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν· ἑτέρους : Π : μῆκος δυ-
 οῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν· ἑτέρους : Δ Π Ι Ι Ι : μῆκος δυοῖμ ποδοῖν καὶ
 τριῶν παλαστῶν , πλ[ά]το[ς] δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων : ἑτέρο[υς] : Ι Ι Ι Ι : μῆκος πένθ' ἡμιποδί-
 45 ων καὶ δακτύλου , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακ[τ]ύλων : ἑτέρο[υς] : Ι Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν κα-
 ἰ ἑννέα δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων : ἑτέρους : Δ : μῆκος δυοῖμ ποδοῖν καὶ
 τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ δυοῖν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν κ-
 αὶ δακτύλου· πλάτος δυοῖμ ποδοῖν· ἑτέρους : Δ Π Ι Ι [Ι] : μῆκος τριῶμ ποδῶν , [πλ]ά[το]ς δυοῖμ ποδοῖν· [έ]τ-
 ἑρους : Δ Δ Δ Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν κ[α]ὶ ἕξ δακτύλων : πλάτος δυοῖν ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων· ἑτέρ-
 50 ους : Η Η Η Η Π Δ Δ Ι Ι : μῆκος τριῶμ ποδῶν καὶ τριῶν δακτύλων· πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων· ἑτέρ-
 ος ποδιαῖοι : ἑτέρους : Π : μῆκο[ς] πέντε ποδῶν καὶ τριῶν παλαστῶ[ν] , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τρι-
 ῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων· ἑτέρους : Ι Ι [Ι] : μῆκος τεττάρωμ ποδῶν καὶ τριῶμ παλ[αστῶν] καὶ δ-
 ακτύλου , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων : ἑτέρους : Ι Ι Ι Ι : μῆκο[ς] δυοῖμ πο-
 55 οδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν [κ]αὶ δυο-
 ῖν δακτύλων : πλάτος οὔτοι ἅπαντες ποδιαῖοι καὶ δυοῖν δακτύλων : ἑτέρους : Π Ι : μῆκος ὀκτώ π-
 οδῶν κα[ὶ] δέκα δακτύλων , πλάτος παλαστῶν ἑννέα καὶ δακτύλων δυοῖν , πλάτος [δυο]ῖμ ποδοῖν κα[ὶ] δυ-
 οῖν δακτύλων συγγ | καθὼς ἐμισθώθησαν τούτους . ε . ε μισθω . . . Ε Ν Ο
 ς : Μ Π Α : Λ Ι ἐπὶ θαλατ[τ] | ἐπὶ τῶι χῶματι μῆ πλέον Λ

B'

. ικ
 . ν
 . επο ρ Ι
 ερ ντ Ι Ι
 5 . ους δ ο ετ
 . . ητω ο στ
 αδεε . τωμ ο
 . τούς ναοπο[ι]ούς ἐπιμελεῖ;]σθαι
 τῶν ἔργωνεκα . εκατ
 10 . . τ . . ε . Γ ς ἐπειδ-
 ἄν τὰ τρί[α] ο[ι] μισθωσά-
 μενοι προ οδον : Π . Ι Ι
 ὁ λίθος [. Κ]όνων Διονυ[σ]ο-
 δῶρου Θ[εσπιεύς]]ῶνος ἐνάτη-
 15 ι ὀγδόη[ι]] πλ[ά]τος δυοῖν
 π]οδοῖν : τριῶν κα-
 ἰ] τριῶν [. παλα]στῶν κα[ὶ] τρι-
 ῶν] δακτύλων] ἑτέρου[ς] : Ι Ι Ι : μῆ-

	κ]ος	ω[ν] ποδῶν καὶ τρ-
20	ἰων παλαστ[ῶν	πάχος οὐτ]οὶ ἀπαντε-
	ς ποδιακίο[ι	[π]ο;[δ]ῶν, π-
	λάτος πε[ν]θ' [ἡμιποδίων	πλά]τος πένθ' ἡμ-
	ιποδίων [.	ἡμιπ]οδίων καὶ
	δυοῖν δακτ[ύλοιν	πλά]τος πένθ' ἡ-
25	μιποδίων	παλαστῶ-
	ν καὶ	[ἐτέρ]ο]υς : Ι Ι Ι :
	μῆκος	παλα]στ-
	ῶν, πλάτος π[έν]θ' [ἡμιποδίων	ἐ]τέ[ρ]ου-
	ς; Γ Ι Ι Ι Ι	ω
30	ων καὶ δέκα	
	συγγραφ	
	ντωιτων	Ι ω;σι
	Ι Ι Ι τωι	ευ ων
	εισανο	εὐγων-
35	ιους	ητοεν
	ντωνωνοι	ο ε
	θος . . . Ι Λ Ν[.	κα]ι δυοῖ-
	ν δακτύλο[ιν]ς . Ι τὰ-
	ς συγγραφᾶ[ς] ἐπ;ιγν
40	ητω τῶι	γδ;
	ζων	εμισθ.
	ωσιν οαΓ	ἐπὶ τῆι
	θαλάττ[ηι]ήκον-
	ταου	μῆ ἔλ-
45	αττο[ν	οτατ;
	ογραψασθ	μι]σθο-
	του Λ . ωδ	λί;]θων Δν
	ῶν δεδοκι[μασμένων]ἐπ-
	ιμελε	Λ Ι κ-
50	ομιζον	:
	ι τουτωνω]	:
	ν μῆ ὑγιει[ς	:
	παρὰ τὸ ἔργον	'Ε]παφ[ρ-
	οδίτωι Λ Γ . Λ	:
55	δραχμάς	Ι ἡ-
	μέραι πα	προ-
	σφείλη[ι	νό-
	μοις τοῖς	ΝΕΑ;
	της εἰςπρ	ΠΙΠΙ;
60	εσθαι τοῦς	ΣΙ;
	ι ἀποτινέτω	ΠΙΙ;
	ους νόμους	ΟΙ ἐ-
	γγυητήν αὐτο[.	μ[ηδ;

	ενὶ μισθώσασθαι;]	I
65 .	μμέρος ἐπειδάν	του δὲ λ[οι]ποῦ
	τ]ὸ ἡμισυ ἐπειδάν	I
	

Μικρογράμματον ἀπεδώκαμεν τὸ κείμενον τῆς μακρᾶς ταύτης ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ ἡ ἀθλία κατάστασις τῆς πλακῶς, ἀφ' ἧς τὸ ἀντεγράψαμεν, μεγάλως παρείχε δυσκολίας εἰς τὴν διὰ κεφαλαίων πιστὴν ἀπόδοσιν τῶν πολλαγῶς βεβλαμμένων ἢ ἀμυδρῶν γραμμάτων καὶ ἔτι πλέον εἰς τὴν δεῖξιν τῆς σχετικῶς ὑπαλλήλου αὐτῶν θέσεως ἐν τοῖς στίχοις, ἀφοῦ τὸ ἔλον δὲν ἐχαράχθη κατὰ τὸ στοιχηδὸν σύστημα τῆς γραφῆς, ἀλλὰ μόνον μέρη τινά, ἀλλὰ δὲ πλησιάζουσιν εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλα τελείως αὐτοῦ ἀπομακρύνονται, ἅτε συμπυκνουμένων ἢ ἀραιουμένων τῶν γραμμάτων, ἅμα δὲ καὶ μεταμειβόντων μέγεθος, καὶ τοι μένοντος τοῦ αὐτοῦ μήκους τῶν στίχων ἀπανταχοῦ¹. Μόνον ἡ διὰ φωτογραφίας ἀπόδοσις τῶν ὀρωμένων ἐπὶ τοῦ λίθου ἤθελεν εἶναι πιστὴ κατὰ πάντα, καὶ ταύτην ἠθέλομεν προτιμήσει, ἂν ἡμεθα βέβαιοι, ὅτι ἤθελε τεχνικῶς ἐπιτύχη οὕτως, ὥστε νὰ μὴ συγχέη καὶ ἀπελπίζη τὸν ἀναγνώστην δι' ὑπερμέτρων φωτοσκιάσεων, ὡς πολλάκις συμβαίνει. Ἄφοῦ δὲ περὶ τούτου βεβαίαν ἐλπίδα δὲν συνελάβομεν, προέβημεν εἰς τὴν ἐκδοσιν ὅπως προέβημεν. Ἄλλοι δὲ μεθ' ἡμᾶς ἐκδύται τοῦ λίθου ἅς ποιήσωσι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν.

Ἡ πλάξ, ἡ ἔχουσα τὰ δοθέντα γράμματα, εὐρέθη τῇ 18 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους τούτου, ὡς κάλυμμα κτιστοῦ τάφου τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἔξωθεν τοῦ ἀναφανέντος προπύλου τοῦ Ἀθηνῶν Ὀλυμπιεῖου. Εἶναι δὲ λίθου πεντελικοῦ, ὅπως ἀκόσμητος, πλάτους τανῦν 0,94, ὕψους 0,71, πάχους 0,10, καὶ ἤτο ποτε ἐπιγεγραμμένη ὅλη ἀμφοτέρως τὰς πλατείας πλευράς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔπαθε πρὸ αἰώνων διττὴν βλάβην. Ἐνῶ ἄνω, ἔνθα ἄρχονται οἱ στίχοι ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, σώζεται κενὸς γραμμάτων τόπος ὡς τεσσάρων στίχων, φανερόντων ὅτι ἐκεῖ εἶναι ἀρτία ἡ πλάξ, κάτω ἐξ ἐναντίας, ἔνθα ὁ τελευταῖος στίχος τῆς πλακῶς, τὰ γράμματα παρουσιάζουσι μόνον τὰ ἄνω αὐτῶν μέρη

¹ Οὕτω λοιπὸν οἱ πλείστοι μὲν στίχοι ἔχουσιν ἀνά 76 γράμματα, συναριθμουμένων καὶ τῶν σημείων στιγμῆς, ὀλίγοι ἀνά 75, 77, 78, εὐρέθησαν δὲ καὶ δύο ἔχοντες ὁ μὲν 89, ὁ δὲ 91 γράμματα.

καὶ ἡ καθ' ὄλον ἐκεῖ τὸ πλάτος φαινομένη ἀπόθραυσσις, οὔσα καὶ κατὰ τι λοξή, ποιεῖ πρόδηλον, ὅτι μέρος σημαντικὸν τῆς ὅλης πλακῶς ἐξέλιπε, πιθανώτατα ἄλλο τόσον, ὅσον εἶναι τὸ σωζόμενον, ἂν πρέπει τις ἐξ ἀναλογίας ἄλλων ὁμοίας ἐπιγραφᾶς ἔχουσῶν στηλῶν νὰ κρίνη, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πάντοτε ἐπιμήκεις καὶ ὄχι ὡς ἡ ἡμετέρα νῦν σχεδὸν τετραγώνος. Ἄλλην βλάβην μεγαλλιτέραν ἔπαθεν ἡ πλάξ ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν ἐπιγεγραμμένων πλευρῶν κατὰ ἓνα πολὺ σπάνιον καὶ περιεργον τρόπον, νῦν τὸ δεύτερον εἰς ἐμὲ ἐκ πείρας γινόμενον γνωστόν· ἡ ὑποκάτω ἐπιφανεία τῆς, ἣτοι ἡ βλέπουσά ποτε τὸ κενὸν τοῦ τάφου, διεβρώθη ἐντελῶς ὑπὸ τῶν ἀνιουσῶν ἀτμίδων, καὶ μόνον τὰ ἄκρα αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῶν κατὰ μῆκος τοῦ τάφου πλευρικῶν δύο τοίχων ἐστηρίζοντο, διέσωσαν ἐκατέρωθεν γράμματά τινα ὀλιγοστά πάντων σχεδὸν τῶν στίχων, ὅπως φαίνονται ἐν τῇ ἀντιγραφῇ μου ὑπὸ τὸ στοιχεῖον B¹. Αἱ βλάβαι δὲ τῆς ἐπάνω ἐπιφανείας, ἧς τὰ γράμματα ἀπεδόθησαν ὑπὸ τὸ στοιχεῖον A, ἦσαν ἄλλου εἶδους· ἐπικρούσματα πολλὰ τυχαῖα, ἀποτριβαὶ καὶ ρύπος ἐπικεκολλημένος σκληρότατος, μεταλλικὸς σχεδόν, ὅστις ὅπως δὴ ποτε ἀπεμακρύνθη, καὶ δυνατόν ἐγένετο δι' ἀναστροφῆς, ὑπτιάσεως, πάλιν ὀρθώσεως καὶ πλαγιάσεως τῆς βαρείας πλακῶς πρὸς τὸ διάφορον φῶς τῆς ἡμέρας νὰ ἀντιγραφῶσιν οἱ 164 αὐτῆς στίχοι ἐν χρόνῳ σχεδὸν διμήνῳ.

Ἡ οὕτω εἰς φῶς προελθοῦσα ἐπιγραφὴ σημαντικῶς αὐξάνει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς οἰκοδομὰς ἐπιγραφῶν, ὁποῖας ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις ὄχι ὀλίγας ἀνέδωκεν ἡ ἀρχαιοβριθῆς ἡμῶν πατρις καὶ ἔξω τῶν Ἀθηνῶν, ἐκ Τεγέας, Ἐρετρίας, Λέσβου, Δήλου, Λεβαδείας, Ἐλευσίνος, Πειραιῶς, Ἐπιδαύρου². Ἀναφέρεται δ' αὕτη εἰς οἰκοδομὴν τινα δημοσίαν ἐν Δήλῳ (ἴδε πλευρᾶς A

¹ Τὸ πρῶτον τοιαύτης διαβρώσεως παράδειγμα ἐπὶ μεγάλης στήλης ἴδε ἐν Ἀθηναίου τόμῳ 7^ο (τοῦ ἔτους 1878) σελ. 87 z. ἐξ.

² Λατινικὰς τοιαύτας ἐκ Ρώμης ἢ ἄλλοθεν τῆς Ἰταλίας δὲν γνωρίζω σωζομένας, εἰ καὶ οἰκοδομικώτατοι ἐγένοντο οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἔχοντες τοῦ Βιτρούβιου τὸ de architectura σύγγραμμα, τὸ μόνον ἐκ τῆς ἀρχαιότητος τοῦ εἶδους τούτου.

στίχ. 2. 12. 14.) ἀνεγερθεῖσαν κατὰ τὰ μέσα, ὑποθέτω, τοῦ 8^{ου} πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ὅτε ἔτι κατεῖχον τὴν νῆσον ἐκείνην οἱ Ἀθηναῖοι πρὶν ἢ τὴν ἀποβάλλωσι μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον¹. Εἰς τὸν 8^{ον} αἰῶνα ἄγουσιν ἡμᾶς ἡ ὑγιῆς φρασεολογία, ἡ ὀρθογραφία καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν, εἰ καὶ τὸ χάραγμα τούτων ἐν τισὶ μάλιστα μέρεσι τῆς Β πλευρᾶς φαίνεται ἀμελέστερον καὶ πῶς ἰδιοῤῥυθμότερον, ὥστε νὰ ὑποπτεῖται τις, ὅτι οὐχὶ ἡ αὐτὴ χεὶρ τὴν ὄλην πλάκα ἐχάραξε, καὶ οὐδὲν θαῦμα, ἂν ἐν τόσῳ ἐκτενεῖ ἐπιγραφὴ συνέβη τοῦτο. Ἐγὼ μάλιστα νομίζω, ὅτι καὶ ἐκτενεστέρα ποτὲ αὕτη συνετέθη ἢ ὥστε νὰ περιληφθῇ ἐν μιᾷ μόνῃ στήλῃ, τῇ νῦν κεκολοσώμενῃ· εἰκάζω δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεμία λέξις εὐρίσκειται ἐν τῇ φρασεολογίᾳ τῶν ἀνωτάτω στίχων ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ἐμφαίνουσα, ὅτι ἡ ὄντως ἀρχὴ τῆς δημοσίως ταύτης ἐπιγραφῆς ἐκεῖ ποτε ὑπῆρξε διατετυπωμένη².

Ὡς δὲ ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τοῦ τίς τῶν δύο πλευρῶν εἶναι ἡ ἠγουμένη καὶ τίς ἡ ἐπομένη, προέταξα ἐν τῇ μεταγραφῇ μου τὴν πληρεστέραν Α, καὶ τιμῆς χάριν καὶ ἐκ λόγων τινῶν ἀχθεις, ὧν ἡ ἐνταῦθα κατάλεξις εἶναι περιττή, ἀφοῦ οὐδεὶς αὐτῶν ἐπιβάλλεται πειστικῶς εἰς τὸν καὶ ἄλλως τυχὸν ἢ ἐγὼ σκεπτόμενον. Μόνος πειστικὸς λόγος θὰ ἦτο, ἂν ἐν τῇ Β πλευρᾷ, στίχῳ 14^ῳ ἐσώζετο ὀλόκληρον τὸ ὄνομα τοῦ μηνός, ἵνα ἐκ παραβολῆς πρὸς τὸν Βοηδρομιῶνα, τὸν ἀναγινωσκόμενον ἐν στίχῳ 27 τῆς Α πλευρᾶς ἐβλέπομεν, τίνες πράξεις χρονικῶς προηγῆθησαν, ἐπομένως δὲ καὶ ἀνεγράφησαν ἐν τῷ δημοσίῳ τούτῳ ἐγγράφῳ κατὰ τὴν πρόπουσαν σειράν· διότι εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ἔγγραφο τοῦτο δὲν εἶναι ἀπλῶς συγγραφὴ ἐργωνίας ὀρίζουσα τὸ τί δεῖ γενέσθαι, ἐξ ὁποίου καὶ ὁπόσου ὑλικοῦ καὶ τὰ περὶ μισθωμάτων, προστίμων καὶ ἐγγυήσεων, ἀλλὰ περιέχει, (καθὼς λ. χ. ὁ «λόγος ἐπιστατῶν Ἐλευσινόθεν» ὁ ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1883, σελ. 110), καὶ τετελεσμένων ἔργων καὶ ἀναλωμάτων ἀναγραφὴν ἐν ὀρισμέναις χρονικαῖς περιόδοις, κατὰ πρυτανείας δηλαδὴ. Ἀναφέρονται δὲ ἐνταῦθα συγγραφῆι μὲν δὶς, ἐν Α, στ. 15. Β, στ. 39, συγγραφῆ δὲ τε-

¹ Γνωστὸν δὲ ὅτι ὕστερον πάλιν κατὰ τὸν 8^{ον} πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἀνεκτίσαντο αὐτήν.

² Τοῦναντίον μάλιστα, τὰ εὐθὺς ἐν τῇ α' στίχῳ τῆς Α πλευρᾶς ἀναγινωσκόμενα «καὶ τὰλλα πάντα ποιήσει κατὰ ταῦτά τοις» κτλ. προδηλῶς εἶναι συνέχεια λόγου μακροῦ προηγμένου.

τράκις, ἐν Α, στ. 16. 18. 19. 21, πλεονάκις δὲ «ἔργον ὃ ἂν ἢ μεμισθωμένος ὁ δεῖνα», ἐξ ὧν πρέπει τις νὰ συμπεράνη, ὅτι τμηματικῶς ἐξεδόθη τὸ ἔργον καὶ πρὸς πλείονας τοῦ ἐνὸς ἐργώνας, ἢ, ὡς ἐνταῦθα λέγονται πάντοτε, μισθωτὰς ἐγένοντο συμφωνίαι, ἐξ ὧν μόνου ἐνὸς τὸ ὄνομα διεσώθη, ὄντος ξένου (ἐν Α, στ. 29-30), ἔπονται δ' ἐκεῖ καὶ οἱ ἐγγυηταὶ τοῦ Ἀθηναῖοι. Ὁ αὐτὸς ξένος μισθωτῆς ἀναγινώσκειται καὶ ἐν Β, στ. 13-14, ἀνευ τῶν ἐγγυητῶν ἐκεῖ¹. Περιεργοτάτη δὲ καὶ πρωτοφανῆς ἐμοὶ φράσις περὶ ἐγγυήσεως ἀναγινώσκειται ἐν Α, στ. 17-18 ἥδε· «τοὺς ἐγγυητὰς καθιστάναι κατὰ Χ: ἀξιόχρεως». Νομίζω, ὅτι ἐρμηνευτέα = κατὰ χιλιάδα δραχμῶν, δηλ. ὅσαι χιλιάδες, τόσοι ἐγγυηταί, ἵνα μὴ ἡ πολιτεία διακινδυνεύῃ περὶ τὴν εἰσπραξίν μεγάλων ποσῶν. Καινοφανῆς δὲ καὶ τὸ ἐν στ. 27 κυρωτικῆς καὶ τὸ ἐν στ. 28 δικαστη(ρ)ιο, ὧν ἡ καθόλου μὲν ἔννοια δὲν εἶναι τόσον δυσξύμβλητος ἐν τῇ θέσει ἐν ἣ εὐρίσκονται, δύσκολος δὲ ἢ περὶ αὐτὰ διὰ λέξεων συμπλήρωσις. Ἀρχιτέκτων ἀναφέρεται ἐν Α, στ. 6 καὶ 11, ἴσως καὶ ἐν στ. 2. ὑπαρχιτέκτων δὲ ἐν στ. 8-9. 13². Ἀρχὴ δὲ ἀνωτέρα, ἣτις πάντα τὰ περὶ τῆς προκειμένης οἰκοδομῆς διοικεῖ, ἐκφαίνεται καινοφανῶς ἐμοὶ ἢ τῶν ραοποιῶν ἐν στ. 16. 20. Β, στ. 8. ὅχι δὲ ἡ συνήθης ἐν Ἀθήναις τῶν ἐπιστατῶν, νεωποιοὶ ὅμως εὐρηγνται παρὰ Πολυδεύκει, ἐν ἐπιγραφαῖς δὲ ἄλλων Ἑλληνικῶν πολιτειῶν ρεωποῖται καὶ ραοῖται, ραοποιοὶ δὲ καὶ ραοποιῶν νόμος ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ καὶ ἕτερος αὐτόθι νόμος κατοπιτικός, νόμοι δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμετέρᾳ ἐν Β, 57-58. 62.

Τοσαῦτα περὶ τούτων συντόμως. Ὅποια δὲ τις ἦτο ἢ ἐν Δήλῳ οἰκοδομή, ἂν ναὸς ἢ στοὰ ἢ ἄλλο τι, ἄδηλον· ὅτι ὅμως εἶχε παραστάτας καὶ στύλους καὶ ἐπίκρανα, ἐκ διαφόρων στίχων τῆς Α πλευρᾶς ἐξάγεται, ὡς καὶ ὅτι ἦτο μεγάλη τις, ἀφοῦ ἐν μὲν Α, στ. 17 ὀρίζεται χρόνος 8 μηνῶν δι' ἐν, ὑποθέτω, τμηματικῶς δεδομένον ἔργον καὶ ἐν στ. 26 λέγεται ἀνηλωμένον ποσὸν δρ. 4926, ἐν μιᾷ, ὑποθέτω, πρυτανείᾳ, ἐν δὲ στ. 28 ἀναγράφονται λίθοι 667, ὧν τινες λίαν μεγάλοι ὀρίζονται ἐν τῇ τῆς ἐπομένης λεπτομεροῦς ἀπαριθμήσεως. Τοιαύτη δὲ

¹ Ἡ παράλειψις αὐτῆ τῶν ἐγγυητῶν ἦτο εἰς τῶν λόγων, οὓς ὑπῆλθον ἀνωτέρῳ ὡς ὑποδεικνύοντα, ὅτι ἐπιτακτέα ἢ Β πλευρά.

² Ἡ λέξις ὑπαρχιτέκτων πρῶτον ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ, ἐν Ἀθηναίου τόμῳ Δ^ο (τοῦ 1875) σελ. 373.

λίθων ἄλλη ἀναγραφή ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ Β πλευρᾷ, μόνον βραχυτέρα κατὰ 9 στίχους. Ἄς σημειωθῆ δέ, ὅτι οἱ λίθοι οὐδαμοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ὀνομαζόνται ἐκ τόπου τινός, ὡς τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν τῇ Ἐλευσινιακῇ ἐπιγραφῇ, τῇ ἐν Ἐφῆμ. Ἀρχ. 1886, σελ. 186 κ. ἐξ. ἔνθα μνημονεύονται λίθοι ἐξ Ἀκτῆς, ἐξ Αἰγίνης, Πεντελῆθεν, καὶ Ἐλευσινιακῆ πέτρα. Ἀλλὰ θεωρῶ πιθανόν, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ λίθοι καὶ ἐν γένει τὸ ὑλικὸν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δῆλον ἐκομίσθησαν (ἴδε Α, στ. 10-13. 58. Β, στ. 43). Καὶ ἐκεῖνα τὰ «τὸν λίθον ἕκαστον δραχμῆς», τὰ ἐν Α, στ. 29 ἀκολουθοῦντα εὐθὺς μετὰ τὸν ἀριθμὸν ΓΗΗΔΠΙΙ=667, οὐδὲν ἄλλο δηλοῦσιν ἢ ὅτι ἡ κομιδὴ ἢ ὁ ναῦλος εἰς Δῆλον ἦτο μιᾶς δραχμῆς δι' ἕκαστον λίθον μικρὸν ἢ μέγαν¹.

Πολλὰ ἄλλα τῆς ἐπιγραφῆς, δεόμενα ἐπιστάσις, παραλείποντες, ἰδίως τὰ ἐν τῷ ἄνω μέρει τῆς Α πλευρᾶς ἀτελῶς ἢ καὶ κακῶς παρ' ἡμῶν ἀνεγνωσμένα, ἅπερ ἔμειναν καὶ ἀδιανόητα, ὀφείλομεν ὁμῶς νὰ εἰπωμέν τι περὶ στίξεως, τῆς ἐν αὐτῇ, καὶ περὶ σφαλμάτων, ἃ θεωρητέα ὡς παρὰ τοῦ χαράξαντος τὴν πλάκα γενόμενα. Λοιπὸν πρῶτον τὰ σφάλματα τοιοῦτο θεωρῶ ἐν Α, στ. 10 τὸ περιττεῦον ΟΥ, πλὴν ἂν τις εἴπῃ, ὅτι θετέον πρὸ αὐτοῦ

ἐν Τ. Ἐν στ. 12 τὸ εἰς ἀντί: ἐς. Περὶ τοῦ ἐν στ. 42 Δ ἤδη ἐλάλησα ἐν τῇ προηγηθείσῃ σημειώσει. Τὴν δίστιγμα στίξιν τοῦ ἀρχετύπου τὴν μεταξὺ τῶν ἀριθμητικῶν γραμμάτων καὶ εἴπου ἀλλαχοῦ, ἐτήρησα ἀκριβῶς ὅπου δὲ ἐν τοιαύταις χώραις δὲν τὴν βλέπει τις ἐν τῇ μεταγραφῇ μου, ἐκεῖ ἄς πιστεύσῃ, ὅτι καὶ ὁ λίθος δὲν τὴν ἔχει. Ἀλλαχοῦ δὲ τῇ τοῦ λόγου ἐννοία ἐπικουρῶν ἔθηκα ἐξ ἐμοῦ νεωτερικὰ στίξεως σημεῖα τὸ κόμμα καὶ τὴν ἄνω τελείαν, οὐδέποτε δὲ τὴν τελείαν, διότι ταύτην μετεχειρίσθησαν κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος πρὸς δήλωσιν τῶν ὄντως ἢ τῶν ἐξ ὑποθέσεως ἐκλιπόντων γραμμάτων, καὶ περὶ τοῦτο ὅση μοι δύνამις ἐσπούδασα νὰ εἶμαι ἀκριβής.

Δύω ἔτι σημειωμάτια περὶ δύο ὀνομάτων ἀνδρῶν. Ὁ ἐν Α, στ. 30 πατήρ ἐγγυητοῦ Πίστων Ἀθμονεύς εἶναι πρόγονος ἢ ἄλλως συγγενῆς τοῦ Πιστωνίδο Ἀθμονέως τοῦ ἐν τῇ Ἐλευσινιακῇ ἐπιγραφῇ, τῇ ἐν Ἐφ. Ἀρχ. 1886, σελ. 186. Τὸ ἐν Β, στ. 53-54 ὄνομα Ἐπαφροδίτου, τὸ τόσον συχνὰ ἐν τοῖς ὕστερον Ἑλληνοῤῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἐν βιβλίοις τε καὶ ἐπιγραφαῖς ἀπαντῶν, πρῶτον ἴσως ἐδῶ χρονολογικῶς ἐνεφανίσθη.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Ἰουλίου 1887.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΣΚΥΦΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ

(Πίναξ 5)

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1884 ἐξεδώκαμεν ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δύο σκύφους Βοιωτικούς, ἔχοντας ἐκτύπους παραστάσεις ἐκ τῆς ἀρχαίας ἠρωολογίας

¹ Περιέργα δὲ τὰ περὶ τὸν κατάλογον τῶν λίθων τούτων. Μελετήσας ἐγὼ αὐτόν, ὄντα μετὰ τόσον θαυμαστῆς ποιικιλίας μέτρων συντεταγμένον. εἶρον, ὅτι ἐν Α, στ. 42 τὸ ἀριθμητικὸν γράμμα Δ, ὃ μετ' ἐρωτηματικοῦ ἀμφιβολίας ἐνήθηκα ἐν τῇ μεταγραφῇ μου, δύναται καὶ ὡς Γ νὰ ἀναγνωσθῆ. Ἀλλ' εἴτε ἐχάραχθη ποτὲ ὡς Γ εἴτε ὡς Δ, θεωρητέον κατ' ἄμφω ὡς ἡμαρτημένον τυπικῶς· διότι δὲν ἔπρεπε νὰ καταλεχθῶσι χωριστὰ δύο διάφορα ἢ δύο ἴσα ποσὰ λίθων, ἔχοντα τὸ αὐτὸ μήκος καὶ πλάτος, ὅπως γίνεται εὐθὺς ἐκεῖ ἐν τῷ αὐτῷ στίγῳ καὶ τῷ ἐφεξῆς, οὐδαμοῦ δὲ ἄλλοθι· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ συμπροστεθῶσι τὰ δύο ποσὰ λίθων καὶ γίνωσιν ἓν. Ἐν τούτοις μόνον ἂν πιστευθῆ τὸ Δ, ἐκθαίνει ὁ ἀριθμὸς πάντων τῶν ἐπὶ μέρους καταλεθέντων λίθων ὡς 667, δηλ. αὐτὸς ὁ ἐν στ. 28 ἀναγεγραμμένος ΓΗΗΔΠΙΙ σωστότατος.

μετ' ἐξηγήσεων πολυγραμμάτων, καὶ τοὺς ἐθεωρήσαμεν ὡς καινοφανῆ μνημεῖα, ἀνάλογα τῶν ἐκ λίθου ἐκείνων ἢ γύψου πινάκων, ὁποῖος εἶνε ὁ Ἰλιακὸς (tabula Iliaca) καὶ ἄλλοι, ὅσους περιέλαβέ ποτε ὁ O. Jahn ἐν τῷ βιβλίῳ του Griechische Bilderchroniken, Bonn, 1873. Εἴχομεν δὲ τότε εἰπῆ, ὅτι καὶ τρίτον σκύφον ὅμοιον, περιελθόντα εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἐμέλλομεν προσεχῶς νὰ ἐκδώσωμεν· ἀλλ' ἀνεβλήθη ὕστερον τὸ πρᾶγμα. Τώρα δέ, ἀφοῦ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας ἀπέκτησε νεωστὶ ἐξ ἀγορᾶς καὶ τέταρτον ἄλλον ὅμοιον σκύφον, ὡσαύτως ἐκ Βοιωτίας, ἐκδίδομεν

τούς δύο ὁμοῦ ἐν τῷ Ε^ω πίνακι, ἐσχεδιασμένους ὑπὸ τοῦ τεχνίτου Gilliéron, πρῶτον δὲ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 1 τὸν τέταρτον, ὡς καὶ πολὺ τοῦ τρίτου ἀξιοπεριεργότερον.

Ὁ σκύφος οὗτος (ῥυθμὸς 0,08, διαμέτρου 0,135, περιφερείας 0,43) εἶναι ἐρυθρωπὸς τὸ χρῶμα, καί, ὡς ὁρᾶται ἐν τῇ ἀπεικονίσει, σῶος, οὐδὲν σχεδὸν παθῶν ἐκ τοῦ χρόνου· ἀλλὰ ἢ ἐκ τῆς μήτρας ἀποτύπωσις τοῦ ἀρχῆθεν ὄχι καλῶς ἐπιτυχοῦσα ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ φλυκταινώδεις τινὰς μικρὰς διαβρώγας τοῦ πηλοῦ ἢ γραμμικὰς ἐξάρσεις, συγγεούσας ἐνιαχοῦ τὸν θεατὴν, μέρη δὲ τινα πάλιν τῶν μορφῶν, μάλιστα αἱ κεφαλαί, φαίνονται ἐπιπέδως πεπιεσμένα. Τῆς αὐτῆς ἀνεπιτυχοῦς ἐκ τῆς μήτρας ἀποτυπώσεως ἀποτέλεσμα εἶναι καὶ ἡ πολλὴ τῶν πλείστων γραμμῶν ἀσάφεια. Ταῦτα δὲ ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ δηλώσωμεν ἐνταῦθα, ἵνα μὴ τὰ ἐν τῷ πίνακι ἐκληρωθῶσιν ὡς ἀποτριβαὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ ἀτέλειαι τῆς ἀπεικονίσεως. Καὶ νῦν ἐρχόμεθα ἐπ' αὐτὴν τὴν ἐκ δεκαπέντε μορφῶν συνισταμένην παράστασιν.

Αὕτη δεικνύει ἡμῖν τὰ πλείστα τῶν δρωμένων ἐν τῷ σωζομένῳ τοῦ Εὐριπίδου δράματι « Ἰφιγενεία τῇ ἐν Αὐλίδι », ἀλλ' ὄχι πάντα, οὔτε ἴσως καθ' ἣν ὁ ποιητὴς τὰ ἐξέθηκεν ἀκολουθίαν, (ὡς τοῦλάχιστον ἡμεῖς νομίζομεν). Ὁ τεχνίτης δ,τι τοῦ δράματος ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ περιέλαβεν εἰς ἕξ συστάδας μορφῶν, οἷον εἰς σκηνας, (τὰς μὲν τρεῖς τριπροσώπους, τὰς δ' ἄλλας τρεῖς διπροσώπους), ἐπιγράφας ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν μορφῶν, καθὼς ἐνεχώρει, τὸ ἐκάστης μορφῆς ὄνομα, ἐν χῶρῳ δὲ τι ἐυρυτέρῳ, ὃν ᾤκονόμησε μεταξὺ τῆς δ^{ης} ἀπ' ἀριστερῶν τῷ ὄρῳντι καὶ τῆς ε^{ης} συστάδος, ἐνέθηκε τὰ Εὐριπίδου Ἰφι-

γενείας

ἄνευ τοῦ « ἐν Αὐλίδι », εἰ καὶ εἶχε τόπον πρὸς τοῦτο. Τὰ δὲ ὀνόματα, ὡς ἀρχῆθεν ἐπεγράφησαν, πάντα σωζόμενα, εἶναι δεκατέσσαρα τὰ ἐξῆς, γινόμενης ἀρχῆς ἐξ ἀριστερῶν καὶ καθ' ἄς ἐγὼ συστάδας ἕξ τὰ θεωρῶ ἐνούμενα·

1. Ἀγαμέμν-Ἰφιγενεία

ων

2. Ἀχιλλεύς Κλυταιμῆ-Ἰφιγενεία

στ-ρα

3. πρέσβυς Κλυταιμῆστ-
ρα

4. Ἀχιλλεύς Κλυταιμῆστ-
στρα

5. Ὀρέστης Κλυταιμῆστ-
ρα

6. Ἰφιγενεία: Ἀγαμέμνων Κλυταιμῆστ-
ρα

Οὕτω ἐπαναλαμβάνεται δις τὸ Ἀγαμέμνων, τρίς τὸ Ἰφιγενεία, δις τὸ Ἀχιλλεύς, πεντάκις τὸ Κλυταιμῆστρα, ἀπαξ τὸ πρέσβυς¹ καὶ ἀπαξ τὸ Ὀρέστης (διότι ὁ ἐν τῇ α^η συστάδι ἀπεικονισμένος Ὀρέστης ἔμεινεν ἀνεπίγραφος).

Ταῦτα μὲν οὕτως· θεωρήσωμεν δὲ νῦν ἐκάστην τῶν παραστάσεων. Ἐκφραστικώτατα μὲν καὶ σαφέστατα διχτετυπωμένη φαίνεται ἡμῖν μία ἐκ τῶν ἕξ συστάδων, ἢ γ^η ἀπ' ἀριστερῶν, ἢ δίμορφος, ἣτις ταυτίζεται ἀκριβῶς μὲ μίαν τῶν ἐν τῷ Εὐριπίδειῳ δράματι σκηνῶν, ἐκείνην, ἐν ἣ ὁ γηραλέος καὶ πιστὸς τοῦ οἴκου δοῦλος, ὁ πρέσβυς, δρομαῖος καὶ ἐν σφοδρᾷ πάθους κινήσει ἐπισπεσῶν ἀποκαλύπτει εἰς τὴν οἶον ἔμπληκτον ἰσταμένην Κλυταιμῆστραν τὴν ἀπαισίαν βουλήν τοῦ Ἀγαμέμνονος περὶ τῆς Ἰφιγενείας, λέγων (στίχ. 873 τοῦ δράμ.). « παιδα σὴν πατὴρ ὁ φύσας αὐτόχειρ μέλλει κτανεῖν! ». Ἐκ τῶν ἄλλων συστάδων ἢ α^η καὶ ἢ γ^η φαίνονται μοι καλῶς μὲν συντεθειμένοι, ἀλλ' οὐχὶ τόσο σαφεῖς. Ὅμως δὲ δοκιμάζομεν καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων τὴν ἐρμηνείαν. Ἡ α^η λοιπὸν ἀπ' ἀριστερῶν κατὰ τὰ ἐπ' αὐτῆς γράμματα παριστάνει μὲν τὴν Ἰφιγενείαν, τῇ δεξιᾷ αὐτῆς ἐφαπτομένην τῆς ἀριστερᾶς τοῦ ἐπικεκαλυμμένου τὴν κεφαλὴν πατρός της, ἐν ταυτῷ δὲ προσάγουσαν καὶ τὸν μικρὸν ἀδελφόν της, ἀλλὰ δὲν εἶναι φανερόν, ἂν παρεστάθῃ ἐδῶ ἡ πρώτη τῶν τριῶν τούτων προσώπων ἐν Αὐλίδι συνάντησις, (ὅτε ἦτο καὶ τετάρτη παροῦσα ἡ Κλυταιμῆστρα)· ἢ ἡ ἰκεσία ἣν ἰκετεύει ἡ δύστηνος κόρη (ἐν στίχ. 1241 κ. ἐξ.) μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της τὸν πατέρα

¹ Ἐν τοῖς τοῦ « δράματος προσώποις », τοῖς ἐκδοδομένοις πρὸ τοῦ καιμένου τῆς Ἰφιγενείας ἐν Αὐλίδι, τὸ πρόσωπον τοῦτο καλεῖται πρεσβύτης· ἀλλ' ἐν τῷ δράματι αὐτῷ ἐν στίχῳ α' ἀναγινώσκομεν τὸ ἐκ στόματος τοῦ Ἀγαμέμνονος προφερόμενον « ὦ πρέσβυ », καθὼς δηλ. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου κεῖται. Τὰ δὲ δύο σίγμα τῆς λέξεως ταύτης, τὰ πρὸ τοῦ βήτα, ἔχουσιν ἀνάλογα τὰ δύο σίγμα, τὰ ἀπαντῶντα συχνὰ ἐν ἐπιγραφαῖς πρὸ τῶν θ, κ, τ. Ἴδε λ. γ. τοὺς πίνακας τῆς ὑπὸ Dittenberger ἐκδοθείσης Sylloge inscriptionum graecarum.

ὕπερ τοῦ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἄωρος. Κλίνω δὲ μᾶλλον ὕπερ τῆς προτέρας ἐκδοχῆς. Ἡ 6^α συστάς παριστάνει ἴσως ὄχι τὴν πρώτην, ἀλλὰ τὴν δευτέραν συνάντησιν τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τῆς Κλυταιμῆστρας, ὅτε ἡ Ἰφιγένεια, αἰδουμένη τὸν ἐκ Θεσσαλίας ἦρωα, ὄρμα ἢ ἀποχωρήσῃ ἐκ μέσου, ἡ δὲ μήτηρ τῆς στρεφόμενη πρὸς αὐτὴν θέλει νὰ τὴν κρατήσῃ, ἵνα συνικετεύσωσιν αὐτὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς (κατὰ τὰ ἐν τῷ δράμ. στ. 1338 κ. ἐξ.). Τὰ τῆς 7^{ης} συστάδος εἶπομεν ἤδη. Ἡ 8^η φαίνεται μὲν πως παριστάνουσα τὸν Ἀχιλλέα ἐκθαμβούμενον ἐπὶ τῇ ἀνακοινώσει τῆς Κλυταιμῆστρας περὶ τῆς μετὰ τῆς Ἰφιγενείας γαμικῆς του συζεύξεως, ἐνῶ αὐτὸς οὐδὲν προεγνώριζε (στίχ. τοῦ δράμ. 837 κ. ἐξ.), ἀλλ' ἴσως μᾶλλον εἰκονίζεται ἐδῶ ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπισχνούμενος ἵπποτικῶς τῇ Κλυταιμῆστρᾳ τὴν σωτηρίαν τῆς θυγατρὸς τῆς, τῆς κληθείσης μνηστῆς του, ἂν τις ἤθελε πειραθῆ ἄκουσαν αὐτὴν νὰ ἀγάγῃ ἐπὶ τὸν βωμὸν (στίχ. τοῦ δράμ. 1365 κ. 1427). Ἡ 9^η, ἡ κατὰ τὰ γράμματα παριστάνουσα τὴν Κλυταιμῆστραν καὶ τὸν Ὀρέστην, ἀμφίβολον εἶναι, ἂν πρέπει νὰ ἐκληρωθῇ ὡς αὐτοτελὴς συστάς, ἢ ὡς ἐν σχέσει στενῇ πρὸς τὰς τρεῖς τῆς ἐπομένης συστάδος μορφάς· τοῦτο ἴσως μᾶλλον, καὶ τότε δυνατόν εἶπαι, ὅτι ἡ Κλυταιμῆστρα παρεστάθη ἐδῶ ὀλίγον πρὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐστράφη πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν ἵνα τῇ εἴπῃ τὰ ἐν στίχῳ 1452 τοῦ δράματος « προσέλκυσαι νιν (Ὀρέστην) ὕστατον θεωμένη ». Ἀλλὰ μετ' ἐνδοιασμοῦ πολλοῦ λέγω ταῦτα, καθ' ὅσον τὸ βάσιμον αὐτῶν ἢ μὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς ἐπομένης 7^{ης} καὶ τελευταίας συστάδος. Αὕτη δὲ εἶναι μὲν ζήτησὶς καὶ ἔχει τινὰ μεγαλοπρέπειαν, ἀλλὰ καὶ ἀσάφειαν. Ἄν δὲν εἶναι ἡ πρωτίστη τῆς ὅλης οἰκογενείας ἐν Αὐλίδι ἐντάμωσις, (ὕπερ ἧς ἐκδοχῆς συνηγορεῖ μὲν ἡ ἐπισπερχῆς κίνησις τῆς Ἰφιγενείας, κατὰ τὰ ἐν τῷ δράμ. στίχ. 631 - 2 : « ὦ μήτηρ, ὑποδραμοῦσα γ', ὀργισθῆς δὲ μή, πρὸς στέρνα πατρὸς στέρνα τὰμὰ προσβαλῶ. », ἀντίκειται δὲ ἡ περίλυπος ὀπίσω τοῦ θρόνου τοῦ Ἀγαμέμνονος στάσις τῆς Κλυταιμῆστρας) τότε θὰ εἶναι ἐδῶ συνεπτυγμέναι ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ τεχνίτου δύο διαφορόχρονον κατὰ τὸ δράμα πράξεις, ἡ μὲν, ὅτε δέεται τοῦ πατρὸς ἡ κόρη νὰ λυπηθῇ τὴν νεότητά τῆς, ἐνῶ ἐκεῖνος κάθηται στυγνὸς καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν

μαντείαν τοῦ Κάλχαντος καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Ἀχαιοῦ στρατοῦ, καὶ τέλος ἀπέργεται τῆς σκηνῆς· ἡ δέ, ὅτε ὁ ποιητὴς παρέστησε τὴν Ἰφιγένειαν μὴ στέργουσαν εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτῆς παρέμβασιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἀναγγέλλουσαν λόγῳ γενναίῳ, ὅτι παραχωρεῖ τὸ ἑαυτῆς σῶμα τῇ Ἑλλάδι, παρακαλοῦσαν δὲ καὶ τὴν μητέρα νὰ μὴ μισῇ τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ἀλλ' ἡ Κλυταιμῆστρα ἀπηλπισμένη ἵσταται ὀπισθεν τοῦ θρόνου καὶ οὐ μόνον πενθεῖ, ἀλλ' ἴσως καὶ βυσοδομεύει ἤδη τὰ ἐν τῷ τοῦ δράμ. στίχῳ 1456 : « δεινοὺς ἀγῶνας διὰ σὲ κείνον δεῖ δραμεῖν ».

Τοσαῦτα ἐκρίναμεν ῥητέα περὶ τῶν παραστάσεων, ἀποσιγῶντες τινὰς τῶν ἐν ἡμῖν ἐνδοιασμῶν περὶ ἐκάστης τῶν συστάδων, καθὼς καὶ περὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν τῆς σχετικῆς. Δὲν δυναμέθα δὲ νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὴν ἀπορίαν ἡμῶν ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν παρεστάθησαν ὑπὸ τοῦ ἀγγειοπλάστου δύο σκηναὶ ἐκ τῶν παρ' Εὐριπίδῃ, ἡ α' ἐν τῷ δράματι ἡ μεταξὺ τοῦ πρεσβύτου καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἡτις εἰς ἡμᾶς ὅ,τι καὶ ἂν λέγωσιν ἄλλοι, πολὺ ἀρέσκει· ἔπειτα ἡ ἄλλη, ἡ διπαθῆς οὕτως εἰπεῖν καὶ πολλῆς ἐκτάσεως ἐκείνη σκηνή, ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Μενελάου καὶ Ἀγαμέμνονος. Τὴν δὲ τελευταίαν τοῦ δράματος σκηνήν, ἐν ἣ ἡ τοῦ ἀγγέλου ῥῆσις πρὸς τὴν Κλυταιμῆστραν περὶ τοῦ θαυμασίου τέλους τῆς περὶ τὴν Ἰφιγένειαν θυσίας καὶ ἡ πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἀποχαιρετιστήριος τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπίσκεψις, ἡτις εἶναι σχεδὸν τυπικὴ, κατὰ τὰς σημερινὰς roue prendre congé· ταύτην, λέγομεν, τὴν σκηνήν, καὶ ἂν πολὺ ἔτι ἐκτενεστέρα ἦτο ἢ ὅ,τι εἶναι (περιέχει δὲ 98 στίχους), δὲν ἤθελε, νομίζομεν, ποθῆσθαι οὐδεὶς τοῦ σκύφου θεατῆς, ὡς ὄντων τῶν κατ' αὐτὴν ἀπροσφόρων εἰς τεχνικὴν παράστασιν¹.

Περὶ εὐτεχνίας ἢ ἀτεχνίας τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ὅλης συνθέσεως τῶν παραστάσεων ἐν ἀγγείῳ ἀποτυχόντι προδήλως κατὰ τὴν ἐκ τῆς μήτρας ἀποτύπωσιν εἶναι ὄχι ἀσφαλὲς νὰ κάμῃ τις λόγον. Ὅθεν ἀφιστάμεθα τούτου. Ἐν δὲ τι μόνον παρατηροῦμεν ἀναφορὰν ἔχον εἰς τὴν σκευὴν καὶ τὰ φορέματα τῶν

¹ Ἄλλος δὲ λόγος, ἂν ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι καὶ περιττὴ εἰς αὐτὸ τὸ δράμα καὶ ὀβελιστέα ἐξ αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἡ ἔλλειψις αὐτῆς ἐν τῷ σκύφῳ δύναται νὰ παράσῃ ἀφορμὴν εἰς τοὺς νῦν κριτικοὺς νὰ εἴπωσι πάλιν πολλὰ περὶ τοῦ ὅτι ἀρχικῶς ἐν τῷ Εὐριπιδεῖ δράματι εἶχον ἄλλως τὰ κατ' αὐτὴν καὶ οὐχὶ ὅπως νῦν φέρονται ἐν τοῖς χειρογράφοις, περὶ οὗ ἡμεῖς, ὡς εἶκόσ, δὲν ἐκτεινόμεθα, παραπέμπομεν δὲ ἀπλῶς εἰς τὰ ὑπὸ G. Bernhardt ἐκτεθέντα ἐν τῷ Grundriss d. griech. Liter. 2te Bearb. 2te Th. 2te Abthlg. σελ. 416-420.

τριῶν ἀνδρῶν καὶ τοῦ παιδὸς Ὀρέστου. Ὁ τε Ἀχιλλεύς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων, εἰ καὶ ἐν στρατείᾳ εὐρισκόμενοι, φοροῦσι πολιτικά, ἅτε οὐ περὶ πολεμικὰς πράξεις ἐν τῷ τότε ἡσχολημένοι, μόνον δὲ ἐν τῇ 6^α συστάδι ὁ Ἀχιλλεύς κρατεῖ τὸ βασιλικόν του σκῆπτρον, ἐν δὲ τῇ δ^η οὐδὲ τοῦτο. Ὁ δὲ Ἀγαμέμνων, καίπερ μεγαλείως ἐπὶ θρόνου καθήμενος, « ὑπὸ δὲ θρήνυς ποσὶν ἦεν », ἄσκηπτρος ὅμως παρεστάθη, πιθανῶς διὰ τὴν τότε αὐτὸν κατέχουσαν λύπην ἐπὶ τῇ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐλθούσῃ εἰς τὸν οἶκόν του συμφορᾷ, ὅτε καὶ δὲν εἶχε νὰ πράξῃ πολιτικῶς τι ἄρχοντος ἔργον, ἀλλὰ μόνον νὰ υποκύψῃ εἰς τὴν πεπωμένην ἀνάγκην. Οὕτως οἱ παλαιοὶ ἤξευραν νὰ τηρῶσιν ἐν παντὶ τὸ εἶκός καὶ τὸ πρέπον. Πολὺ δ' ἀμφιβάλλομεν, ἂν οἱ νεώτεροι δὲν ἤθελαν εἰσαγάγῃ τὸν Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ θεατρικῇ τοῦ δράματος τούτου διδασκαλίᾳ τελείως ἐξωπλισμένον καὶ μὲ λόφον κράνους δεινῶς νεύοντα. Περὶ τοῦ ἱματισμοῦ τοῦ πρεσβύτου καὶ τοῦ παιδὸς Ὀρέστου εἶναι περιττὸν νὰ σημειώσωμέν τι, μόνον δὲ λέγομεν, ὅτι καὶ οὗτοι, ὡς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, εἶναι ὄχι ὑποδεδεμένοι τοὺς πόδας, ἀλλ' αὐτόχρημα ὑποδηματοφοροῦντες.

Ἐν δὲ τι ἄλλο τῶν λίαν ἀξιοπαρατηρήτων ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις τῷ σκύφῳ τούτῳ ὀνόμασιν εἶναι τό, ὅτι, εἰ μὴ πεντάκις, τετράκις ὅμως βεβαίως ἐγράφη ἐν αὐτῷ ἡ γυνὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὄχι Κλυταιμνήστρα, ἀλλὰ *Κλυταιμνήστρα*, ἄνευ τοῦ νῦ, καθὼς δηλ. ὁ ἡμέτερος Πέτρος Ν. Παπαγεωργίου πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἀπέδειξε τὸ ὄνομα τοῦτο οὕτω γραφόμενον πάντοτε ἐν τῷ παλαιστάτῳ τῶν Σοφοκλέους χειρογράφων, τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ, τῷ καλουμένῳ Λαυρεντιακῷ καὶ καθὼς εὐρέθη ὕστερον οὕτω γεγραμμένον καὶ ἐν τοῖς τοῦ Αἰσχύλου δράμασι τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ χειρογράφῳ, καὶ ἐπέρασεν οὕτω δικαίως εἰς τὴν νεωτάτην ἔκδοσιν τοῦ Αἰσχύλου, τὴν ὑπὸ Wecklein ἐν Βερολίῳ τῷ 1885 ἐκδοθεῖσαν¹. Νῦν δὲ ἐπικρατύνεται ἡ γραφή καὶ ἐκ

¹ Ἀνάγνωθι τοῦ Παπαγεωργίου τὸ ἄρθρον, τὸ ἐν τῇ « Νέα Ἡμέρα » τῆς Τεργέστης, ἐν ἀριθ. 487 τῆς 12 Ἀπριλίου 1884, ἢ μᾶλλον τὴν ὕστερον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθεῖσαν διατριβήν, τὴν ἐπιγεγραμμένην « Κλυταιμνήστρα, οὐχὶ Κλυταιμνήστρα, ὑπὸ Πέτρου Ν. Παπαγεωργίου Δ. Φ. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ « Ἡμερολογίου Ἀνατολῆς » τοῦ 1886). Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. Παλλαμάρη. . . 1885 », ἐνθα ἄλλα τε περὶ τοῦ ἐτύμου καὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀνόματος τούτου ἀκριβῶς ἐκτίθενται καὶ λέγεται, ὅτι καὶ ἐπὶ γραπτῶν ἀρχαιοτάτων ἀγγείων ἀττικῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν Λατινικοῖς χειρογράφοις εἶχεν ἦδη

τῆς μαρτυρίας τοῦ σκύφου τούτου, ὅστις κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ἐπ' αὐτοῦ γραμμάτων φαίνεται ὡς τῶν πρὸ Χριστοῦ Ῥωμαϊκῶν χρόνων, εἰ μὴ καὶ ὀλίγῳ παλαιότερων.

Βραχύτερος θὰ εἶναι ὁ λόγος ἡμῶν περὶ τοῦ ὑπ' ἄρ. 2 ἀπεικονισμένου σκύφου. Ἐπωλήθη οὗτος τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρίᾳ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1884 ὡς ἐκ Τανάγρας προερχόμενος. Εἶναι δὲ, καθὼς καὶ ἡ ἀπεικόνισις δεικνύει, πολλαχῶς κεκολοβωμένος. Ἐπαθε καὶ ἀποτριβὰς κατὰ τὴν σωζομένην του ἐπιφάνειαν. Ὑψος αὐτοῦ 0,085, διάμετρος 0,15, περιφέρεια 0,50. Τὰ ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγα καὶ ἀτελῶς ἀπὸ τῆς μήτρας ἐκτυπωθέντα γράμματα φαίνονται πως ὀλίγῳ νεώτερα τῶν τοῦ προηγηθέντος, καθ' ὅσον ἐν αὐτοῖς δις εὐρητὰ ὄν τοιοῦτο τὸ ω, ὅπερ ὅμως δὲν κρίνεται καὶ ἀλάνθαστον σημεῖον τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὅταν τὰ ἄλλα αὐτὸ συνοδεύοντα γράμματα ἐπιεικῶς ἀρχαίζωσιν, ὡς ἐνταῦθα.

Ἡ περὶ τὴν κοιλίαν τοῦ ἀγγείου παράστασις οὐδὲν μὲν ἔχει τὸ πολὺπλοκόν, εἶναι ὅμως κατὰ τὰ ἐπὶ μέρος ὄχι τόσον εὐκολοεξήγητος. Φέρονται, ὡς βλέπομεν, ταχυτάτῳ δρόμῳ πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τέθριππα ἄρματα τρία, ἐφ' ὧν ἠνίοχοι καὶ πολεμισταὶ πάνοπλοι, πρὸς δὲ καὶ εἰς πεζὸς πολεμιστῆς θέει παρὰ τὸ μεσαῖον ἄρμα. Τούτων τῶν ἀρμάτων τὸ πρὸς τὰριστερὰ τῷ ὄρῳντι ἀκρότατον εἶναι ἐγγύς νὰ ὑπερβῇ ἐν κατέμπροσθέν του δι' ὄλου σχεδὸν τοῦ ὕψους τοῦ ἀγγείου πλαστικῶς ἐξειργασμένον κώλυμα, μετριῶς πλατύ, καὶ ἔχον σχῆμα παρεμφερές κάμπη, καθ' ὅσον τὰ δύο αὐτοῦ κατὰ μῆκος παράλληλα ἄκρα ἢ κρημνοὶ φρίσσουσιν ἐξοχαῖς τισὶν αἰχμηραῖς, ἀνωμάλως πως καὶ ἀσυμμέτρως διατεθειμέναις, καὶ εἶναι τὸ παράξενον τοῦτο μόρφωμα ὁ χάραξ Ἀχαιῶν, ὃν δηλοῦσι τὰ παρέκει ὀρώμενα γράμματα. Εὐθὺς αὕτη ἡ ἐπιγραφή καὶ τὸ παρὰ τὸν ὀπίσθιον πολεμιστὴν τοῦ μεσαίου ἄρματος ἀμυδρῶς φαινόμενον ὄνομα Ὀδυσσεὺς¹ δηλοῦσιν ἡμῖν, ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι ἐκ τῶν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Πρὸς ἀκριβέστερον δὲ καθορισμὸν τῆς πράξεως κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ ἀγγειοπλάστου

εὐρ.θῆ πρὸ πολλοῦ ἢ ὀρθῆ αὕτη ἄνευ τοῦ νῦ γραφῆ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐκινήθη ἐγκαίρως καὶ ὡς ἐπὶ τοῦτο ἡ προσοχὴ τῶν ἐκδοτῶν, ἵνα καταργηθῇ τέλος πάντων ἢ ἀπὸ πάντε περιπέου αἰώνων εἰσφράσσα κακὴ γραφή.

¹ Διέλαθε τὸν ἄλλως προσεκτικώτατον ἡμῶν σχεδιαστὴν τὸ ἔτερον τῶν δύο πλησίον ἀλλήλων σίγμα.

καὶ οὐχὶ καθ' ἡμετέραν εἰκαστικὴν ἀντίληψιν ἤθελε συντελέσει, ἂν εἶχε διασωθῆ, καὶ ἐν ἄλλο ἀκόμη κύριον ὄνομα, ἐπιγεγραμμένον, ὡς εἰκάζω, ἐπὶ τοῦ ἐκλιπόντος μέρους τοῦ ἀγγείου καὶ ἂν τὸ νῦν σωζόμενον ὄνομα, τὸ μεταξὺ τοῦ πεζοῦ πολεμιστοῦ καὶ τοῦ ἡνίοχου τοῦ μεσαίου ἄρματος, ἤθελεν εἶναι εὐαναγνωστότερον. Ἄλλὰ δυστυχῶς τοῦτο μόλις ἀναγινώσκεται ὡς *Μυρων* ἢ *Μένων*· κάπως δὲ ἀνωθέν τοῦ διακρίνεται καὶ ἐν Λ ἢ Α, ἴσως καὶ ἄλλο κανὲν παρέκει γράμμα. Ἐκ τῆς Ἰλιάδος (Μ. 193) προσηγόμενος εἰς ἐπικουρίαν ὁ Τρῶς Μένων οὐδὲν βοήθει, πολὺ ὀλιγώτερον ὁ φίλος υἱὸς τῆς Ἥοῦς Μένων. Ἄλλ' ἂν ὑποθέσωμεν ὑποκρυπτόμενον ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγαμέμνονος, θὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ ἀρχαῖος τεχνίτης χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, ἄλλην δὲ τινα παράδοσιν ἢ ἰδίαν ἐπινοίαν ἀκολουθῶν ἠθέλησεν ἐνταῦθα νὰ παραστήσῃ φεύγοντας μὲν προτροπάδην τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς τὰς νῆας, διωκομένους δὲ ὑπὸ τοῦ Ἑκτορος, καὶ οὕτω ἐπέγραψε τὸν Ἀγαμέμνονα συνεπιβαίνοντα τῷ Ὀδυσσεῖ τοῦ αὐτοῦ ἄρματος¹. Τοῦτο φαίνεται μὲν παράδοξον, ἀλλ' ὅταν ἴδῃ τις, ὅτι μόνος ὁ τοῦ τελευταίου ἄρματος πολεμιστὴς προτείνων τὴν ἀσπίδα ὀριζοντίως καὶ σκέπων ὑποκάτω αὐτῆς τὸν ἡνιοχούοντα, ρίπτει τὸ μακρὸν του δόρυ ἐμπρός, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων δύο ἀρμάτων οὐδὲν τοιοῦτο ἔργον ποιοῦσιν, ἀγεται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ ἐπ' αὐτῶν εἶναι οἱ φεύγοντες Ἀχαιοί, ἐπὶ δὲ τοῦ ὀπίσω τρίτου βαίνει ὁ διώκων αὐτούς, αὐτὸς ὁ πρῶτιστος τοῦ Ἰλίου πρόμαχος, ὁ κορυθαῖολος Ἑκτωρ. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἐκ πολλῆς ἀμηχανίας εἰς τοιαύτην τινα ἀντίληψιν τῆς παραστάσεως ἤχθημεν, καὶ ἐμμένοντες πρὸς τὸ παρὸν εἰς αὐτήν, μέχρις οὗ τις ἄλλος πιθανωτέραν ἄλλην ἀντιπροτείνῃ, ἐφελκόμεν τὴν προσοχὴν τῶν μεθ' ἡμᾶς μελετησόντων τὴν πράστασιν ταύτην εἰς τρία τινά, ἃ ἡμεῖς οὐδόλως καταλαμβάνομεν. α^{ον} τί ποιεῖ ὁ πεζὸς ἀσπιδιώτης ὁ παρὰ τὸ μεσαῖον ἄρμα θέων², β^{ον} τί ποιεῖ ὁ ἐν τῷ αὐτῷ μεσαίῳ ἄρ-

¹ Ἐν τῷ Λ τῆς Ἰλιάδος πληθύνονται ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ἀποχωροῦσι τῆς μάχης ἐκάτερος χωριστά. Τὸν Ὀδυσσεῖα ἰδίως κινδυνεύοντα προσεπίξει· πρῶτον ὁ Τελαμώνιος Αἴας, ὕστερον τὸν ἐξάγει τῆς μάχης ὁ Μενέλαος.

² Πρὶν ἢ ἀπορᾶσσω ἐν ἐμοί, ὅτι τὰ δύο πρὸς τ' ἀριστερὰ ἄρματα

ματι προεκτείνων πολὺ τὸν ἀριστερόν βραχίονα, καὶ πῶς δὲν φαίνεται δεξιὰ αὐτοῦ χεὶρ κρατοῦσα μαστίγιον διὰ τοὺς ἵππους, ὅπως τοῦτο ποιοῦσιν οἱ τῶν δύο ἄλλων ἀρμάτων ἡνίοχοι διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ γ^{ον} (τὸ καὶ δυσκολώτερον) τί ποιεῖ ὁ ἐν τῷ γ^ω ἄρματι ἐστραμμένος πρὸς τὰ ὀπίσω ἀσπιδιώτης μὲ τὸς δύο του προτεταμένους βραχίονας, ὧν μάλιστα κεκλιμένος καὶ τεταμένος οὕτω, ὡς ὁρᾶται· ἀπλῶς τὸ νὰ θέλῃ νὰ συνεννοηθῆ μὲ τοὺς ἐν τῷ μεσαίῳ ἄρματι συμφυγάδας του, ἢ νὰ τοὺς προτρέπη εἰς ταχύτερον ὁρόμον, δὲν μοι φαίνεται πιθανόν, ἀλλ' οὕτε τὸ νὰ τοξεύῃ εἰς αὐτούς ὡς ἐχθροὺς ἅμα κρατῶν καὶ τὴν ἀσπίδα, θεωρῶ δυνατόν. Τοσαῦτα περὶ τῆς παραστάσεως.

Περὶ τῆς ὀνομασίας χάραξ Ἀχαιῶν παρατηρῶ, ὅτι δὲν εἶναι Ὀμηρικὴ. Αἱ ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς Ἰλιάδος ἀπαντῶσαι λέξεις εἶναι· «τεῖχος Ἀχαιῶν, μέγα, εὐρύ, λάϊνον, εὐδμητον, ὑψηλόν. — τάφρος ὀρυκτῆ, εὐρεία, βαθεῖα. — εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν. — κρημνοὶ ἐπηρεφέες περὶ τάφρον, χεῖλος ἄκρον τάφρου. — στῆλαι προβλήτες, σκόλοπες ὀξείες, πυκνοὶ καὶ μεγάλοι. — πύργοι, κρόσσαι πύργων, δούρατα πύργων, ἔχματα πύργων. — ἐπάλλξεις. — πύλαι ὑψηλαί, δικλίδες, ἐπικεκλιμέναι σανίδες. — ὀχθῆς μακροί. — θαιροί. — μία κληῖς». Ὡς λέξις ὅμως δηλωτικὴ σκολόπων ἢ πασσάλων ὁ χάραξ εἶναι ἱκανῶς παλαιά, ἀπαντῶσα ἤδη παρὰ Θουκυδίδην, Ἀριστοφάνει καὶ Θεοφράστῳ. Ἐφ' ἡμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν (διότι πολλα κατὰ τοὺς νῦν χρόνους ταχέως ἀπαρχαιοῦνται) τὸ οὐδετέρως καὶ ὑποκοριστικῶς λεγόμενον χαράκι(ον) ἦτο σκευὸς σχολειακόν, καθὼς ἠξεύρουσιν οἱ γεραῖοι, πρὸς χαράκιμα εὐθύγραμμον τοῦ χαρτίου, συνδρομῆ καὶ τοῦ ὄνουχος τοῦ τῆς δεξιᾶς ἀντίχειρος.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 11 Ἰουλίου 1887.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

εἶναι τῶν φευγόντων, ἐπὶ βραχὺ προσέσχον τὸν νοῦν εἰς τὰ ἐν Ἰλ. Μ. 80 λεγόμενα, ὅτι ὁ Ἑκτωρ, ἐγγὺς ὢν νὰ διαβῆ ἐφάρματος τὴν τάφρον καὶ προσβάλλῃ τὸ τεῖχος Ἀχαιῶν, ὑπακούσας τῇ συμβουλῇ τοῦ Πουλυδάμαντος μετέβαλε τὸν τρόπον τῆς προσβολῆς καὶ «ἐξ ὀρέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζει» κτλ. καὶ εἶπα νὰ δεχθῶ τὸν πεζὸν πολεμιστὴν ὡς τὸν Ἑκτορα· ἀλλ' εὐθὺς μετ' ὀλίγον παρήτησα τὴν δόξαν ταύτην. Οὕτω παρήτησα ὕστερότερον καὶ ἄλλην, καθ' ἣν θὰ ἐξελαμβάνετο ὁ πεζὸς πολεμιστὴς ὡς Τελαμώνιος Αἴας ὁ προσεπίσας τὸν Ὀδυσσεῖα κατὰ τὰ ἐν τῷ Λ τῆς Ἰλιάδος.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

Τὰς ἐν τοῖς ἐπομένοις δημοσιευομένας τρεῖς ἐπιγραφὰς ἀντέγραφα κατὰ τινα βραχέϊαν ἐν Ἐρετρία διαμονήν μου ἐν τῇ οἰκίᾳ ἰδιώτου, ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ὁποίου εἶχον εὐρεθῆ καὶ αἱ τρεῖς ἁμοῦ μετὰ τινων ἄλλων μαρμάρων ἔκ τινος οἰκοδομήματος προερχομένων. Δυστυχῶς δὲν εἶχον τότε ἀρκοῦντα χρόνον εἰς διάθεσίν μου, πλὴν τούτου δὲ ἡ

τῶν ὀνομάτων μάλιστα ἀναγραφὴ ἔκειτο ἐν σταύλῳ τόσοσιν κακῶς φωτιζομένῳ καὶ ἐκαλύπτετο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τόσοσιν στερρῶς ἐπικεκολλημένου ῥύπου, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι δὲν ἐγένοντο παντελῶς λάθη ἐν τῇ ἀντιγραφῇ, ἐλπίζω ὅμως ὅτι σπουδαῖα δὲν ἐγένοντο.

1.

Λ Ο Ι

ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ΕΙΠΕΝΑΓΑΘΗΤΥΧΗΙ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΟΠΩΣ ΑΝ ΠΑΝΤΕΣ ΕΙΔΩ
ΣΙΝ ΟΤΙ ΗΓΟΛΙΣ Η ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ
5 Α ΕΙΡΟΛΛΗΝ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΕΧΕΙ
ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΥΤΗΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΕΙ
ΤΙΝΕΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΝΥΝ ΓΕΝΟΜΕΝΟΙΣ
ΚΙΝΔΥΝΟΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΕΓΕΝΟΝ
ΤΟ ΚΑΙ ΕΝΕΔΕΙΚΝΥΝΤΟ ΤΗ ΠΟ
10 ΛΕΙΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΦΙΛΟΙ ΕΙΝ ΚΑΙ
ΧΡΗΣΙΜΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΑΡΕΧΕΙΝΟΥ
ΚΕΡΙΛΑΝΘΑΝΕΤΑΙ ΕΔΟΞΕΝ ΤΩ Ι
ΔΗΜΩ ΙΕΡΑΙΝ ΕΣΑΙΤΕ ΕΥΝΟΜΟΝ
ΚΗΦΙΣΙΟΥ ΚΑΡΥΣΤΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟ
15 ΣΥΝΗΣΕΝ ΕΚΑΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ
ΤΟΝ ΕΡΕΤΡΙΕΩΝ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΝ
ΠΡΟΞΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΕΡΕ
ΤΡΙΕΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΥΣ
ΕΙΝΑΙ ΔΑΥΤΩ ΚΑΙ ΓΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ
20 ΕΓΚΤΤΗΣΙΝ ΕΝ ΕΡΕΤΡΙΑΙ ΚΑΙ ΑΤΕ
ΛΕΙΑΝ ΕΙΣ ΑΓΓΛΗΝΤΙΚΑΙ ΕΞΑΓΟΝΤΙ
ΚΑΘΑΠΕΡ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΕΡΕΤΡΙΕΥ
ΣΙ ΚΑΙ ΑΔΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΕΙΝΑΙ
25 ΔΑΥΤΩ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΔΟΝ ΠΡΟΣ ΒΟΥ
ΛΗΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΑΝΤΟΥ
ΔΕ ΗΤΑΙ ΠΡΩΤΩ ΙΜΕΤΑ ΤΑΙ ΕΡΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΤΗΝ ΑΕΙ ΠΡΟΚΑ
ΘΗΜΕΝ ΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΣ ΘΑΙΑΥΤΟ

30 Υ Π Ε Ρ Ω Ν Α Ν Α Ε Ι Δ Ε Η Τ Α Ι Κ Α Ι Π Ρ Ο Σ
Α Γ Ε Ι Ν Α Ν Τ Ε Π Ρ Ο Σ Β Ο Υ Λ Η Ν Α Ν Τ Ε
Π Ρ Ο Σ Δ Η Μ Ο Ν Β Ο Υ Λ Η Τ Α Ι Π Ρ Ο Σ Ι Ε Ν Α Ι

[Θ] εοί.
Παυσανίας εἶπεν· ἀγαθῆι τύχῃ
τοῦ δήμου· ὅπως ἂν πάντες εἰδῶ-
σιν, ὅτι ἡ πόλις ἡ Ἐρετριέων
5 αἰ πολλὴν πρόνοιαν ἔχει
ὑπὲρ τῶν αὐτῆς φίλων καὶ εἴ-
τινες ἐν τοῖς νῦν γενομένοις
κινδύνοις χρήσιμοι ἐγένον-
το καὶ ἐνεδείκνυντο τῆι πό-
10 λει βουλόμενοι φίλοι εἶν¹ καὶ
χρησίμους αὐτοὺς παρέχειν οὐ-
κ ἐπιλανθάνεται, ἔδοξεν τῶι
δήμῳ ἐπαινέσαι τε Εὐνομον
Κηφισίου Καρύστιον δικαιο-
15 σύνης ἕνεκα τῆς περὶ τὸν δῆμον
τὸν Ἐρετριέων καὶ εἶναι αὐτὸν

πρόξενον καὶ εὐεργέτην Ἐρε-
τριέων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους.
εἶναι δ' αὐτῶι καὶ γῆς καὶ οἰκίας
20 ἔγκτησιν ἐν Ἐρετρίας καὶ ἀτέ-
λειαν εἰσάγ[ο]ντι καὶ ἐξάγοντι
καθάπερ τοῖς ἄλλοις Ἐρετριεῦ-
σι καὶ ἄδειαν καὶ ἀσυλίαν
καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης· εἶναι
25 δ' αὐτῶι καὶ πρόσδοτον πρὸς βου-
λὴν καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἂν του
δέηται πρῶται μετὰ τὰ ἱερά,
καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν αἰεὶ προκα-
θημένων ἐπιμελεῖσθαι αὐτο[ῦ]
30 ὑπὲρ ὧν ἂν αἰεὶ δέηται, καὶ προσ-
άγειν ἂν τε πρὸς βουλήν ἂν τε
πρὸς δῆμον βούληται προσιέναι.

Ὁ λίθος εἶναι ἐγγώριον μάρμαρον ὁμοιον τῷ
ὕμητιῷ, κάτω δὲ φαίνεται ὅτι ἦν ἐμπεπηγμένος
εἰς βάσιν· ἄνω δὲν ἔχει κορωνίδα· ὕψος 1,15 (εἰς
τὸ κάτω μέρος ὅμως ὑπάρχει χώρος κενὸς ὕψους
0,36)· πλ. 0,51 καὶ πᾶχ. 0,10. Ὁ λίθος εἶναι
ἀκέραιος, τὰ δὲ γράμματα ἀραιὰ ὄντα φαίνον-
ται ὀλίγον ἐπιπολαίως ἐγκεχαραγμένα· ἀλλὰ τοῦτο
προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ εὐρὼν τὸν λίθον ἔτριψε
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ δι' ἄμμου καὶ ὕδατος, ὅπως
τὴν καθάρισή. Τὰ Ο καὶ τὰ Θ εἶναι ὀλίγον μικρό-
τερα τῶν λοιπῶν γραμμάτων· ἐν γένει δὲ ἐκ τοῦ
σχήματος αὐτῶν καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐγχαραξέως
των νομίζω, ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶναι τῶν ἀρχῶν τοῦ
τρίτου πρὸ Χρ. αἰῶνος ἢ καὶ τοῦ τέλους τοῦ τε-
τάρτου. Ἀκριβέστερον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὀρισθῇ
τοῦτο, ἐὰν οἱ κίνδυνοι, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἡ ἐπιγραφή,
δὲν ἀνεφέροντο τόσον ἀορίστως, διότι κατὰ τὸ τέλος

τοῦ τετάρτου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου πρὸ Χρ.
αἰῶνος ἡ Εὐβοία ὀλόκληρος, κατ' ἀκολουθίαν καὶ
ἡ Ἐρέτρια, πολλὰ ὑπέστη ἄλλοτε ἐλευθερουμένη
καὶ ἄλλοτε ἀπὸ δεσπότη εἰς δεσπότην μεταπί-
πτουσα, ὥστε πολλοὺς καὶ διαφόρους κινδύνους θὰ
διέτρεξε.

Οἱ ἐν στ. 28 ἀναφερόμενοι προκαθημένοι δὲν εἶ-
ναι, ὑποθέτω, διάφοροι τῶν προβούλων, γνωστῶν
ἐξ ἄλλου ψηφίσματος τῶν Ἐρετριέων, ὃ κατὰ τὸν
δημοσιεύσαντα αὐτὸ Εὐστρατιάδην (Ἀρχαιολογ.
Ἐφημ. 1869. σ. 317 ἐξ.) εἶναι τοῦ τετάρτου
αἰῶνος. Θὰ μνημονεύσωμεν αὐτοῦ καὶ κατωτέρω.

Ἄξια παρατηρήσεως ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ εἶναι
καὶ ἡ σύνταξις τῆς προτάσεως τοῦ Παυσανίου· ὅπως
ἂν πάντες εἰδῶσιν, ὅτι ἡ πόλις πρόνοιαν ἔχει καὶ
οὐκ ἐπιλανθάνεται, ἔδοξε τῷ δήμῳ, ἀντὶ τοῦ συνή-
θους δεδύχθαι τῷ δήμῳ.

2.

Θ Ε Ο
Τ Ι Μ Ι Π Ρ Ο Σ Ε Ι Π Ε Ν Ε Ρ Ε Ι Δ Η Κ Λ Ε Ο Χ Α Ρ Η Σ
Υ Θ Ε Ο Υ Μ Α Κ Ε Δ . Ν Ε Ξ Α Ν Φ Ι Π Ο Λ Ε Ω Σ Τ Ω Ν Β
Σ Ι Λ Ε Ω Ν Φ Ι Λ Ο Ε Λ Ε Ι Υ Ν Ο Υ Σ Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Σ Τ Ρ Α Τ

¹ Εἰν ἀντὶ εἶναι ἀπαντᾷ ἀπαξ ἐν ἄλλῳ ἐξ Ἐρετρίας ψηφίσματι
(Ἀρχ. Ἐφημερίς 1872 σ. 384), δις δὲ ἐν συνήκῃ μετὰ τῶν Ἀμύντα,

βασιλέως τῆς Μακεδονίας, καὶ τῶν ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χαλκιδῶν (Hicks
Manual of hist. Inser. ἀρ. 74.)

5 ΓΟΙΣΤΟΙΣΤΩΝ ΚΑΙΤΩΙΔΗΜΩΙΤΩΕΡΕΤΡ.
 ΕΩΝΧΡΗΣΙΜΟ...Λ... ΣΕΝΔΕΙΚΝΥΤΑΙΤΗΝΦΙ..
 ΛΙΑΝΗΝΕΧΩΝ...ΕΙΠΡΟΣΤΟΝΔΗΜΟΝ...
 ΕΡΕΤΡΙΕΩΝΚΑΙΟΣΑΕΔΕΗΘΗΗΠΟ...
 ΠΑΝΤΩΝΕΤΥΧΕΝΔΕΔΟΧΘΑΙ.ΩΙ...
 10 ΚΛΕΟΧΑΡΗΝΠΡΟΞΕΝΟΝΚΑΙΕΥ...
 ΔΗΜΟΥΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΕΚΓΟΝ...
 ΤΩΝΑΣΥΛΙΑΝΚΑΙΠΟΛΕΜ...
 ΔΕΑΥΤΩΙΚΑΙΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣ
 ΑΝΕΙΣΑΓΟΝΤΙΚΑΙΕΤ...
 15 ΣΕΡΕΤΡΙΦ

Θεοί

[Τ]ίμιππος εἶπεν· ἐπειδὴ Κλεοχάρης
 [Ε]υθύου Μακεδ[ῶ]ν ἐξ Ἀμφιπόλεως τῶν β[α-]
 σιλέων φίλο[ς διατ]ελεῖ εὐνοὺς καὶ τοῖς στρατ[η-]
 5 γοῖς τοῖς τῶν [βασιλέων] καὶ τῶι δήμωι τῶι Ἐρετρ[ι-]
 εῶν χρήσιμο[ς - - -] ἐνδείκνυται τὴν φι[λι-]
 αν, ἣν ἔχων [ἀεὶ διατελ]εῖ πρὸς τὸν δῆμον [τὸν]
 Ἐρετριέων, καὶ ὅσα ἐδεήθη ἢ πό[λις αὐτοῦ, ἀ-]
 πάντων ἔτυχε, δεδόχθαι [τ]ῶι [δήμωι εἶναι]
 10 Κλεοχάρην πρόξενον καὶ εὐ[εργέτην τοῦ]
 δήμου καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόν[ους καὶ εἶναι αὐ-]
 τῶ<ι> ἀσυλίαν καὶ πολέμ[ου καὶ εἰρήνης· εἶναι]
 δ' αὐτῶι καὶ γῆς καὶ οἰκίας [ἐγκτησιν καὶ ἀτέλει-]
 αν εἰσάγοντι καὶ ἐ[ξάγοντι καθάπερ τοῖς ἄλ-]
 15 [λοι]ς Ἐρετριε[ῦσι - -].

Καὶ αὕτη εὐρηται ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ λίθου
 ὁμοίου τῷ ὑμητιῷ μαρμάρῳ, ἐπεστεμμένον ἄνω
 δι' αετώματος μετ' ἀκρωτηρίων, κάτω δὲ ἀποκε-
 κρουσμένου. Ὑψος μέγιστον 0,56, πλ. 0,355 καὶ
 πάχ. 0,07. Τὰ γράμματα τοῦ πρώτου στίχου εἶναι
 μεγαλειότερα καὶ ἀραιότερα τῶν λοιπῶν, ἐν πᾶσι δὲ
 τὸ Ο καὶ τὸ Θ εἶναι μικρότερα· ὁ ἀριθμὸς τῶν
 γραμμάτων δὲν εἶναι ἐν πᾶσι τοῖς στίχοις ὁ αὐτός,
 οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν· οὕτω στ. 2 ἔχει γράμματα
 28, στ. 3 γράμματα 30, στ. 12 γράμματα 35,
 τέλος στ. 13 γράμματα 39. Ἐκ τοῦ σχήματος
 δ' αὐτῶν εἰκάζω, ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶναι τοῦ τέλους
 τοῦ τρίτου πρὸ Χρ. αἰῶνος, καὶ τὸ περιεχόμενον
 αὐτῆς φαίνεται ἐπιβεβαιῶν τὸν ὄρισμόν τοῦτον·
 διότι οἱ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενοι βασιλεῖς εἶναι βε-
 βαίως βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας, καὶ δὴ ὁ βασιλεὺς
 Ἀντίγονος ὁ Δώσων καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Φίλιππος,
 ᾧ κυρίως ἀνήκει τὸ στέμμα τῆς Μακεδονίας· τοῦ-

τον ἐπετρόπευεν ὁ Ἀντίγονος μέχρι τοῦ θανάτου
 του· εἶχε δὲ νυμφευθῆ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ Χρυ-
 σηίδα. Ὁ πατὴρ τοῦ Φιλίππου Δημήτριος, υἱὸς
 Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, εἶχεν ἀποθάνει μαχόμενος
 κατὰ τῶν Δαρδάνων, ὁ δ' ἀδελφός του Ἀντίγονος
 ὁ Δώσων ἐπίτροπος τοῦ ἀνεψιοῦ του γενόμενος εὔρε
 τὴν Ἑλλάδα σχεδὸν πᾶσαν, πλην τῆς Εὐβοίας,
 ἀπηλλοτριωμένην τῆς Μακεδονίας· κατὰ τοὺς ἀγῶ-
 νας δέ, οὗς αὐτὸς καὶ οἱ στρατηγοὶ του κατέβαλον,
 ὅπως διατηρήσωσι τὴν Εὐβοίαν καὶ ἀνακτήσωσι
 τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, φαίνεται ὅτι ὁ Κλεοχάρης ἐδεί-
 χθη χρήσιμος τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων καὶ
 εὐνοὺς τοῖς Ἐρετριεῦσιν. Ὁ Ἀντίγονος ἐβασίλευσε
 ἀπὸ τοῦ 229 μέχρι τοῦ 220, εἰς τὸ μεταξὺ δὲ διά-
 στημα ἀνήκει ἡ ἐπιγραφή.

3.

Ἡ ἐπομένη ἀναγραφή ὀνομάτων εὐρίσκεται ἐπὶ
 τῶν τεσσάρων πλευρῶν πλακὸς λίθου ἐγγωρίου
 ἐγούσης ἄνω αετωμάτιον μετ' ἀκρωτηρίων τριῶν,
 ὧν τὸ πρὸς ἀριστερὰ (πλευρ. Α) εἶναι ἀποκεκρου-
 σμένον· ὕψος μετὰ τοῦ μεσαίου ἀκρωτηρίου 1,75,
 πλ. 0,62 καὶ πάχ. 0,14. Ἐκ τῶν πλευρῶν ἡ μὲν
 Α εἶναι ὀλόκληρος γεγραμμένη, πλην τοῦ αετωμα-
 τίου οὗ ἡ ἐπιφάνεια μένει ἄγραφος· ἡ πλευρὰ Β
 ἐπίσης ὀλόκληρος γεγραμμένη, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ
 τοῦ αετωματίου ἐπιφάνεια, ἐφ' ἧς εἶναι ἐγκεχαραγ-
 μένοι δώδεκα στίχοι. Ἐκ δὲ τῶν δύο στενῶν πλευ-
 ρῶν Γ καὶ Δ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ὑπάρχει ἄνω γῶ-
 ρος ἄγραφος 0,17 μ., μετὰ δὲ τὸν στ. 252 πάλιν
 ἄγραφος 0,16, ἐπειδὴ ὁ λίθος ἦτο ἐνταῦθα ἐξ ἀρ-
 γῆς βεβλαμμένος, ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο καὶ ἐκ
 τῶν ἐπομένων τεσσάρων στίχων, ὧν ἡ ἀρχὴ δὲν

εὔρηται εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ἐν ἧ καὶ ἡ τῶν λοιπῶν. Κάτω δὲν ὑπάρχει χώρος ἀγράφος, μετὰ στ. 259 ὅμως ἀρέθῃ ἐνὸς στίχου κενόν, ἵνα τεθῆ ὡς φαίνεται τὸ πατρωνυμικὸν τοῦ Πολυχάρους. Τέλος ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Δ ὑπάρχει μόνον κάτω χώρος κενὸς 0,40 μ. περίπου, ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία πλευρά. Περὶ ἄλλων ιδιοτήτων τῆς ἐπιγραφῆς παρατηρῶ τὰ ἑξῆς· ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Α τὰ ὀνόματα τῶν κωμῶν εἶναι μεγαλύτερα τῶν λοιπῶν· ἐν τούτοις δὲ χωρίζονται τὰ κύρια ἀπὸ τῶν πατρωνυμικῶν διὰ δύο κοκκίδων (·) ἐν μὲν τῇ πρώτῃ στήλῃ μέχρι στ. 33, ἐν τῇ δευτέρῃ μέχρι στ. 12 καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ἀπὸ στ. 72 μέχρι στ. 81. Ὅπου δὲ λείπουσιν αἱ κοκκίδες, ὁ χαρακτήρ τοῦ χώρου ἐπιτρέποντος ἐχώρισε τὰ δύο ὀνόματα διὰ μικροῦ κενοῦ. Ἀπὸ στ. 41 μέχρι τέλους οἱ στίχοι εὑρίσκονται μεταξύ δύο γραμμῶν ἐγκεχαραγμένων. Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Β, ἐφ' ἧς ὅμως αἱ κοκκίδες λείπουσιν, τὰ δὲ ἔθνη δὲν εἶναι γεγραμμένα διὰ μεγαλύτερων, ἀλλὰ μόνον δι' ἀραιότερων γραμμῶν. Ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ τούτων τῶν πλευρῶν εἰσχωρεῖ ἐνίοτε μία στήλη εἰς τὴν παρακειμένην, π. χ. στ. 25, 42, 76, 109, 111, 112. Ἐνεκα δὲ ἐλείψεως χώρου τοῦ στ. 76 τὸ ΜΟΥ ἐτέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου, ἐν ᾧ ἐν ἄλλοις παρελείφθησαν ἐν ἧ καὶ πλείονα γράμματα. Πολὺ ἀνω-

μαλότεραι εἶναι ὅμως αἱ στεναὶ πλευραὶ ὄχι μόνον ἔνεκα τῶν τολμηροτέρων συγκοπῶν, ἀλλὰ κυρίως ἔνεκα τῶν γραμμῶν, ἃ ἀλλαχοῦ μὲν εἶναι μικρότερα καὶ πυκνότερα, ἀλλαχοῦ δὲ μεγαλύτερα καὶ ἀραιότερα, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγένοντο ἐγγράφαί κατὰ διαφόρους χρόνους καὶ ὑπὸ διαφόρων χαρακτῶν· καὶ τῆς πλευρᾶς δὲ Β οἱ ἐπὶ τοῦ ἀετωματίου στίχοι εἶναι βεβαίως ὑστερότεροι τῶν ἄλλων. Εἰς τὴν πλευρᾶν Δ ἐνεγράφησαν οἱ τελευταῖοι ὑπολειφθέντες καθ' ὅσον προσήρχοντο, μεμονωμένοι καὶ οὐχὶ κατὰ κόμας.

Λάθη τοῦ χαρακτοῦ ἐν τῶσφ ἀριθμῶ ὀνομάτων ἐγένοντο οὐχὶ ὀλίγα· σημειῶ ἐνταῦθα τὰ σπουδαιότερα, παραλείπων ν' ἀναφέρω, εἰάν ποῦ ἐγράψῃ Λ ἀντὶ Α ἢ Ι ἀντὶ Ξ καὶ τὰ τοιαῦτα· στ. 10 Ἀγαθωνίδος, 27 Αἰγρυβίωνος, 35 Κηφιδότου, 64 Κηφιστοῦ, 125 Πρεξένου, 141 Τιμοκέου, 149 Χαριλειδῆς, 174 Νικιστάτου. Καὶ τὸ ἐν στ. 49 Μω-νος ἴσως εἶναι λελανθασμένον καθὼς καὶ τὸ στ. 174 Θαλιδίου (ἢ πρέπει ν' ἀναγνωσθῆ ὁ Ἀλιδίου; Θαλιδίου δὲν ὑπάρχει γνωστὸν ὄνομα). Τέλος ἐν στ. 183 μετὰ τὸ Ἀριστοκλέω πιθανῶς ἐπίσης κατὰ λάθος προσέθηκε τὴν συλλαβὴν ΣΩ.

Ἡ ἀρίθμησις τῶν στίχων ἐγένετο συνεχῆς διὰ πάσας τὰς πλευράς, τοῦτο δὲ πρὸς εὐκολίαν τῶν παραπομπῶν.

Α

Ο	Υ	Δ	Ι	Ο	Θ	Ε	Ν
ΛΩΝΙΟΣ:ΣΩΣΤΡΑΤΙΔΟΥ		ΒΙΩΝ:ΒΙΟΤΤΟΥ				ΕΥΙΟΣΣΩΔΑΜΟΥ	
ΙΜΕΝΗΣ:ΣΩΣΤΡΑΤΙΔΟΥ		ΦΙΛΟΞΕΝΟΣ:ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ				ΛΥΡΑΝΙΑΣΔΗΜΑΡΧΟ	///
ΜΦΙΚΡΑΤΗΣ:ΕΠΙΚΡΑΤΟΥ		ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ:ΣΙΜΩΝΟΣ				ΣΙΜΙΑΣΦΙΛΟΚΡΙΤΟΥ	
5 ΛΧΦΑΝΤΙΔΗΣ:ΦΑΝΤΥΛΟΥ		ΑΛΘΑΙΟΣ:ΞΕΝΟΚΛΕΙΔΟΥ				ΦΙΛΟΚΡΙΤΟΣΛΕΠΤΙΝΟ	///
ΚΡΙΘΩΝ:ΘΑΡΡΙΠΠΙΔΟΥ		ΕΥΔΗΜΙΠΠΟΣ:ΕΥΔΗΜΟΥ				ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣΣΟΦΑΙΝΕΤ	///
ΠΟΥΚΛΗΣ:ΠΟΥΣΤΡΑΤΟΥ		ΧΑΡΙΤΩΝ:ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟΥ				ΠΥΡΡΟΣΒΟΥΛΑΡΧΟΥ	
ΘΕΟΚΛΗΣ:ΔΙΟΔΩΡΟΥ		ΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΣ:ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟΥ				ΝΙΚΟΔΗΜΟΣΕΠΙΚΤΗΤΟΥ	
ΕΝΑΝΤΙΟΦΗΜΟΣ:ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ		ΠΥΡΡΟΣ:ΜΥΡΤΩΝΟΣ				ΑΛΚΕΤΑΣΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ	
10 ΑΓΑΘΩΝΙΔΟΣ:ΑΓΑΘΑΡΧΟΥ		ΠΑΤΡΙΠΠΟΣ:ΠΑΤΡΟΚΛΕΟΥΣ				ΑΡΧΑΝΔΡΙΔΗΣΑΡΧΑΝΔΡΙΔΟΥ	
ΝΙΚΩΝ:ΧΑΙΡΙΟΥ		ΝΙΚΑΝΔΡΙΔΗΣ:ΝΙΚΙΠΠΟΥ				ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΔΑΣΑΝΤΙΔΩΡΟΥ	
ΤΙΜΟΞΕΝΟΣ:ΤΙΜΑΝΔΡΙΔΟΥ		ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ:ΜΕΛΙΤΩΝΟΣ				ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΑΝΤΙΔΩΡΟΥ	
ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ:ΤΙΜΟΞΕΝΟΥ		ΧΟΙΡΙΛΟΣΦΙΛΩΝΙΧΟΥ				ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣΣΩΤΑΔΟΥ	
ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣ:ΟΝΗΣΑΝΔΡΟΥ		ΑΡΙΣΤΩΝΦΙΛΙΣΤΙΔΟΥ				ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣΣΩΤΩ	
15 ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ:ΜΕΝΩΝΟΣ		ΔΩΡΙΠΠΟΣΔΩΡΟΘΕΟΥ				ΑΝΤΙΜΑΧΟΣΧΑΡΜΙΔΟΥ	

ΠΥΘΟΔΩΡΟΣ: ΔΑΦΝΙΩΝΟΣ
 ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ: ΣΩΓΕΝΟΥ
 ΑΡΧΕΔΗΜΟΣ: ΧΑΙΡΙΟΥ
 ΧΑΙΡΙΓΕΝΗΣ: ΧΑΙΡΙΤΕΛΟΥ
 20 ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ: ΧΑΙΡΙΟΥ
 ΤΡΗΞΑΓΓΕΛΟΣ: ΔΩΡΟΘΕΟΥ
 ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ: ΘΕΟΔΩΡΟΥ
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ: ΑΝΤΙΜΑΧΟΥ
 ΒΙΟΤΤΟΣ: ΛΙΣΧΙΝΟΥ
 25 ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΣ: ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ ΦΕΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΛΟΥ

ΦΙΛΩΝΔΩΡΟΘΕΟΥ
 ΝΙΚΑΡΧΟΣ ΝΙΚΙΠΠΟΥ
 ΝΙΚΩΝ ΝΙΚΑΡΧΟΥ
 ΑΛΚΙΑΣ ΣΤΙΛΒΟΥ
 ΕΠΙΧΑΡΜΙΔΗΣ ΕΠΙΧΑΡΜΟΥ
 ΚΥΔΙΑΣ ΜΕΝΩΝΟΣ
 ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ
 ΒΟΥΛΑΣΤΙΔΗΣ ΒΟΥΛΑΡΧΟΥ
 ΝΙΚΩΝ ΣΩΔΑΜΟΥ

ΕΥΚΤΕΙΔΗΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ
 ΚΑΛΛΙΦΗΜΟΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ
 ΦΙΛΙΝΟΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ
 ΦΙΛΟΚΤΗΤΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΛΟΥ
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣ ΠΡΗΙΝΙΚΟΥ
 ΠΡΗΙΠΠΟΣ ΠΡΗΙΝΙΚΟΥ
 ΕΥΚΤΕΙΔΗΣ ΤΗΜΑΓΡΟΥ
 ΕΥΒΙΟΣ ΣΩΔΑΜΟΥ
 ΣΩΤΑΔΗΣ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΕΥΚΤΗΜΟΝΙΔΗΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ

Ω

Ρ

Ω

Π

Ι

Ο

Ι

ΠΡΟΛΟΧΟΣ: ΑΙΧΡΥΒΙΩΝΟΣ
 ΚΛΕΟΞΕΝΟΣ: ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΝΙΚΟΣ: ΑΡΙΣΤΟΓΕΝΟΥ
 30 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ: ΣΥΜΜΑΧΟΥ
 ΣΗΜΥΛΙΔΗΣ: ΦΑΝΟΚΛΕΟΥ
 ΞΕΝΩΝΔΗΣ: ΑΜΦΙΝΙΚΟΥ
 ΠΙΘΩΝ ΠΑΥΣΩΝΟΣ
 ΜΥΡΤΩΝ ΜΝΗΣΑΝΔΡΟΥ
 35 ΚΗΦΙΣΟΚΛΗΣ ΚΗΦΙΔΟΤΟΥ
 ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΔΗΜΟΜΕΝΟΥ
 ΔΗΜΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥ
 ΚΤΗΣΙΦΩΝ ΑΜΦΙΝΙΚΟΥ
 ΑΡΧΙΠΠΟΣ ΦΙΛΙΝΟΥ
 40 ΚΗΦΙΣΟΔΟΤΟΣ ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΥ

ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ ΚΛΕΑΙΟΣ
 ΦΙΛΙΚΟΣ ΦΙΛΙΣΤΙΔΟΥ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥ
 ΛΑΠΙΘΑΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ
 ΔΙΑΙΤΟΔΗΜΟΣ ΑΙΣΧΡΥΒΙΩΝΟΣ
 ΑΝΤΙΔΩΡΟΣ ΑΠΟΛΑΞΙΔΟΣ
 ΚΡΙΤΟΔΑΜΟΣ ΑΠΟΛΑΞΙΔΟΣ
 ΛΥΡΑΝΙΑΣ ΠΑΥΣΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΟΝΗΣΑΡΧΟΥ
 ΠΡΗΙΝΟΣ ΠΡΗΙΝΙΚΟΥ
 ΔΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΣΤΡΑΤΥΛΛΟΣ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣ ΔΙΑΙΤΩΝΟΣ
 ΠΥΘΟΞΕΝΟΣ ΠΥΘΕΟΥ

ΚΛΕΟΦΑΝΤΙΔΗΣ ΚΛΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΚΑΛΙΣΤΙΔΗΣ ΚΛΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΕΛΠΙΝΙΚΟΣ ΑΝΦΙΝΙΚΟΥ
 ΜΝΗΣΙΚΛΗΣ ΜΝΗΣΙΟΥ
 ΦΙΛΟΚΡΑΤΗΣ ΚΤΗΡΙΒΙΟΥ
 ΣΙΜΙΑΣ ΛΙΒΥΟΣ
 ΠΡΗΙΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΥΘΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ ΦΙΛΟΔΗΜΟΥ
 ΠΡΗΙΝΟΣ ΑΡΤΕΜΩΝΟΣ
 ΔΗΜΟΦΩΝ ΦΥΛΑΚΟΥ
 ΞΕΝΟΔΟΚΟΣ ΞΕΝΟΚΛΕΟΥ
 ΑΠΗΜΑΝΤΟΣ ΑΙΡΙΠΙΔΟΥ
 ΕΥΜΟΙΡΟΣ ΠΡΗΙΔΟΥ

Ι

Σ

Τ

Ι

Α

Ι

Ε

Ι

Σ

ΤΕΙΣΙΚΡΑΤΗΣ ΠΥΡΓΙΩΝΟΣ
 ΕΥΒΙΟΤΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΕΡΙΔΟΚΟΥ
 45 ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ΕΡΙΔΟΚΟΥ
 ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ ΕΠΙΧΑΡΟΥ
 ΣΩΦΙΛΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥ
 ΚΟΡΩΝΙΧΟΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ ΞΕΝΩΝΟΣ
 50 ΙΣΤΙΑΙΟΣ ΞΕΝΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΗΓΗΣΙΚΛΕΟΥ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΦΙΛΩΝΙΧΟΣ ΕΡΙΓΕΝΟΥ
 ΟΛΥΝ ΠΙΑΡΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΤΡΑΤΟΥ
 55 ΠΑΤΑΙΚΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΑΘΑΝΙΩΝ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΜΕΝΕΚΡΑΤΗΣ ΑΘΗΝΑΔΟΥ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΘΕΜΙΣΤΟΔΩΡΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΘΕΜΙΣΤΟΔΩΡΟΣ ΙΘΑΚΗΣΙΟΥ
 ΝΙΚΑΓΟΡΑΣ ΘΕΟΓΕΝΟΥ
 ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΕΥΚΛΕΟΥ
 ΘΕΟΓΕΝΗΣ ΕΥΚΛΕΟΥ
 ΔΕΙΝΟΜΑΧΟΣ ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥ
 ΚΗΦΙΣΙΟΣ ΙΛΩΝΟΣ
 ΕΥΤΕΛΗΣ ΜΩΝΟΣ
 ΪΩΙΛΟΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
 ΜΕΝΕΚΛΗΣ ΛΥΣΙΩΝΟΣ
 ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ ΑΚΗΡΑΤΟΥ
 ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ΔΗΜΑΙΝΕΤΟΥ
 ΠΡΗΙΟΔΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΧΑΡΜΙΔΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ
 ΑΙΝΕΑΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ
 ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΑΜΦΙΚΡΙΤΟΣ ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΥ
 ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ ΕΜΜΕΝΙΔΟΥ
 ΕΜΜΕΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΔΩΡΟΥ
 ΒΟΥΛΗΚΛΗΣ ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΥ
 ΑΙΝΕΑΣ ΑΦΟΒΗΤΟΥ
 ΦΙΛΟΚΛΗΣ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣ ΑΙΝΕΟΥ
 ΕΡΙΓΕΝΗΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥ
 ΤΙΜΟΞΕΝΟΣ ΤΙΜΟΞΕΝΟΥ
 ΪΗΛΕΑΣ ΝΙΚΟΒΙΟΥ
 ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ
 ΙΘΑΚΗΣΙΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΔΩΡΟΥ
 ΝΙΚΑΡΧΟΣ ΝΙΚΗΡΑΤΟΥ
 ΕΥΘΥΒΙΟΣ ΕΥΘΥΝΙΚΟΥ
 ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΞΕΝΟΥ

ΑΝΤΙΓΕΝΗΣΣΙΜΩΝΟΣ
 ΑΡΧΙΔΑΜΟΣΑΝΤΙΓΟΝΟΥ
 60 ΕΥΒΟΥΛΟΣΣΩΓΓΕΝΟΥ
 ΘΕΟΧΑΡΗΣΠΥΡΡΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣΤΗΛΕΟΥ
 ΤΙΜΟΞΕΝΟΣΤΙΜΟΚΛΕΩ
 ΑΝΦΙΑΣΤΙΜΟΚΛΕΩ
 65 ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΣΦΑΝΟΚΛΕΩ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΦΑΝΟΚΛΕΩ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΒΑΧΧΙΟΥ
 ΝΙΚΗΡΑΤΟΣΒΑΥΚΟΥ
 ΕΛΠΙΝΗΣΜΝΗΡΙΜΑΧΟΥ
 70 ΝΙΚΑΝΔΡΟΣΒΑΥΚΟΥ

ΦΙΛΩΝΑΙΝΕΟΥ
 ΙΕΡΩΝΥΜΟΣΦΙΛΩΝΟΣ
 ΚΛΕΙΤΑΡΧΟΣΑΛΚΙΜΕΝΟΥ
 ΝΙΚΟΜΑΧΟΣΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΦΙΛΟΓΕΝΗΣΛΥΣΙΜΑΧΟΥ
 ΕΥΘΥΔΗΜΟΣΕΥΘΥΝΙΚΟΥ
 ΕΥΘΥΔΗΜΟΣΕΥΘΥΔΗΜΟΥ
 ΝΙΚΟΔΩΡΟΣΕΜΜΕΝΙΔΟΥ
 ΞΕΝΟΦΩΝΞΕΝΟΧΑΡΟΥ
 ΗΦΑΙΣΤΙΩΝΞΕΝΟΧΑΡΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΧΑΡΙΟΥ
 ΧΑΡΙΑΣΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
 ΕΡΓΟΚΡΙΤΟΣΜΕΝΕΞΕΝΟΥ

ΘΕΩΝΘΕΟΞΕΝΟΥ
 ΔΗΜΟΝΙΚΟΣΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥ
 ΚΗΦΙΣΟΦΑΝΗΣΚΗΦΙΣΟΚΛΕΩ
 ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΣΚΗΦΙΣΟΚΛΕΩ
 ΔΙΟΓΕΙΤΩΝΔΑΣΔΙΑΙΤΟΔΗΜΩ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣΘΕΟΠΟΜΠΟΥ
 ΚΗΦΙΣΟΤΟΣΚΗΦΙΡΙΟΥ
 ΚΛΕΑΡΧΟΣΚΛΕΑΡΧΙΔΟΥ
 ΕΛΠΙΝΙΚΟΣΕΛΠΙΝΟΥ
 ΕΡΙΪΗΛΟΣΞΕΝΩΝΟΣ
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣΑΡΤΥΛΟΧΟΥ
 ΕΥΘΥΔΗΜΟΣΔΙΟΔΩΡΟΥ
 ΘΕΟΓΕΝΗΣΘΕΟΓΕΝΙΔΟΥ

Κ Ω Μ Α Ι Ε Ι Σ

ΡΑΝΔΡΟΣΚΑΛΛΙΔΗΜΟΥ
 ΣΟΔΩΡΟΣΦΙΛΙΠΠΟΥ
 ΤΟΣΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΥ
 75 ΕΝΗΣΤΙΜΟΚΛΕΟΥ
 ΙΗΣΤΙΜΟΓΕΝΟΥ
 ΦΡΥΝΙΧΟΥ
 ΝΟΣΦΙΛΩΝΟΣ
 ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ
 80 ΖΠΙΝΟΥ
 ΤΥΘΟΞΕΝΟΥ
 ΤΟΛΙΔΟΣ
 ΕΟΥ
 ΚΡΑΤΟΥ
 85 ΗΜΟΥ
 Υ

ΘΕΟΔΟΤΟΣΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥ
 ΚΤΗΡΙΑΣΚΛΕΟΔΗΜΟΥ
 ΦΙΛΙΣΤΙΔΗΣΠΟΛΥΞΕΝΟΥ
 ΠΑΥΣΙΑΣΑΡΧΕΒΙΟΥ
 ΠΛΟΥΤΑΡΧΙΔΗΣΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
 ΔΙΟΝΥΣΟΦΑΝΗΣΕΥΘΥΔΗ
 ΦΕΥΓΟΛΙΜΟΣΚΑΛΛΙΔΗΜΟΥ
 ΦΙΛΩΝΙΧΟΣΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
 ΦΙΛΩΝΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
 ΤΙΜΙΔΗΣΑΧΑΙΩΝΟΣ
 ΣΤΗΣΑΡΧΟΣΦΙΛΙΝΟΥ
 ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣΠΡΟΘΥΜΙΔΟΥ
 ΝΙΚΩΝΜΝΗΜΑΝΔΡΟΥ
 ΠΑΝΚΛΕΗΣΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΑΝΤΙΜΑΧΟΣΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
 ΑΡΧΙΑΣΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
 ΑΡΧΟΣΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ

ΠΥΘΟΚΡΑΤΗΣ:ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ
 ΦΥΡΚΙΠΠΟΣ:ΑΡΧΕΛΛΟΥ
 ΦΥΡΚΩΝ:ΑΡΧΕΛΛΟΥ
 ΚΑΛΛΙΑΣ:ΚΑΛΛΙΔΗΜΟΥ ΜΟΥ
 ΑΡΧΟΥΔΙΟΝΥΣΟΦΑΝΗΣΕΥΘΥΔΗ
 ΕΥΝΟΜΙΔΗΣ:ΑΝΔΡΟΔΑΜΑΝΤΟ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ:ΑΝΔΡΟΔΑΜΑΝ
 ΙΩΙΛΟΣ:ΙΩΒΙΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ:ΚΑΛΛΙΠΠΟΥ
 ΧΑΙΡΙΠΠΙΔΗΣ:ΗΡΑΙΩΝΟΣ
 ΠΡΗΞΙΔΗΜΟΣΥΓΓΙΑΙΝΟΝΤΟΣ
 ΣΩΠΑΤΡΟΣΕΥΤΕΛΟΥ
 ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΣΗΡΑΙΩΝΟΣ
 ΕΥΞΕΝΟΣΦΙΛΟΞΕΝ
 ΑΓΑΘΟΚΛΗΣΠΑΡ
 ΚΛΕΙΤΟΡΙΔΗΣ
 Α Ι Γ Λ
 ΦΑΝΟ/
 ΓΙΣ
 Μ

90

Β

ΑΡΕΤΩΝΟΣΑΡΧΟΝΤ.Σ
 Ρ . Π Ο Θ Ε Ν
 95 ΜΙΝΟΟ...ΤΟΘΕ
 ΘΕΟΔ.ΡΟΣ.ΕΝΟ...ΛΟΥ

ΦΙΛ...ΙΔΗ.ΕΥΚΡΙΤΟΥ
 ΒΙΟΤΤΟΣΕΥΒΙΟΥ ΕΚΚ--
 ΜΝΗΣΑΡΧΟΣΑΙΣΧΥΛΟΥ .ΑΝΟΣ--
 ΦΙΛΙΣΚΟΣΕΥΦΡΑΝΤΙΔΟΥ .ΑΚΕΘ.Υ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕ.

ΔΗΜΟΦΩΝΔΗΜΟΤΙΜ..
 100 ΙΣΤΙΑΙ
 .ΙΟΤΤΟΣΤΙΜΟΦΑΝΤΟΣ

ΛΥΣΙΜΑΧΟΣΙΛΟΓΕΝΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣΣΩΣΤΡΑ..Υ

105 Λ Α Κ
 ΣΩΠΟΛΙΣΦΙΛΙΠΠΟΥ
 ΦΙΛΙΠΠΟΣΣΩΠΟΛΙΔΟΣ
 ΚΙΜΩΝΑΓΑΘΑΡΧΟΥ
 . . ΧΕΛΑΟΣΑΡΧΕ. . . ΑΤΟΥΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣΤΕ.ΕΡΙΟΥ

110 ΣΤΡΑΤΩΝΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥ
 ΣΤΡΑΤΟΚΛΗΣΣΤΡΑΤΩΝΟΣΙΕΡΩ.ΑΛΕΞΙΚΛΕΟΥ
 ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣΣΤΡΑΤΩΝΟΣ
 ΑΡΙΣΤΟΚΡΙΤΟΣ.ΑΝΟΚΡ..ΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜ...Ρ...Π.ΟΥ

115 .ΙΜΩΝ.ΙΜΟ--
 .ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣΑΝ..ΚΡΑΤΟΥ
 ΠΟΥΛΥΣΤΡΑΤΙΔΗΣΒΑΛΛΙΚΛΕΟΥ
 ΒΙΑΔΗΣΔΙΑΙ..ΝΟΣ
 ΤΕΛΕΣΙΝ.Σ.Ε.ΕΡΙΟΥ

120 ΤΕΛΕΡΙΑ...ΛΕ..ΠΠΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΤΕΛΕΣΙΠΠ.Υ
 .ΟΡΥΞΕΝ...ΣΦΟΡΜΙΩΝΟΣ
 ΦΙΛΟ..ΟΣΦΟΡΜΙΩΝΟΣ
 ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΑΣΑΡΙΣΤΟΤΙΜΟΥ

125 ΑΡΙΣ..ΔΗΜΟΣΑ..ΣΤΟΔΗΜΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟ.ΙΜΟΣΑΡΙΣΤΟ.ΩΝΤΟΣ
 ΔΗΛ...ΟΣΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ
 - - - ΛΑΙΕΙΣ
 - - - - ΙΠΠΟΣΤΡΑΤΟΥ

130 .ΩΝ...ΚΑ.ΟΥ
 ΑΓΟΛΛΩΝ.ΟΣΜ.ΩΝΙΧΟΥ
 ΣΤΟΣΝΙΚΙΠΠΟΥ
 .ΟΛ..ΡΑ...ΠΟΥΚΡ.ΤΟΥ
 .ΑΝΟΔΗΜ...ΑΝΟΣΤΡΑ..Υ

135 ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣΦΑΝΟΔΗΜΟΥ
 ΦΑΝΟ.ΛΕ..ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΠΥΘΩ.ΕΥΡ.ΕΙΔΟΥ
 ΠΥΘΙ..ΟΣΕΠΙΚΤΗΤΟΥ
 ΑΡΙΣΤ..ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΤΟΣ

140 ΔΟΡ.....ΜΝΗΡΙΜΑΧΟΥ
 ΑΡ.ΙΑΣΤΙΜΟΚΕΟΥ
 ΓΡΥΓΧΕΙΣ
ΑΝΔΡΟΣΤΕΙΣΙΜΑΧΟΥ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ 1887.

ΑΡΧΙΠΠΟΣΑΡΧΙΔΑΜΟΥ
 ΒΟΥΔΙΟΘΕΝ
 ΦΙΛΟΦΡΩΝΦΙΛΟΞΕΝΟΥ

..ΛΟΞΕΝΟΣΑΡΧΕ..ΜΟΥ

Ε
 ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣΠΕ--
 ΠΡΗΞΙΝΟΣΘΕΟΦΙΛΟ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣΜΝΗΣΑΡΧΟΥ

ΤΕΛΕΡΙΑΣΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΙΔΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΞΕΝ...ΘΕΟΤΙΜ--
 ΙΩΒΙΟΣΒΙΩΝΟΣ
 ΑΡΤΕΜΩΝΦΙΛΙΠΠΟΥ
 ΦΙΛΙΣΚΟΣΦΙ..ΠΠΟΥ
 ΧΑΡΙΤΩΝΚΛΕΟΦΑΝΤΟΥ
 ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥ
 ΑΡ....ΝΕΡΑΣΙΠΠΟΥ
 ΕΡΑΣ..ΠΟΣΕΥΠΟΛΙΔΟΣ
 ΗΓΕΜΑΧΟΣΗΓΕΛΟΧΟΥ
 ΤΕΛΕΣΩΝΔΗΜΩΦΕΛΟ
 ΧΑΙΡΙΠΠΟΣΧΑΙΡΙΩ
 ΧΑΙΡΕΣΤΡΑΤΟΣΧΑΙΡΙΩ
 ΞΕΝΟΦΩΝΞΕΝΟΠΕΙΘΟΥ
 ΦΙΔΙΠΠΟΣΠΡΕΞΕΝΟΥ
 ΔΗΜΩΦΕΛΗΣΤΕΛΕΡΙΟΥ
 ΝΙΚΑΝΔΡΙΔΗΣΔΗΜΩΦΕΛΟΥ
 ΠΕΡΑΕΙΣ
 ΕΥΜΑΧΟΣΣΩΣΙΒΙΟΥ
 ΑΠΗΜΑΝΤΟΣΛΕΟΝΤΟΣ
 ΑΜΕ.ΝΙΑΣΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥ
 ΚΤΗΡΙΒΙΑΔΗΣΚΤΗΡΙΚΛΕΙΔΟΥ
 ΑΡΙΣΤΑΝΔΡΟΣΣΩΣΙΒΙΟΥ
 ΜΙΚΥΛΙΩΝΜΝΗΣΙΦΙΛΟΥ
 ΝΙΚΑΝΔΡΟΣΚΑΦΩΝΟΣ
 ΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΣΣΚΑΦΩΝΟΣ
 ΠΑΥΣΑΝΙΑΣΙΘΙΓΕΝΟΥ
 ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΤΙΜΟΞΕΝΟΥ
 ΙΠΠΩΝΛΑΣΘΕΝΟΥ
 ΒΟΥΔΙΟΘΕΝ
 ΩΡΩΠΟΚΛΗΣΑΝΤΙΜΑΧΟΥ
 ΑΙΣΧΡΙΩΝΑΙΣΧΙΝΟΥ
 ΣΙΜΙΑΣΚΤΗΣΩΝΟΣ

ΝΙΚΟΣΤ.Α.Ο--
 ΓΡΥΓΧ--
 ΝΙΚΗΡ...ΣΑ--
 ΠΑΡΘΕΝΙ--
 ΣΩΣΤΡΑΤ.ΣΘ--
 Ε.ΑΓ ~~ΠΡΟΦΩΝΗΜΕΝΟΝ~~ Λ
 ΕΜΠΕΔΕ.ΝΚΕ--
 ΦΑΝΥΛ.ΣΔΗΜ--
 ΙΦΙΚΡΑ...ΑΜΦΙΚΡ--
 ΣΩΣΤΡΑ...ΦΙΛ--
 ΘΕΟΤΙΜ..ΑΠΟΛΑΤ..Ο.
 ΚΛΕΙΤΑΡ..ΣΤΙΜΟΣΘΕΝΟ
 ΘΕΟΤΙΜΙΔΗΣΘΕΟΤΙΜΟΥ
 ΞΕΝ...ΘΕΟΤΙΜ--
 ΑΡΧΙΠ.ΟΣΧΑΙΡΕΟΥ
 ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕ--
 ..Ρ.ΤΩΝΑΡΙΣΤΩΝΟΣ
 ΔΗΜΥΛΟ.ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟ.
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΔΗΜΥΛΟ.
 ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΑΡΙΣΤΟΔΗΜ..
 ΕΠΙΚΤΗΤΟΣΕΠΙΚΡΑΤΟΥ
 ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΣΞΕΝΟΦΩΝΤ..
 ΔΗΜΟΚΛΕ.ΔΗΣΔΗΜΩΦΕΛΟ
 ΔΗΜΟΤΙΜΟΣΔΗΜΟΝΙΚΟΥ
 ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣΔΗΜΟΝΙΚΟΥ
 ΘΕΟΤΕΛΗΣΑΡΧΙΠΠΟΥ
 ΤΑΜΥΝΑΙΕΙΣ
 ΦΙΛΩΝΑΝΔΡΩΦΕΛΟΥ
 ΠΥΘΑΡΧΟΣΠΥΘΟΞΕΝΟΥ
 ΠΥΘΕΑΣΦΡΥΝΙΩΝΟΣ
 ΘΕΟΔΩΡΟΣΛΕΥΚΙΟΥ
 ΒΛΕΠΥΡΟΣΜΙΜΝΩΝΟΣ
 ΣΗΜΩΝΙΔΗΣΣΙΜΩΝΙΔΟΥ
 ΕΠΑΙΝΕΤΟΣΧΑΙΡΙΓΕΝΟΥ
 ΑΡΧΙΔΑΜΑΣΑΡΧΙΝΟΥ
 ΑΡΧΙΑΣΦΩΚΥΛΙΔΟΥ
 ΜΕΓΑΛΩΝΜΕΓΑΚΛΕΟΥ
 ΣΙΦΩΝΓΛΑΥΚΙΟΥ
 ΕΥΘΥΜΕΝΩΝΓΛΑΥΚΙΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΔΑΜΑΣΑΡΙΣΤΩΝ.Σ
 ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣΑΡΙΣΤΟΔΑΜΑΝΤΟ
 ΑΡΧΙΝΟΣΦΩΚΥΛΙΔΟΥ
 ΚΟΘΩΝΠΡΗΞΙΔΑΜΟΥ
 ΚΗΡΙΩΝΜΕΓΑΚΛΕΟΥ
 ΜΕΓΑΛΟΚΛΗΣΚΗΡΙΩΝΟΣ

Τ..ΑΝ...Δ.ΣΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟ
 145 ...ΜΟ.ΛΕΙΔΗΣΜΕΓΑΚΛΕΙΔΟΥ
 .ΛΕΟΜ..ΤΙΣΣΥΡΑΙΟΥ
 ΗΓΕΑΣΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ
 Ε.ΞΕΝΟΣΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ
 .ΜΕΙΝΙΠΡΟΣΜΕΝΙΠΡΟΥ
 150 .ΑΛΛΙΦΩΝΜΕΝΙΠΡΟΥ
 .Ρ.ΣΤΑΡΧΟΣΠΡΩΤΟΦΑΝΟΥ
 .ΤΡΑΤΩΝ.Ε.ΕΣΤΟΡΟΣ
 Χ...ΕΑΣΑ.ΤΙΧΑ.ΟΥ
 Α...ΑΡΙΔΗΣ..ΤΙΧΑΡΟΥ
 155 .Ρ...ΟΤΕΛΗΣΜΕΝΙΠΡΟΥ
 ΔΗΜΟΧΑΡΙΔΗΣΑΝΤΙΧΑΡΟΥ
 ..ΜΟ.ΑΡΗΣΑΝΤΙΧΑΡΟΥ
 .Σ...ΣΚΟΣΑΣΦΑΛΕΟΣ
 ΚΛΕΟΞΕΝΟΣΤΕΙΣΙΜΑΧΟΥ
 160 Α//ΥΝΤΑΣΔΙΟΤΕΛΕΟΣ
 .ΣΤΙΗΘΕΝ
 ΤΙΜΟΔΗΜΟΣΚΑΒΩ.ΟΣ
 .Ε.ΕΞΕΝΟΣΔΗΜΟΧΑΡΩ
 ΛΙΝΘΟ.Ν//...Ν
 165 ΔΗΜΟΦΑΝΗΣ.//Ο..
 ./.ΑΜΟΝΟΣΠΛ.ΥΤΑΡΧΟΥ
 ΝΥΝΠΡΩΤΟΝΟΥ
 ΕΡ.ΟΚΛΗΣΚ.ΕΟΦΑΝΤ..
 ...ΟΔΩΡΟ.ΑΝΔ..Κ..ΟΥ
 170 .ΕΝΕΞΕΝΟΣΦΕΙΔΩΝΟΣ
 ΚΑΛΛΙΤΕΛΗΣΦΕΙΔΩΝΟΣ
 .ΤΡ.ΥΘΩΝΙ..ΞΕΩ
 ΕΦΗΒΟΙ
 Α.ΙΣΤΩΝΝΙΚΟΣΤΑΤΟΥ
 175 .ΥΘΥΔΗΜΟΣΧΑΡΟΝΤΙΔΩ
 ΜΙΜΝΩΝΚΛΕΟΠΥΡΟΥ
 .ΤΗΡΙΑΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΑΙ..ΙΝΗΣΑΙ.ΧΡΩΝΟΣ
 ΕΥΘΥΜΙΔΗΣΧΑΡΟΝΤΙΔΩ
 180 ΠΡΗΞΙΝΟΣΠΡΗΞΙΟΥ
 ΟΛΥΜΠΙΝΗΣΑΙΣΧΙΝΟΥ
 .ΛΕΙΤΟΦΩΝΑΛΙΔΙΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΟΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 185 ΠΟΛΥΒ..ΛΟΣΕΥΘΥΒΟΥΛΟΥ
 Α.ΧΕΝΟΘΟΣΜΑΝΤΙΤΕΛΟΥ
 .Ο.ΥΞΕΝΟΣΜΕΛΙΤΩΝΟΣ
 ΣΟΦΟΚΛΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕ..

ΚΤΗΣΑΡΧΟΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΡΩΝΦΑΝΑΔΩ
 ΑΡΧΙΑΣΑΙΣΧΙΝΩ
 ΕΥΤΕΛΙΔΗΣΑΝΤΙΦΑΝΟΥ
 ΣΗΜΙΑΔΗΣΣΗΜΙΑΔΟΥ
 ΧΑΡΙΛΕΙΔΗΣΟΝΗΡΙΜΟΥ
 ΣΩΣΙΠΡΟΣΑΝΤΙΦΑΝΟΥ
 ΛΥΣΑΝΔΡΟΣΛΥΡΑΝΙΟΥ
 ΧΑΙΡΟΝΤΙΔΗΣΕΥΘΥΜΙΔΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣΠΡΕΣΒΥΤΩ
 ΤΙΜΟΔΗΜΟΣΕΝΑΝΤΙΟΝΙΚΟΥ
 ΜΕΝΕΚΛΕΙΔΗΣΜΕΝΩΝΔΩ
 ΜΕΓΑΚΛΕΙΔΗΣΜΕΝΩΝΔΩ
 ΟΝΗΡΙΜΟΣΑΜΥΝΑΝΔΡΟΥ
 ΠΥΘΟΤΕΛΗΣΕΝΑΝΤΙΟΦΗΜΟΥ
 ΑΡΕΤΩΝΟΡΤΙΓΙΩΝΟΣ
 ΕΡΑΤΟΞΕΝΟΣΟΡΤΥΓΙΩΝΟΣ
 ΕΡΑΤΟΚΛΗΣΟΡΤΥΓΙΩΝΟΣ
 ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣΣΙΜΩΝΟΣ
 ΣΙΜΥΛΟΣΣΙΜΩΝΟΣ
 ΛΑΚΕΘΕΝ
 ΠΡΟΚΛΕΗΣΚΤΗΣΩΝΟΣ
 ΤΕΛΕΣΙΑΣΤΕΛΕΣΙΠΡΟΥ
 ΑΡΙΣΤΑΝΔΡΟΣΕΥΞΕΝΟΥ
 ΕΡΑΣΙΠΡΟΣΜΝΗΣΑΡΧΟΥ
 ΕΥΚΡΑΤΗΣΠΡΩΤΙΠΡΟΥ
 ΠΥΘΑΡΧΟΣΕΥΚΡΑΤΩ
 ΠΥΘΟΚΡΙΤΟΣΕΥΚΡΑΤΩ
 ΕΥΚΡΑΤΗΣΠΡΩΤΙΠΡΟΥ
 ΕΡΙΧΑΡΜΙΔΗΣΧΑΡΜΟΥ
 ΕΥΠΟΛΙΣΕΡΑΣΙΠΡΟΥ
 ΘΕΟΚΛΕΗΣΠΑΡΑΜ.ΝΟΥ
 ΠΑΡΑΜΟΝΟΣΘΕΟΚΛΕΩ
 ΠΑΡΑΜΥΘΟΣΦΑΝΟΔΗΜΟΥ
 ΦΑΝΟΚΛΗΣΦΑΝΟΔΗΜΟΥ
 ΙΔΑΙΟΣΦΑΝΙΠΡΟΥ
 ΦΑΝΙΠΡΟΣΙΔΑΙΟΥ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 ΑΡΧΙΔΑΜΟΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣΑΡΙΣΤΟΚΛΕΩΣΩ
 ΑΡΙΣΤΟΦΩΝΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
 ΑΡΧΙΑΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΑΛΚΙΜΕΝΗΣΑΡΧΙΠΡΟΥ
 ΣΠΙΝΘΑΡΟΣΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΙΝΟΣΕΛΠΙΝΙ.ΟΥ

ΚΛΕΟΧΑΡΗΣΚΛΕΩΝΟΣ
 ΕΥΘΥΜΙΔΗΣΓΛΑΥΚΙΩΝΟΣ
 ΜΕΛΙΤΩΝΠΡΗ..ΔΑΜΟΥ
 ΑΡΙΣΤΙΩΝΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ
 ΑΝΔΡΩΦΕΛΗΣΑΝΔΡΟΣΘΕΝΟ//
 ΑΝΔΡΟΣΘΕΝΗΣΑΝΔΡΩΦΕΛΟΥ
 ΑΙΣΧΥΛΟΣΚΛΕΩΝΟΣ
 ΟΝΗΡΙΜΟΣΜΕΓΑΚΛΕΩ
 ΜΕΓΑΚΛΗΣΟΝΗΡΙΜΟΥ
 ΕΥΘΥΜΕΝΗΣΕΥ.ΥΝΩ
 ΕΥΘΥΜΙΔΗΣΕΥΘΥΜΕΝΟΥ
 ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣΕΥΘΥΜΕΝΟΥ
 ΑΡΧΕΝΙΚΟΣΕΥΘΥΜΕΝΟΥ
 ΒΟΥΛΗΚΛΗ...Υ.ΟΔΙΟΥ
 ΕΥΘΥΚΡΑΤΗ.ΕΥΘΥΝΟΥ
 ΩΡΩΠΟΘ.Ν
 ΑΡΙΣΤΙΩΝΣΟΦΩΟΥ
 ΛΥΡΑΝΙΑΣΦΙΛΟΔΗΜΟ
 ΝΙΚΙΑΔΗΣΦΙΛΩΤΑΔΩ.
 ΠΡΗΞΙΤΕΛΗΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΜΝΗΡΙΜΑΧΟΣΑΓΑΘΟΝ.ΚΟ.
 ΔΙΑΙΤΟΜΑΧΟΣΜΝΗΡΙΜΑΧΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΙΚΟΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΑΝΤΙΦΩΝΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
 ΚΡΑΤΥΛΟΣΠΙΘΩΝΟ.
 ΑΡΧΙΠΡΟΣΠΙΘΩΝΟΣ
 ΠΑΥΣΑΝΙΑΣΠΙΘΩΝΟΣ
 ΑΙΣΧΡΩΝΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ
 ΠΡΗΞΙΝΟΣΠΡΗΞΙΠΡΟΥ
 ΑΝΤΙΦΩΝΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
 ΑΡΧΕΒΟΥΛΟΣΟΑΛΙΔΙΟ.
 ΛΥΣΙΜΑΧΟΣΒΙΟΤΤΟΥ
 ΣΩΚΡΑΤΗΣΣΩΣΤΡΑΤΟΥ
 ΘΥΜΟΧΑΡΗΣΛΥΡΙΔΗΜ..
 ΠΡΗΞΙΠΡΟΣΠΡΗΞΙΝΟΥ
 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 ΦΙΛΟΞΕΝΙΔΗΣΣΟΙΝΑΡΓΟ.
 ΑΝΤΙΦΑΝΗΣΑΝΤΙΦΩΝΤ..
 ΚΛΕΙΝΟΦΩΝΑΝΤΙΦΩΝ...
 ΒΙΟΤΤΟΣΤΙΜΑΡΧΟΥ
 ΤΙΜΑΡΧΙΔΗΣΤΙΜΑΡΧΟ.
 ΑΝΤΙΚΡΑΤΗΣΑΝΤΙΚΛ...
 ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣΑΙΣΧΥΤ...
 ΠΥΘΑΡΧΟΣΠΥΘΟΚΡΙΤ...
 ΘΥΜΟΣΟΦΟΣΚΤΗΡΙΩΝ...

ΑΡΙΣΤΩΝΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟ.
 190 ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΣ ΜΕΛΙΤΩΝΟ
 ΚΑΛΛ...ΛΕΗΣΚΑΛΛ...ΔΟΥ
 ΚΑΛΛΙΠΕΙΘΗΣ...ΚΛΕΟΥ
 ΑΝΦΙΒΟΥΛΟ. Ε. ΜΕΝΙΔΑ
 ..ΤΙΒΟΥΛΟΣ ΑΜΦΙΒΟΥΛΟΥ
 195 ΣΝΙΚΗΡΑΤΟΥ
 ΣΓ...Κ.ΚΟΥ
 ΠΑ.ΣΑΝΙΟΥ
 ΔΩΡΟΥ
 ΝΟΣ

200

Γ

ΙΣΤΙΑΗΘΙ Ν
 ΤΗΓΕΝΗ. ΠΟΣΕΙΔΩΝ
 ΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔ
 205 ΥΒΟΥΛΙΔΗΣ ΑΙΝΕΟΥ
 ΙΜΑΝΔΡΟΣ ΤΙΜΟΔΗΜ
 ΑΡΧΙΤΕΡΤΩΝ ΔΙΑΙΤΟΔΗ
 ΡΩΡΟΘΕΝ
 ΕΛΕΣΙΠΡΟΣΤΕΙΣΑΝ
 210 ΓΡΗΙΝΙΚΟΣ ΠΡΗΙΝ
 ΕΛΠΙΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΜΕΝ
 ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟ
 ΙΩΙΛΟΣ ΚΛΕΟΧΑΡΟΥ
 ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΙΠΠΟΣΤΡΑ
 215 ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ ΣΩΣΤΡΑ
 ΕΚΚΩΜΑΙΩΝ
 ΕΥΤΕΛΗΣ ΣΩΠΑΤΡΟΥ
 ΕΞΑΙΓΛΕΦΕΙΡΗΣ
 ΟΝΗΡΙΜΟΣ ΜΕΝΕΤΕΛ
 220 ΙΠΠΑΡΧΙΔΗΣ ΠΡΩΤΟΦ.
 ΛΑΚΕΘΕΝ
 ΞΕΝΟΦΙΛΟΣ ΞΕΝΟΦΩΝ
 ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ ΔΗΜΟ
 ΚΤΗΡΙΑΣ ΦΑΝΟΔΗΜΟ
 225 ΜΝΗΣΑΡΧΟΣ ΕΡΑΣΙΠΡΟ
 -- ΖΙΚΛΗΣΙΕΡΩΝΟΣ
 -- ΤΟΣΒΙΑΔΟΥ
 --- ΣΑΜΥΝΟΚΛΕ
 --- ΑΘΗΣΑΜΕΙΝΟ
 230 Κ---ΑΜΕΙΝΟΚΛΕΟ

ΕΛΠΙΝΙΚΟΣ ΑΙΣΧΥΛΙΝΟΥ
 ΠΥΘΟΚΡΙΤΟΣ ΠΥΘΑΡΧΙΔΟΥ
 ΕΠΙ. ΤΗΤΟΣ ΦΙΛΩΝΙΧΟΥ
 ΜΑΙΑΝΔΡΙΟΣ ΦΙΛΩΝΙΧΟΥ
 ΠΡΗΙΑΣ ΠΡΗΙΝΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ
 ΞΕ. ΟΚΛΗΣ ΟΛΥΜΠΙΧΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥ
 ΝΙΚΑΝΔΙΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥ
 ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΙΛΟΜΗΛΟΥ
 ΞΕΝΟΔΩΡΟΣ ΞΕΝΟΠΕΙΘΟΥ
 ΒΙΟΤΤΟΣ ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ

ΚΛΕΟΤΙ. ΟΣ ΤΙΜΩΝΟΣ
 ΤΙΜΟΣ ΘΕΝΗΣ ΚΛΕΟΤΙΜ..
 ΕΥΜΗΛΙΔΗΣ ΠΥΘΩΝΟΣ
 ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΣ ΚΟΜΩΝ..
 ΕΜΜΕΝΙΔΗΣ ΑΜΦΙΒΟΥ.
 ΙΣΤΙΗΤΩΡ ΠΑΥΣΑΝ
 ΦΑΝΕΑΣ ΧΑΡΟ
 ΦΙΛΙΣΤΙΔΗΣ
 ΚΑΜΜΑ
 ΗΓΕ
 ΡΟ
 Ρ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΟ
 ΠΟΣΕΙΔΙΠΡΟΣΗΓΗΣΑΝ
 ΛΑΚΕΘΕΝ
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
 235 ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟ
 ΜΕΝΩΝΔΑΣ
 .ΕΡΟΜΝΗΜΟΝΟ
 ΣΤΡΑΤΟΚΛΗΣ
 ΕΠΙΚΡΑΤΟΥ
 240 ΧΑΙΡΙΠΡΟΣ
 ΑΡΧΙΠΠΟΥ
 ΣΤΡΑΤΩΝΔΗΣ
 ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ
 ΑΜΦΙΚΡΑΤΗΣ
 245 ΤΙΜΩΝΟΣ
 ΓΡΥΓΧΗΘΕΝ
 ΜΕΓΑΚΛΕΙΔΗΣ
 ΑΝΤΙΦΙΛΟΥ
 ΚΛΕΟΜΑΝΤΙΣ
 250 ΚΛΕΟΓΕΝΟΥ
 ΦΙΛΟΞΕΝΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜ
 ΛΥΣΑΝΙΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΟΥ
 ΕΚΚΟΤΥΛΑΙΟΥ
 ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΣ ΠΥΛΥΚΡΙ
 255 ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
 ΑΧΑΙΩΝ ΜΕΓΑΛΟΚΛΕΟ
 ΑΝΔΡΩΦΕΛΗΣ ΠΥΘΟΚΡΙ
 ΜΙΝΟΘΟΝΤΟΘΕΝ
 ΠΟΛΥΧΑΡΗΣ
 260 ΦΙΛΙΣΚΟΣ
 ΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥ

ΤΑΜΥΝΗΘΕ
 ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ
 ΦΑΝΙΠΡΟΥ
 265 ΦΑΝΟΚΛΗΣ
 ΦΑΝΙΠΡΟΥ
 ΕΚΚΟΤΥΛΑΙΟΥ
 ΦΑΝΟΣΘΕΝΗΣ
 ΦΑΝΟΚΛΕΟΥ
 270 ΙΝΘΟΥΝΤΟΘΕΝ
 ΥΠΑΡΧΟΣ ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ
 ΟΝΟΣ ΔΙΟΔΩΡΟΥ
 -ΦΘΕΝ ΠΙΔΟΥ
 ΟΙΔΟΥ

Δ

275 Ν
 ΧΙΑ
 ΑΡΧΙΠΓ
 ΔΑΜΑΣΙΑ
 ΤΙΜΟΞΕΝΟΥ
 280 ΑΝΤΑΝΔΡΙΔΗ
 ΘΕΟΓΕΝΕΙΔΟ
 ΑΓΑΘΑΡΧΟΣ
 ΚΙΜΩΝΟΣ ΛΑΚ.
 ΚΤΗΣΙΦΩΝ
 285 ΚΤΗΡΙΒΙΟΥ ΛΑΚ
 ΑΣΩΠΙΧΟΣ
 ΚΤΗΣΩΒΟΥΔ.
 ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟ
 ΑΙΣΧΡΩΝΟΣ ΩΡ

290 .ΙΚΙΠΠΟΣ
ΛΥΚΩΝΙΔΟΒΟ·
ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ
ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΓΡΥ
ΤΕΙΣΑΝΔΡΟΣ
295 ΤΕΛΕΣΙΠΠΟΩΡ
ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ
ΠΡΟΞΕΝΟΛΑΚΕ
ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΣ
ΦΑΝΟΔΗΜΩΡ
300 ΦΙΛΩΝΒΟΥ
ΣΗΜΙΑΔΟΥ
ΤΕΛΕΜΑΝΤΙΣ
ΦΕΙΔΕΛΑΟΥΤΑΜ
ΕΥΦΙΛΗΤΟΣ
305 ΣΤΗΣΑΡΧΟΕΚΚ
ΡΥΘΟΞΕΝΟΣ

ΠΥΘΑΡΧΟΤΑΜ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ
ΣΩΦΙΛΟΥΙΣΤ
310 ΜΙΝΘΟΥΝΤΟΘΕ
ΕΓΑΝΔΡΙΔΗΣΕΛΓΙΝ
ΑΡΧΙΠΠΟΣΑΡΧΙΟΥ
ΩΡΩΠΟΘΕΝ
ΤΙΜΟΣΘΕΝΗΣΙΗΛΑΔ
315 .ΙΚΙΑΣΚΗΦΙΣΟΔΟΤΟ
ΠΡΗΞΙΔΗΜΟΣΠΡΗΞ
.ΣΤΙΑΗΘΕΝ
ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣΕΠΙΓΕ
ΙΩΙΛΟΣΠΑΡΑΜΟΝ
320 ΕΚΚΩΜΑΙΩΝ
ΣΩΠΟΛΙΣΣΩΚΡΙΤΟ
ΤΑΜΥΝΗΘΕΝ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣΧΑΙΡΙ

ΑΝΤΙΦΩΝΑΡΙΣΤΟΦΩ
325 ΝΙΚΙΠΠΟΣΑΙΣΧΡΩΝΟΣ
ΜΑΝΤΙΔΩΡΟΣΒΛΕΠΥΡ
.ΙΟΝΥΣΙΟΣΙΨΤΙΑΤΟΡΟΣ
ΛΑΚΕΘΕΝ
ΤΙΜΑΝΔΡΟΣΤΙΜΩΝΟ
330 ΠΕΡΑΘΘΕΝ
ΔΩΡΟΘΕΟΣΑΙΣΧΙΝΟ
ΓΡΥΝΧΗΘΕΝ
ΤΙΜΟΚΡΙΤΟΣΤΙΜΟΚΛΕ
ΕΞΑΙΓΛΕΦΕΙΡΗΣ
335 .ΥΦΡΟΝΙΟΣΣΤΡΑΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΣΔΙΔΥΜΑΡ
ΒΟΥΔΙΟΘΕΝ
ΦΡΥΝΙΧΟΣΟΡΤΥΓΙΩ

[B] ο υ δ ι ς θ ε ν

['Απολ]ώνιος : Σωστρατίδου
['Αλκ]ιμένης : Σωστρατίδου
['Αμ]φικράτης : 'Επικράτου
5 'Εχφαντίδης : Φαντύλου
Κρίθων : Θαρριππίδου
Πολυκλής : Πολυστράτου
Θεοκλής : Διοδώρου
'Εναντιόφημος : 'Απολλοδώρου
10 'Αγαθωνίδης : 'Αγαθάρχου
Νίκων : Χαιρίου
Τιμόξενος : Τιμανδρίδου
Παράμονος : Τι[μ]οξένου
Φανόστρατος : 'Ονησάνδρου
15 Μενεκράτης : Μένωνος
Πυθόδωρος : Δαφνίωνος
Σώστρατος : Σωγένου
'Αρχέδημος : Χαιρίου
Χαιριγένης : Χαιριτέλου
20 Καλλίστρατος : Χαιρίου
Πρηξάγγελος : Δωροθέου
Θεοδωρίδης : Θεοδώρου
'Αντιφάνης : 'Αντιμάχου
Βίστος : Αίσχινου
25 'Ολυμπιόδωρος : 'Αριστοδήμου

Βίων : Βιόττου
Φιλόξενος : Φιλοστράτου
Σιμωνίδης : Σιμωνος
'Αλθαίος : Ξενοκλείδου
Ευδήμιππος : Ευδήμου
Χαρίτων : Χαρισάνδρου
Σωσίστρατος : Χαρισάνδρου
Πύρρος : Μύρτωνος
Πάτριππος : Πατροκλέους
Νικανδρίδης : Νικίππου
Παράμονος : Μελίτωνος
Χοιρίλος Φιλωνίχου
'Αρίστων Φιλιστίδου
Δώριππος Δωροθέου
Φίλων Δωροθέου
Νικαρχος Νικίππου
Νίκων Νικάρχου
'Αλκίας Στίλβου
'Επιχαρμίδης 'Επιχάρμου
Κυδίας Μένωνος
Καλλίμαχος Καλλιστράτου
Βουλαστίδης Βουλάρχου
Νίκων Σωδάμου
Φείδων Καλλιτέλου

Εύιος Σωδάμου
Λυραίας Δημάρχου[υ]
Σιμίας Φιλοκρίτου
Φιλόκριτος Λεπτινο[υ]
Χαιριγένης Σοφαινίτου[ου]
Πύρρος Βουλάρχου
Νικόδημος 'Επικτήτου
'Αλκίας 'Απολλωνίου
'Αρχανδρίδης 'Αρχανδρίδου[υ]
Καλλικρατίδας 'Αντιδώρου
Παράμονος 'Αντιδώρου
Φιλόστρατος Σωτάδου
Φιλόστρατος Σώτω
'Αντίμαχος Χαρμίδου
Ευκτείδης Χαρμίδου
Καλλίφημος Χαρμίδου
Φιλίνος Χαρμίδου
Φιλόκτητος Καλλιτέλου[υ]
Νικόμαχος Πρηξινίκου
Πρηξίππος Πρηξινίκο[υ]
Ευκτείδης Τη(;)μάχρου
Εύβιος Σωδάμου
Σωτάδης Φιλοστράτου
Ευκτημονίδης Χαρμίδου

	Ω	ρ	ώ	π	ι	ο	ι
	Πρόλογος : Αί(σ)χρυβίωνος		Πάνταϊνος Κλεαίο(ς)			Κλεοφαντίδης Κλεοφάντου	
	Κλεόξενος : Κλεοστράτου		Φιλικός Φιλιστίδου			Καλ(λ)ιστίδης Κλεοφάντου	
	Ἄριστόνικος : Ἄριστογένου		Θεόδωρος Πολυκράτου			Ἐλπίνικος Ἄνφινίκου	
30	Παράμονος : Συμμάχου		Λαπίθας Αἰσχύλου			Μνησικλῆς Μνησίου	
	Σημυλίδης : Φανοκλέου		Διαϊτόδημος Αἰσχυβίωνος			Φιλοκράτης Κτηριβίου	
	Ἐενώνδης : Ἄμφινίκου		Ἄντιδωρος Ἄπολλάξιδος			Σιμίας Λίβυος	
	Πίθων Παύσωνος		Κριτόδαμος Ἄπολλάξιδος			Πρηξίδημος Γοργύθου	
	Μύρτων Μνησάνδρου		Λυρανίας Παύσωνος			Παράμονος Φιλοδήμου	
35	Κηφισοκλῆς Κηφι(σο)δότου		Αἰσχύλος Ὀνησάρχου			Πρηξίνος Ἀρτέμωνος	
	Δημοσθένης Δημομένου		Πρηξίνος Πρηξινίκου			Δημοφῶν Φυλάκου	
	Δημομένης Δημοσθένου		Δημόνικος Κλεοστράτου			Ἐενόδοκος Ἐενοκλέου	
	Κτησιφῶν Ἄμφινίκου		Στράτυλλος Στρατονίκου			Ἀπήμαντος Αἰριπίδου	
	Ἄρχιππος Φιλίνου		Νικόμαχος Διαίτωνος			Εὐμοῖρος Πρηξιδήμου	
40	Κηφισόδοτος Κηφισοδώρου		Πυθόξενος Πυθίου				
	Τ	σ	τ	ι	α	ι	ε
	Τεισικράτης Πυργίωνος		Θεμιστοκλῆς Θεμιστοδώρου			Δημοκράτης Θεοφάντου	
	Εὐθύβιος Παραμόνου		Θεμιστόδωρος Ἴθακησίου			Ἀμφίκριτος Πολυκρίτου	
	Εὐριπίδης Ἐπιδόκου		Νικαγόρας Θεογένου			Ἡρακλείδης Ἐμμενίδου	
45	Ἀπολλόδωρος Ἐπιδόκου		Λύσανδρος Εὐκλέου			Ἐμμενίδης Νικοδώρου	
	Μενεκράτης Ἐπιχάρου		Θεογένης Εὐκλέου			Βουλευκλῆς Πολυκρίτου	
	Σώφιλος Καλλικράτου		Δεινόμαχος Κλεισθένου			Αἰνέας Ἀφοβήτου	
	Καρώνιος Θρασυβούλου		Κηφίσιος Ἴλωνος			Φιλοκλῆς Φιλήμονος	
	Παράμονος Ἐένωνος		Εὐτέλης Μωνος			Αἰσχύλος Αἰνέου	
50	Ἰστιαῖος Ἐένωνος		Ζωῖλος Ἀπολλοδώρου			Ἐπιγένης Ἐενοκράτου	
	Αἰσχύλος Ἠγησικλέου		Μενεκλῆς Λυσίωνος			Τιμοξένος Τιμοξένου	
	Δημήτριος Παραμόνου		Νικήρατος Ἀκηράτου			Ζηλέας Νικοβίου	
	Φιλώνιος Ἐπιγένου		Παυσανίας Δημαινέτου			Νικόστρατος Νικομάχου	
	Ὀλυμπίαρατος Δημοστράτου		Πρηξίδος Ἐενοκράτου			Ἴθακήσιος Θεμιστοδώρου	
55	Πάταικος Ἐενοκράτου		Χαρμίδης Ἀρτεμιδώρου			Νίκαρχος Νικηράτου	
	Ἀθανίων Ἐενοκράτου		Αἰνέας Αἰσχύλου			Εὐθύβιος Εὐθυνίκου	
	Μενεκράτης Ἀθηνάδου		Σώστρατος Αἰσχύλου			Τιμοκράτης Θεοξένου	
	Ἀντιγένης Σίμωνος		Φίλων Αἰνέου			Θέων Θεοξένου	
	Ἀρχίδαμος Ἀντιγόνου		Ἰερώνυμος Φίλωνος			Δημόνικος Δημοκράτου	
60	Εὐθύβιος Σωγέου		Κλείταρχος Ἀλκιμένου			Κηφισοφάνης Κηφισοκλέ(ου)	
	Θεοχάρης Πύρρου		Νικόμαχος Νικοστράτου			Κηφισόδωρος Κηφισοκλέ(ου)	
	Ἀριστόδημος Τηλέου		Φιλογένης Λυσιμάχου			Διογειτώνδης Διαϊτοδήμο(υ)	
	Τιμοξένος Τιμοκλέω		Εὐθύδημος Εὐθυνίκου			Θεόδωρος Θεοτόμπου	
	Ἀμφίας Τιμοκλέω		Εὐθύδημος Εὐθυδήμου			Κηφισό(δο)τος Κηφισίου	
65	Ἀριστόξενος Φανοκλέω		Νικόδωρος Ἐμμενίδου			Κλέαρχος Κλεαρχίδου	
	Παράμονος Φανοκλέω		Ἐενοφῶν Ἐενοχάρου			Ἐλπίνικος Ἐλπίνου	
	Παράμονος Βαχχίου		Ἡφαιστίων Ἐενοχάρου			Ἐπίζηλος Ἐένωνος	

	Νικήρατος Βαύκου Ἐλπίνης Μηριμάχου	Παράμονος Χαρίου Χαρίας Ξενοφώντος	Διονύσιος Ἀρτυλόχου Εὐθύδημος Διοδώρου Θεογένης Θεογενείδου
70	Νικάνδρος Βαύκου	Ἐργόκριτος Μενεξένου	
	Κ ω μ α ι ε ι ς		
	[Μνή;]ρανδρος Καλλιδήμου [Κηφι]σόδωρος Φιλίππου [Φίλιπ]πος Κηφισοδώρου	Θεόδοτος Πολυκράτου Κτηρίας Κλεοδήμου Φιλιστίδης Πολυξένου	Πυθόκριτος Ἀριστοδήμου Φύρκιππος Ἀρχελάου Φύρκων Ἀρχελάου
75	[Τιμογ]ένης Τιμοκλέου - - - Φρυνίχου - - - νος Φίλωνος - - - Χαρίτωνος	Παυσίας Ἀρχεβίου Πλουταρχίδης Πλουτάρχου Φευγόλιμος Καλλιδήμου Φιλώνιχος Πλουτάρχου	Καλλίας Καλλιδήμου Διονυσοφάνης Εὐθύδημου Εὐνομίδης Ἀνδροδάμαντ(ς) Ἀριστόδημος Ἀνδροδάμαν(τος)
80	- - - ωπίνου - - - [Π]υθοξένου - - - π[ό]λιδος - - - - - έου - - - - - κράτου	Τιμίδης Ἀχαιώνος Στήσαρχος Φιλίνου Αὐτόθουλος Προθυμίδου Νίκων Μηνημάνδρου Πανκλής Φανοστράτου	Ζωίλος Ζωβίου Παράμονος Καλλιππου Χαιριππίδης Ἡραίωνος Πρηξίδημος Ὑγιαίνοντος Σώπατρος Εὐτέλου
85	- - - - - ήμου - - - - - ο]υ	Ἀντίμαχος Διονυσίου Ἀρχίας Διονυσίου [Ἀρίστ]αρχος Ἀριστάρχου - - - - ο ι - - - - κλέου - - - - ου - - - - ο]υ	Πολύκριτος Ἡραίωνος Εὐξενος Φιλοξέν[ου] Ἀγαθοκλῆς Παρ - - Αἰγλεφειρεῖς Φανο - - Πιθ[ων - - - Μ
90			

B

		[Ἐπι] Ἀρέτωνος ἄρχοντ[ο]ς [Ἔ]ρωπόθεν Φιλ[ιστ]ίδη[ς] Εὐκρίτου Βίοττος Εὐβίου Μνήσαρχος Αἰσχύλου Φιλίσκος Εὐφραντίδου Ταμυνῆθε[ν]	
95	Μινο[θουν]τόθε[ν]		Ἐκ Κ - - - [Φ]ανόσ[τρατος] - - - [Λ]άκεθ[εν]
	Θεόδ[ω]ρος [Ξ]ενο[φι]λου		
	Δημοφῶν Δημοτίμ[ου] Ἰστιαί[εις]	Ἄρχιππος Ἀρχιδάμου Βουδιόθεν Φιλόφρων Φιλοξένου	Νικόστ[ρατ]ο[ς] - - Γρυγχ[εις]
100	[Β]ίοττος Τιμοφάντου		Νικήρ[ατο]ς Α - - Παρθενί[εις]
	Λυσίμαχος Φιλογέν[ου] Αἰσχύλος Σωστρά[το]υ	[Φι]λόξενος Ἀρχε . . μου	Σώστρατ[ο]ς Θ - - Σ . α Γ - - -
105	Λ ά κ	[ε θ] ε [ν]	Ἐμπεδέ[ω]ν Κε - - [Φ]ανύλ[ο]ς Δημ - - - Ἴφικρά[της] Ἀμφικρ[άτου] Σώστρα[τος] Φιλ - -
	Σώπολις Φιλίππου Φίλιππος Σωπόλιδος Κίμων Ἀγαθάρχου	Στρατόνικος Πε - - Πρηξίνος Θεοφιλο[υ] Ἀριστόδημος Μνησάρχου	

- 110 [Ἄρ]χέλαος Ἄρχε[στρ]άτου
 Στράτων Στρατοκλέου
 Στρατοκλῆς Στράτωνος
 Στρατόνικος Στράτωνος
 Ἀριστόκριτος [Φ]ανοκρ[ίτ]ου
 Ἀριστόδημος Ἀ[ρ]ιστοτίμου
- 115 [Τ]ίμων [Τ]ιμ - -
 Ἀριστόβουλος Ἀν[τι]κράτου
 Πολυστρατίδης Βαλλικλέου
 Βιάδης Διαί[τω]νος
 Τελεσί[ο]ς [Τ]ελεσί[ε]ριού
- 120 Τελερία[ς] Τελεσί[σι]ππου
 Ἀριστοφῶν Τελεσίπ[ο]υ
 Δορυζεν[ιδ]ης Φορμίωνος
 Φιλό[θε]ος Φορμίωνος
 Ἀριστοδάμας Ἀριστ[οτ]ίμου
- 125 Ἀρισ[τό]δημος Ἀ[ρι]στοδήμου
 Ἀριστό[τ]ιμος Ἀριστο[φ]ώντος
 Δημή[τρ]ιος Ἡρακλείδου
 [Κο τυ]λαιεῖς
 - - - Ἴπποστράτου
 . ιων - - - κλέου
- 130 Ἀ[π]ολλών[ι]ος Μ . ωνίχου
 - - - στος Νικίππου
 [Π]ολλ[υκ]ρά[της] Πολυκράτου
 [Φ]ανόδημος Φ[α]νοστρά[το]υ
- 135 Φανόστρατος Φανοδήμου
 Φανοκ[κ]λέης Φανοστράτου
 Πύθω[ν] Εὐρ[υ:]εΐδου
 Πύθι[λλ]ος Ἐπικτήτου
 Ἀριστ[ορ] Ἀριστοφώντος
- 140 Δορί[μα]χος Μνηριμάχου
 Ἀρ[χ]ίας Τιμοκ[λ]είου
 Γρυγγεῖς
 [Τεῖσ]ανδρος Τεισιμάχου
 [Κλε]αν[δρί]δας Κλεοστράτου
- 145 [Τι]μοκ[κ]λείδης Μεγακλείδου
 [Κ]λεόμ[αν]τις Συραίου
 Ἡ[γ]έας Νικοστράτου
 Εὐ[ύ]ξενος Νικοστράτου
 [Ἄ]μεινίππος Μενίππου
- 150 [Κ]κλιφῶν Μενίππου
 [Ἄ]ρ[ί]σταρχος Πρωτοφάνου
 Στράτων [Τ]ε[λ]έστορος
 Χ[αι]ρέας Ἀ[ν]τιχά[ρ]ου
- Δημοσθένης Τε[λε]ρίου
 Τελερίας Δημοσθένου
 Ἰέρω[ν] Ἀλεξικλέου
 Ἀριστοκλείδης Ἀριστοκλέου
 Ζώβιος Βίωνος
 Ἀρτέμων Φιλίππου
 Φιλίσκος Φι[λί]ππου
 Χαρίτων Κλεοφάντου
 Ἐπικράτης Στρατοκλέου
 Ἀρ[ιστι]ώ[ν] Ἐρασίππου
 Ἐράσ[ιπ]πος Εὐπόλιδος
 Ἡγέμαχος Ἡγελόχου
 Τελέσων Δημωφέλω
 Χαιρίππος Χαιρίω
 Χαιρέστρατος Χαιρίω
 Ξενοφῶν Ξενοπέθου
 Φίλιππος Πρ<ο>ξένου
 Δημωφέλης Τελερίου
 Νικανδρίδης Δημωφέλου
 Περαιεῖς
 Εὐμαχος Σωσιβίου
 Ἀπήμαντος Λέοντος
 Ἀμε[τι]νίας Ἀριστοφάνου
 Κτηριβιάδης Κτηρικλείδου
 Ἀρίστανδρος Σωσιβίου
 Μικυλίων Μνησιφίλου
 Νικανδρος (Σ)κάφωνος
 Σωσίστρατος Σκάφωνος
 Παισανίας Ἰθιγένου
 Ἐπικράτης Τιμοξένου
 Ἴππων Λασθένου
 Βουδιόθεν
 Ὠρωποκλῆς Ἀντιμάχου
 Αἰσχιῶν Αἰσχίνου
 Σιμίας Κτήσωνος
 Κτήσαρχος Κτήσωνος
 Αἰσχρων Φανάδω
 Ἀρχίας Αἰσχίνω
 Εὐτελίδης Ἀντιφάνου
 Σημιάδης Σημιάδου
 Χαρι(κ)λείδης Ὀνηρίμου
 Σώσιππος Ἀντιφάνου
 Λύσανδρος Λυρανίου
 Χαιροντίδης Εὐθυμίδου
 Αἰσχύλος Πρεσβύτω
- Θεοτίμ[ος] Ἀπολά[ξι]δ[ο]ς
 Κλείταρχος Τιμοσθένου
 Θεοτιμίδης Θεοτίμου
 Ξεν[ό]τιμος Θεοτίμου
 Ἄρχιπ[π]ος Χαιρέου
 Ἀντισθένης Ἀριστοκλέου
 [Χ]αρ[ί]των Ἀρίστωνος
 Δημύλο[ς] Καλλιστράτου
 Παράμονος Δημύλου
 Ἀριστοφῶν Ἀριστοδήμου
 Ἐπικτήτος Ἐπικράτου
 Ξενοπέθης Ξενοφώντος
 Δημοκλείδης Δημωφέλου
 Δημότιμος Δημονίου
 Ἡρακλείδης Δημονίου
 Θεοτέλης Ἀρχίππου
 Ταμυναεῖς
 Φίλων Ἀνδρωφέλου
 Πύθαρχος Πυθοξένου
 Πυθέας Φρυνίωνος
 Θεόδωρος Λευκίου
 Βλέπυρος Μίμωνος
 Σημωνίδης Σημωνίδου
 Ἐπαίνετος Χαιριγένου
 Ἀρχιδάμας Ἀρχίνου
 Ἀρχίας Φωκυλίδου
 Μεγάλων Μεγακλείου
 Σίφων Γλαυκίου
 Εὐθυμένων Γλαυκίου
 Ἀριστόδημος Ἀριστιώνος
 Ἀριστόδημος Ἀριστοδάμαντος
 Ἀρχίνος Φωκυλίδου
 Κόθων Πρηξιδήμου
 Κηπίων Μεγακλείου
 Μεγαλοκλῆς Κηπίωνος
 Κλεοχάρης Κλέωνος
 Εὐθυμίδης Γλαυκίωνος
 Μελίτων Πρηξιδήμου
 Ἀριστιών Ἀριστοδήμου
 Ἀνδρωφέλης Ἀνδροσθένου
 Ἀνδροσθένης Ἀνδρωφέλου
 Αἰσχύλος Κλέωνος
 Ὀνήριμος Μεγακλέω
 Μεγακλῆς Ὀνηρίμου
 Εὐθυμένης Εὐθύωνω

- 155 Ἀ[ντιχ]αρίδης [Ἀν]τιχάρου
 [Ἄ]ρ[ιστ]οτέλης Μενίππου
 Δημοχαρίδης Ἀντιχάρου
 [Δη]μο[χ]άρης Ἀντιχάρου
 . σ . . . σος Ἀσφάλεος
 Κλεόξενος Τεισιμάχου
- 160 Ἀ[μύ]ντας Διοτέλεος
 [Ἰ]στιῆθεν
 Τιμόδημος Κάβω[ν]ος
 Με[ν]έξενος Δημοχάρω
 Μινθουν[τό]θεν
- 165 Δημοφάνης Κ . . ο - -
 [Παρ]άμονος Πλ[ο]υτάρχου
 νυν Πρωτόνου
 Ἐ[ργ]οκλῆς Κ[λ]εοφάντ[ου]
 . . . ὄδωρο[ς] Ἀνδ[ρο]κ[λί]ου
- 170 [Μ]ενέξενος Φεΐδωνος
 Καλλιτέλης Φεΐδωνος
 [Σ]τρούθων Ζ[ε]ύξεω
 Ἐφηθοί
 Ἀ[ρ]ίστων Νικοστ[ρ]άτου
- 175 [Ε]θυμίδης Χαροντίδω
 Μίμων Κλεοπύρου
 [Κ]τηρίας Κτήσωνος
 Αἰσ[χ]ίνης Αἰ[σ]χρωνος
 Εὐθυμίδης Χαροντίδω
- 180 Πρηξίνος Πρηξίου
 Ὀλυμπίνης Αἰσχίνου
 [Κ]λειτοφῶν Ἀλιδίου
 Πρηξίνος Πρηξίππου
 Ταμυνῆθεν
- 185 Πολύβ[ου]λος Εὐθυβούλου
 Ἀ[ρ]χένθοσ Μαντιτέλου
 [Π]ο[λ]ύξενος Μελίτωνος
 Σοφοκλῆς Ἀριστοκλέ[ου]
 Ἀρίστων Ἀριστοκλέ[ου]
- 190 Εὐβουλίδης Μελίτωνος[ς]
 Καλλ[ικ]λέης Καλ[λι]άδου
 Καλλιπεΐθης [Παγ]κλέου
 Ἀμφίβουλο[ς] Ἐ[μ]μενίδα
 [Ἀν]τίβουλος Ἀμφιβούλου
- 195 - - - σ Νικηράτου
 ς Π . . . κ . . . ου
 Πα[ν]σανίου
 - - δῶρου
- Τιμόδημος Ἐναντιονίου
 Μενεκλείδης Μενώνδω
 Μεγακλείδης Μενώνδω
 Ὀνήριμος Ἀμυνάνδρου
 Πυθοτέλης Ἐναντιοφῆμου
 Ἀρέτων Ὀρτ[υ]γίωνος
 Ἐρατόξενος Ὀρτυγίωνος
 Ἐρατοκλῆς Ὀρτυγίωνος
 Πολυκράτης Σίμωνος
 Σιμύλος Σίμωνος
 Λάκεθεν
 Προκλῆς Κτήσωνος
 Τελεσίας Τελεσίππου
 Ἀρίστανδρος Εὐξένου
 Ἐράσιππος Μνησάρχου
 Εὐκράτης Πρωτίππου
 Πύθαρχος Εὐκράτω
 Πυθόκριτος Εὐκράτω
 Εὐκράτης Πρωτίππου
 Ἐπιχαρμίδης Χάρμου
 Εὐπολις Ἐρασίππου
 Θεοκλῆς Παραμ[ό]νου
 Παράμονος Θεοκλέω
 Παράμυθος Φανοδήμου
 Φανοκλῆς Φανοδήμου
 Ἰδαῖος Φανίππου
 Φάνιππος Ἰδαίου
 Ταμυνῆθεν
 Ἀρχίδαμος Ἀρχίππου
 Ἀριστείδης Ἀριστοκλέω
 Ἀριστοφῶν Ἀντιφῶντος
 Ἀρχίας Ἀρχίππου
 Ἀλκιμένης Ἀρχίππου
 Σπίνθαρος Παραμόνου
 Αἰσχυλίνος Ἐλπινί[κ]ου
 Ἐλπίνικος Αἰσχυλίνου
 Πυθόκριτος Πυθαρχίδου
 Ἐπί[κ]τητος Φιλωνίχου
 Μαιάνδριος Φιλωνίχου
 Πρηξίας Πρηξίνου
 Ἀριστοκλῆς Ἀρίστωνος
 Ἐε[ν]οκλῆς Ὀλυμπίχου
 Ἀριστοφάνης Ἀριστοτέλου
 Ἀριστοτέλης Ἀριστοφάνου
 Νίκανδ<ρ>ος Ἀριστοτέλου
- Εὐθυμίδης Εὐθυμένου
 Ἀρχέστρατος Εὐθυμένου
 Ἀρχένικος Εὐθυμένου
 Βουληκλή[ς] Βο[υ]λ[λ]οδίου
 Εὐθυκράτη[ς] Εὐθύνου
 Ὄρωπόθ[ε]ν
 Ἀριστίων Σόφω[ν]ος
 Λυρανίας Φιλοδήμο(υ)
 Νικιάδης Φιλωτάδω
 Πρηξιτέλης Πρηξίππου
 Μνηρίμαχος Ἀγαθον[ε]μο[υ]
 Διαιτόμαχος Μνηριμάχου
 Πρηξίνικος Πρηξίππου
 Ἀντιφῶν Ξενοφῶντος
 Κρατύλος Πίθωνος[ς]
 Ἀρχίππος Πίθωνος
 Πausanias Πίθωνος
 Αἰσχυρων Φανοστράτου
 Πρηξίνος Πρηξίππου
 Ἀντιφῶν Ξενοφῶντος
 Ἀρχέβουλος Οαλιδίο[υ]
 Λυσίμαχος Βιόττου
 Σωκράτης Σωστράτου
 Θυμοχάρης Λυριδήμ[ου]
 Πρήξίππος Πρηξίνου
 Ταμυνῆθεν
 Φιλόξενος Σουαργ[ε]ου
 Ἀντιφάνης Ἀντιφῶντ[ος]
 Κλεινοφῶν Ἀντιφῶν[τος]
 Βίοττος Τιμάρχου
 Τιμαρχίδης Τιμάρχο[υ]
 Ἀντικράτης Ἀντικλέ[ου]
 Ἐπιμενίδης Αἰσχυτ - -
 Πύθαρχος Πυθοκρίτο[υ]
 Θυμόσοφος Κτηρίων[ος]
 Κλεότι[μ]ος Τίμωνος
 Τιμοσθένης Κλεοτίμ[ου]
 Εὐμηλίδης Πύθωνος
 Νικόστρατος Κόμων[ος]
 Ἐμμενίδης Ἀμφιβού[λου]
 Ἰστιάτωρ Παυσαν[ε]ίου
 Φανέας Χαρο[π - -]
 Φιλιστίδης
 Καμμα - -
 Ἦγε - -

	-- νος	Φίλιππος Φιλομήλου	Πο --
200		Ξενοδώρος Ξενοπειθου	Π --
		[B]ισττος Φανοστράτου	
	Γ		
	Ἴστια ἦθ [ε]ν	Ἀρχίππου	Δαμασίας
	[Ἐπ]ιγένη[ς] Ποσειδ -	Στρατώνδης	Τιμοξένου
	[Δ]ημήτριος Διοσκορίδ(ου)	Στράτωνος	280 Ἀντανδρίδη[ς]
205	[Ε]ύβουλιδης Αἰνίου	Ἀμφικράτης	Θεογενίδου[ς]
	[Τ]ίμανδρος Τιμοδήμ(ου)	245 Τίμωνος	Ἀγάθαρχος
	Ἀρχιτέκτων Διαιτοδή(μου)	Γρυγγῆθεν	Κίμωνος Λάκ(εθεν)
	[ᾠ]ρωπόθεν	Μεγακλειδης	Κτησιφῶν
	[Τ]ελέσιππος Τεισάν(δρου)	Ἀντιφίλου	285 Κτηριβίου Λάκ(εθεν)
210	[Π]ρηξίνικος Πρηξιν -	Κλεόμαντις	Ἀσώπιχος
	Ἑλπίνικος Δημομέν(ου)	250 Κλεογένου	Κτήσω(νος) Βουδ(ιόθεν)
	Ἀριστομένης Ἀριστο -	Φιλόξενος Ἀστυνόμ(ου)	Φανόστρατο[ς]
	Ζωίλος Κλεοχάρου	Λυσανίας Ἀστυνόμου	Αἴσχρωνος ᾠρ(ωπόθεν)
	Σώστρατος Ἴπποστρά(του)	Ἐκ Κοτυλαίου	290 [N]ικίππος
215	[Ἴ]ππόστρατος Σωστρά(του)	Πολύκριτος Π<ο>λυκρί(του)	Λυκωνίδου Βο(υδιόθεν)
	Ἐκ Κωμαίων	255 Ταμυνῆθεν	Δημοκράτης
	Εὐτέλης Σωπάτρου	Ἀχαιῶν Μεγαλοκλέου	Τιμοκράτου Γρυγγῆθεν
	Ἐξ Αἰγλεφείρης	Ἀνδρωφέλης Πυθοκρί(του)	Τεῖσανδρος
	Ἄνθριμος Μενετέλ(ου)	Μινοθοντόθεν	295 Τελεσίππο(υ) ᾠρ(ωπόθεν)
220	Ἴππαρχίδης Πρωτοφ(άνου)	Πολυχάρης	Ἐπίχαρμος
	Λάκεθεν	260 Φιλίσκος	Προξένου Λάκε(θεν)
	Ξενοφίλος Ξενοφῶν(τος)	Πολυκράτου	Φανόστρατος
	Καλλίστρατος Δημο -	Ταμυνῆθε(ν)	Φανοδήμ(ου) ᾠρ(ωπόθεν)
	Κτηρίας Φανοδήμ(ου)	Πολυκράτης	300 Φίλων Βου(διόθεν)
225	Μνήσαρχος Ἐρασίππο(υ)	Φανίππου	Σημιάδου
	[Ἀλε]ξικλῆς Ἰέρωνος	265 Φανοκλήης	Τελέμαντις
	-- τος Βιάδου	Φανίππου	Φειδελάου Τα[μ](υνῆθεν)
	-- ς Ἀμεινοκλέ(ου)	Ἐκ Κοτυλαίου	Εὐφίλητος
	-- άτης Ἀμεινοκλέου	Φανοσθένης	305 Στησάρχου ἐκ Κ --
230	Κ -- Ἀμεινοκλέου	Φανοκλέου	Πυθόξενος
	Θ[εό]δωρος Παραμόνο(υ)	270 [M]ινθουντόθεν	Πυθάρχου Ταμ(υνῆθεν)
	Ποσειδίππος Ἠγησάνδρου	[Πλο]ύταρχος Παραμόνου	Καλλικράτης
	Λάκεθεν	-- νος Διοδώρου	Σωφίλου Ἴστ(ιαιεὺς)
	Δημήτριος	-- φθενπίδου	310 Μινθουντόθε(ν)
235	Ἀριστοφάνου	-- οιδου	Ἐπανδρίδης Ἐλπιν -
	Μενώνδας		Ἀρχίππος Ἀρχίου
	[Ἰ]ερομνήμονο(ς)	Δ	ᾠρωπόθεν
	Στρατοκλέης	275 ν	Τιμοσθένης Ζηλάδ(ου)
	Ἐπιμράτου	[Ἀρ]χία[ς]	315 [N]ικίας Κηφισοδότο(υ)
240	Χαίριππος	[Ἀ]ρχίππου	Πρηξίδημος Πρηξ -
			[Ἰ]στιαῆθεν
			Ξενοκράτης Ἐπιγέ(νου)

Ζωίλος Παραμόν(ου)
 320 Ἐκ Κωμαίων
 Σώπολις Σωκρίτο(υ)
 Ταμυνῆθεν
 Δημοσθένης Χαιρι -
 Ἀντιφῶν Ἀριστοφῶ(ντος)
 325 Νικίππος Αἰσχρωνος

Μαντίδωρος Βλεπύρο(υ)
 [Δ]ιονύσιος Ἴστιάτορος
 Λάκεθεν
 Τίμανδρος Τίμωνο(ς)
 330 Περσόθεν
 Δωρόθεος Αἰσχίνο(υ)
 Γρυγχῆθεν

Τιμόκριτος Τιμοκλέ(ου)
 Ἐξ Αἰγλεφείρας
 335 [Ε]ὐφρόνιος Στράτων(ος)
 Ἐπίκτητος Διδυμάρο(υ)
 Βουδιόθεν
 Φρύνιχος Ὀρτυγίω(νος)

Ὁ σκοπὸς τοῦ μακροῦ τούτου καταλόγου μένει ἀγνωστος· ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι ἡ ἐπιγραφή συνέκειτο ἐκ δύο τουλάχιστον πλακῶν, ἐπὶ μιᾶς δ' ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ τὸ σχετικὸν ψήφισμα, συνέχεια τοῦ ὁποῦ ἦτο ὁ κατάλογος· δυνάμεθα δὲ νὰ παραβάσωμεν αὐτὸν πρὸς ἄλλον κατάλογον εὐρισκόμενον εἰς τὸ τέλος τῆς περὶ ἀποξηράνσεως λίμνης τινοῦ ἐν Ἐρετρία συνθήκης μεταξὺ Ἐρετριέων καὶ τινος Χαιρεφάνου, συνθήκης ἣν καὶ ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν καὶ ἣτις ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Εὐστρατιάδου (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1869 σ. 317 ἐξ.) Ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται ἀνεῦ τοῦ πατρωνυμικοῦ, ἀκολουθοῦνται ὅμως ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν, ἅτινα εἶναι 25 ἕως 27¹, γνωστὰ δὲ μεταξὺ τούτων ἔξ, Γρυγχεῖς, Δύστιοι, ἐκ Ζαρήτρων, Ἴστιαιεῖς, Στυρεῖς καὶ Χοιρεᾶται. Ὁ Εὐστρατιάδης παραδέχεται, ὅτι πάντες οὗτοι εἶναι πολῖται Ἐρετριεῖς, ὧν τὰ ὀνόματα ἐγράφησαν εἰς τὸ τέλος τῆς συνθήκης ὡς ὀρκισθέντων τὴν τήρησιν αὐτῆς· καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων κωμῶν τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται εὐκολώτερον, περὶ δὲ τῆς Ἴστιαιᾶς, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῆ τις ὅτι τὸ κράτος τῶν Ἐρετριέων ἐξετεινέτο ποτε μέχρι τῶν βορειοτάτων τῆς Εὐβοίας μερῶν, ὑποθέτει ὁ Εὐστρατιάδης, ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλη Ἴστιαια, δῆμος τῆς Ἐρετρικῆς. Καίτοι δ' ὁ τρόπος οὗτος τῆς λύσεως ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν ἀποριῶν διὰ παραδοχῆς διπλῶν κυρίων ὀνομάτων φέρει πολλάκις εἰς ἄτοπα, ὅμως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ ὑπόθεσις τοῦ Εὐστρατιάδου μοι φαίνεται ἡ μόνη δυνατὴ², τὸ παράδειγμα δ' αὐτοῦ ἀκολουθῶν θὰ παραδεχθῶ καὶ ἐγὼ διπλοῦν Ὄρωπόν· διότι πιστεύω, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῷ νῦν δημοσιευμένῳ καταλόγῳ ἀναγεγραμμένοι εἶναι πάν-

¹ Ὁ Εὐστρατιάδης τὰ ὑπολογίζει 27, ἴσως ὅμως τινὰ ἠριθμήθησαν δὲς, π. χ. Αἶγ καὶ ἐξ Αἶ, Φη καὶ ἐκ Φηραι.

² Καὶ ὁ Bursian (Geogr. von Griechenl. II σ. 407) παραδέχθη αὐτὸν.

τες πολῖται Ἐρετριεῖς, κατὰ συνέπειαν ὅτι ὑπῆρχε καὶ Ἐρετρικὴ κώμη καλουμένη Ὄρωπός· εὐτυχῶς ἔχομεν περὶ τούτου καὶ δύο μαρτυρίας ἀρχαίων, αἵτινες ἂν καὶ ἐθεωρήθησαν ὑποπτοί, ὅμως νῦν ἐλέγχονται ἀκριβεῖς· αἱ μαρτυρίαι εἶναι ἡ μὲν τοῦ Ἄμμ. Μαρκελλίνου (30,4), ἡ δὲ τοῦ Στ. Βυζαντίου, ὅστις ἐν λέξει Ὄρωπός λέγει· πόλις Μακεδονίας --- καὶ ἄλλη Βοιωτίας --- ἔστι καὶ ἄλλη Εὐβοίας. Πλὴν τοῦ Ὄρωποῦ καὶ τῆς Ἴστιαιᾶς ἀπαντῶσιν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τὰ ὀνόματα ἄλλων δέκα κωμῶν, Γρυγχεῖς, Περαιεῖς, Βουδιόθεν, Ταμυνεῖς, Μινθούντιοι, Λάκεθεν, Κωμαίεῖς, Παρθενεῖς, Αἰγλεφειεῖς καὶ Κοτυλαιεῖς. Τούτων τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀπαντῶσι καὶ ἐν τῇ περὶ τῆς λίμνης συνθήκῃ, Αἶγ (Αἰγλεφειεῖς ἢ Αἰγιλία;), Γρυγχεῖς, Μινθούντιοι καὶ οἱ μνημονευθέντες Ἴστιαιεῖς· τῶν δὲ λοιπῶν γνωστοὶ εἶναι ἀκόμη οἱ Ταμυνεῖς, οἱ Παρθενεῖς καὶ οἱ Κοτυλαιεῖς, καὶ ἡ θέσις δὲ τῶν τριῶν τούτων κωμῶν δύναται νὰ ὀρισθῆ μεθ' ἰκανῆς ἀκριβείας· διότι αἱ μὲν Ταμυναὶ ἔκειντο παρὰ τὸ Ἀλιβέριον, τὸ Κοτύλαιον δὲν δύναται νὰ ἦναι μακρὰν τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, τοῦ δὲ Παρθενίου τὸ ὄνομα διετήρησε τὸ βορειανατολικῶς τῆς Ἐρετρίας παρὰ τὸ Κοτύλαιον ὄρος κείμενον χωρίον Παρθένι.

Ἐκ τῆς ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς Ἐρετρικῆς θέσεως τῶν τριῶν τούτων κωμῶν ἐξάγεται, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀναγραφῆς μελῶν πολιτικῆς ὁμοσπονδίας· ὅτι δὲ καὶ ἰδιωτικὸς δὲν εἶναι ὁ κατάλογος, π. χ. ὀργεῶνων, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς στ. 173 ἐξ. ἰδιαιτέρας ἀναγραφῆς τῶν ἐφήβων, διότι τοιαύτη διάκρισις μόνον εἰς ἐπίσημον πολιτικὸν κατάλογον ἀρμόζει¹. Μένει λοιπὸν μόνη ἡ ὑπόθεσις, ὅτι πρόκειται περὶ πολιτῶν Ἐρετριέων, τοῦτο δὲ ἐπικυροῖ ὅσα ἀνωτέρω περὶ διπλοῦ Ὄρωποῦ ἐλέχθησαν.

Ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς πλευρᾶς Β μνεία τοῦ ἄλλοθεν

¹ Πρὸς α' στ. 47 τῆς περὶ ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης ἐπιγραφῆς· ἀναγράφειν δὲ καὶ τῶν ἐφήβων τοὺς ὀνόμαστας ἐν τῇ στήλῃ.

ἀγνώστου ἄρχοντος Ἀρέτωνος ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὸ ἀπολεσθὲν ψήφισμα, ἀλλ' εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν δώδεκα ἐπὶ τοῦ ἀετωματίου στίγων, ἧτις δὲν ἐγένετο ἐφ' οὗ ἄρχοντος καὶ ἡ τῶν λοιπῶν.

Ὁ κατάλογος εἶναι ὑστερώτερος τῶν δύο ἀνωτέρω δημοσιευθέντων ψηφισμάτων· διότι ἐν αὐτῷ αἱ κεραῖαι τῶν γραμμάτων εἶναι ἤδη παχύτεραι πρὸς τὰ ἄκρα, ἐκδηλοῦται δηλαδὴ ἡ τάσις τοῦ νὰ κοσμῶσι τὰ γράμματα διὰ μικρῶν προσθέτων κεραϊῶν. Ἐάν δὲ ὀρθῶς ἀνέφερα τὸ ὑπὲρ τοῦ Κλεοχάρους ψήφισμα εἰς τὸν Ἀντίγονον καὶ τὸν ἀνεψιὸν του Φίλιππον, ὁ κατάλογος δὲν εἶναι ἀρχαιότερος

τῶν ἀρχῶν τοῦ δευτέρου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος¹. Ἡ περὶ τῆς ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης συνθήκη εἶναι κατὰ τὸν Εὐστρατιάδην ἕνα τοῦλάχιστον αἰῶνα ἀρχαιότερα, καὶ ὅμως περιέργως πῶς ἐν αὐτῇ τὰ λείψανα τοῦ ῥωτακισμοῦ, ἰδίῳ τοῖς ἀρχαίοις Ἑρετριεῦσιν, εἶναι ἐλάχιστα², ἐν ᾧ ἐν τῷ ἡμετέρῳ νεωτέρῳ καταλόγῳ ἀρκετὰ πιθανὸν ὅμως τοῦτο νὰ ἦναι τυχαῖον· βέβαιον φαίνεται, ὅτι οἱ Ἑρετριεῖς — τοῦλάχιστον ἐν τοῖς δημοσίοις ἐγγράφοις — ἐνωρὶς ἀπέβαλον τὸν ῥωτακισμόν, ἐν τοῖς ὀνόμασιν ὅμως διετηρήθη οὗτος ἐπὶ πολὺ.

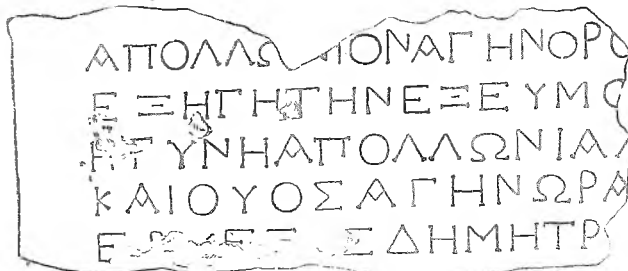
ΧΡ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

(Συνέχεια) (1)

31.

Βάθρον ἀπλοῦν ὑμηττείου λίθου πάντοθεν τετραυσιμένον καὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐνεπίγραφον ἐπιφάνειαν σῶον πρὸς τὰριστερὰ τοῦ ὀρθῶντος, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ ἐν τῷ ζιγγογραφῆματι². Αἱ μέγισται σωζόμεναι διαστάσεις του εἶναι μ. 0,53, ὕψος, ἤτοι πᾶχος, 0,23, πλ. 0,29. Μέγεθος γραμμάτων 0,023 περίπου.

Ἀπολλώ[ν]ιον Ἀγγήνορο[ς] Ἀχαρνέα τόν·
Ἐξηγητὴν ἐξ Εὐμο[λ]πιδῶν
Ἡ γυνὴ Ἀπολλωνία [.] θυγάτηρ·
Καὶ ὁ υ(ι)ὸς Ἀγγήνορ, ἀ[ρετῆς] ἕνεκα καὶ·
5 Ε . . . ε . . . ε, Δῆμητρ[ι] καὶ Κόρη ἀνέθηκαν.

¹ Ἴδε Ἀρχ. Ἐφημ 1887, σελ. 1.

² Τὰ ζιγγογραφῆματα ἐγένοντο ἐκ χαρτίνων ἀποτυπωμάτων τῶν λίθων καὶ ἀποδίδουσιν ἀρκετὰ πιστῶς τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων.

Ὁ λίθος εὑρεθῆται καὶ παρὰ Böckh (C. I. G. I, 392) κατὰ τὴν ὄχι ὀρθὴν τοῦ Fourmont ἀνάγνωσιν, ἧτις παρήγαγε καὶ τὸν σοφὸν ἐκδότην τῆς ἐπιγραφῆς εἰς ἡμαρτημένην συμπλήρωσιν. Μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως ἀπετόλμησά τινας συμπληρώσεις, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦ λίθου μὲ διαφεύγει. Πρὸ πάντων ἀδυνατῶ νὰ μαντεύσω τίς ἦν ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ 5ου στίγου λέξις³. Τὸν λίθον ὑπελάμβανεν ὁ Lenormant ὡς ἀπολεσθέντα (Rech. Arch. à Eleusis σελ. 226) μὴ ἰδὼν αὐτόν, καίπερ ἐντετειχισμένον μὲ τὴν ἐνεπίγραφον ἐπιφάνειάν του πρὸς τὰ ἔξω ἐν τινι οἰκίσκῳ, πλησίον τοῦ ὁποῖου εἶχεν ἐπιχειρῆσαι ὁ ἴδιος δοκιμαστικὴν τινα σκαφήν. Περὶ τῶν ὀνομάτων παραβληθῆτω ὁ Böckh ε. ἀ.

¹ Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἤτοι μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Φλαμίνου ἀνακίρουξιν τῆς ἐλευθερίας τῶν ἑλληνικῶν πόλεων (194 πρὸ Χρ.), φαίνεται ὅτι συνέστη καὶ τὸ κοινὸν τῶν Εὐβοέων· τοῦτο ὅμως ὡς δημοσπονδία οὐδὲν κοινὸν μετὰ τοῦ καταλόγου ἔχει.

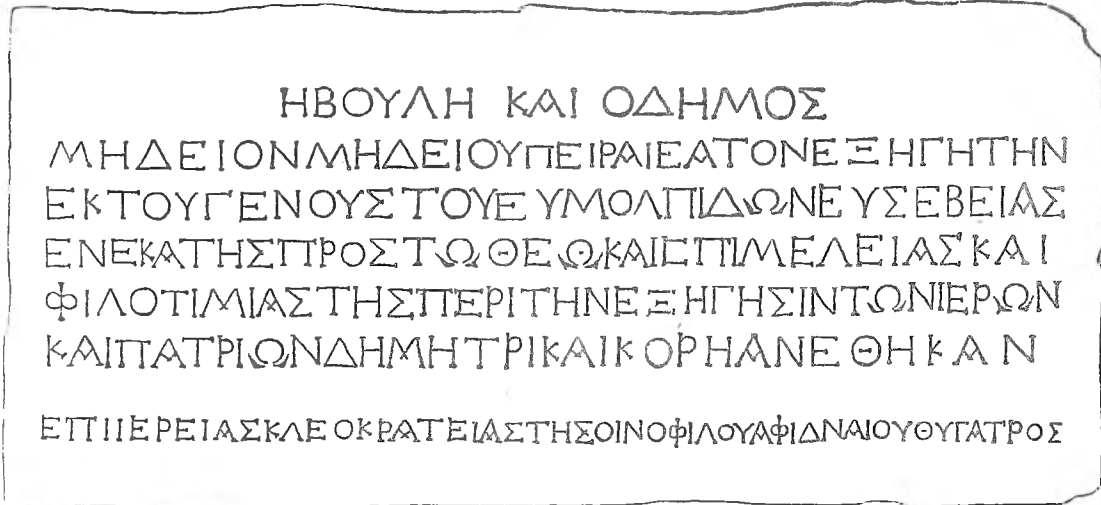
² Ὁ Εὐστρατιάδης ἀλλαγῶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος (1872 σ. 382) βεβαίῳ ὅτι οὐδ' ἔχνος τῆς τροπῆς τοῦ Σ εἰς Ρ ἐν τῇ συνθήκῃ ὑπεμφαίνεται· τὸ ὄνομα ὅμως Αὐρίμαχος, ὃ αὐτὸς β. στ. 40 ἀναγινώσκει, εἶναι ἀδύνατον καὶ πρέπει ν' ἀναγνωσθῆ Ἀυρίμαχος = Αὐσίμαχος· τοῦ δὲ γ. στ. 37 τὸ . . ἥριππος πρέπει νὰ συμπληρωθῆ εἰς [Κτ]-ἥριππος = Κτήσιππος.

³ Μετὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ γράμμα Ε διακρίνονται τὰ ἔχνη δύο ἐπιγραμμάτων, ὡσεὶ ΡΚ ἢ ΒΥ λείψανα· τὸ τέταρτον γράμμα ἦτο βεβαίως πάλιν Ε· τὸ πέμπτον δυνατόν νὰ ἦτο Γ, Ξ, Π, Σ, Τ, τὰ ἔχνη του εἶναι ἀσαφῆ καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου· μετὰ τοῦτο ὑπάρχει χάρος καὶ διὰ δύο ἐπιγράμματα, τὸ δὲ τελευταῖον ἦτο βεβαίως Σ. Ἀπίθανον δὲν εἶναι καὶ ὁ χαρακτὴς νὰ ὑπέπεσον εἰς ἀμάρτημά τι.

32.

Βάθρον άπλοϋν' λίθου πεντελικου άποκεκρουσμενον κατὰ τὸ 1/5 περίπου τοῦ ὄλου ὄγκου του μόνον

ὄπισθεν, ἤτοι κατὰ τὴν ἀντίθετον τῆς φερούσης τὴν ἐπιγραφὴν ἐπιφάνειαν. Μῆκος 0,745, ὕψος 0,50, πλ. 0,50. Μέγεθος γραμμάτων 0,02 περίπου καὶ τοῦ τελευταίου στίχου 0,016.

Ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος Μῆδειον Μηδείου Πειραιέα τὸν ἐξηγητὴν ἐκ τοῦ γένους τοῦ Εὐμολπιδῶν, εὐσεβείας ἕνεκα τῆς πρὸς τῷ Θεῷ καὶ ἐπιμελείας καὶ φιλοτιμίας τῆς περὶ τὴν ἐξήγησιν τῶν ἱερῶν καὶ πατριῶν, Δημήτρι καὶ Κόρη ἀνέθηκαν. Ἐπὶ ἱερείας Κλεοκρατείας τῆς Οἰογορίλου Ἀφιδναίου θυγατρὸς.

Ὁ λίθος ἐξεχώσθη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ παρόντος ἔτους παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ τοῦ Προπύλου τοῦ Ἀπτείου εἰς τὸν Ναόν. Εἶναι δὲ ὁ

¹ Κοιλιώματα ἤτοι ὅπως γομφώσεως τοῦ ἀνδριάντος φέρουσιν ἀμφότερα (ἀνὰ δύο ἑκατέρω) αἱ πλατεῖαι τοῦ βάθρου ἐπιφάνειαι, ἢ τε ἄνω δηλ. καὶ ἡ κάτω, ἀλλ' οὕτω τεθειμένα, ὥστε ἡ δηλωτικὴ τοῦ εἰκονιζομένου ἐπιγραφὴ ἐπὶ μόνῃς τῆς καὶ νῦν ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας ἠδύνατο νὰ ᾔηται κεχαραγμένη μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ πρότερον ἰδρυμένου ἀνδριάντος, ἤτοι ἐκείνου, εἰς ἣν δὲν ἀνεφέρετο ἡ νῦν ὑπάρχουσα ἐπιγραφὴ, θὰ ἦτο ἀντιστρόφως γεγραμμένη, ἢ ἀρχὴ δηλ. αὐτῆς ἐκεῖ ἔνθα νῦν τὸ τέλος τῆς ὑπαρχούσης. Βάθρον ὅμοιον εὗρον καὶ ἕτερον ἐν Ἐλευσίνῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκείνῳ, ὅπως καὶ ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐντάθῃ, δὲν διακρίνονται ἕγνη καὶ ἄλλης ἐπιγραφῆς εἰς τὸν παλαιότερον ἀναφερομένης ἀνδριάντα. Φαίνεται ὅτι ἐπιμελέστατα ἀπέτριβον τὴν παλαιότεραν ἐπιγραφὴν (ἥπου τοιαύτη ὑπῆρχε) καὶ κατόπιν ἐνεγράψατον τὴν νέαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας πρὸς ἀποφυγὴν πάσης συγχύσεως καὶ ἰσως καὶ πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ σφετερισμοῦ. Τῆς νῦν κάτω ἐπιφανείας τοῦ βάθρου, ἤτοι ἐκείνης, εἰς ἣν ἦτο ἰδρυμένος ὁ προγενέστερος τοῦ τοῦ Μηδείου ἀνδριάντος τὸ ἕτερον τῶν κοιλιωμάτων εἶναι καὶ νῦν ἐτι σαφῆς τύπος δεξιῶ ποδός.

δεύτερος εἰς ἐξηγητὴν ἀναφερόμενος, ἐνῶ οἱ εἰς ἄλλα ἱερὰ πρόσωπα καὶ μάλιστα τὸν Ἱεροφάντην ἀναφερόμενοι εἶναι τόσοι πολλοί. Ὅτι οἱ ἐξηγηταὶ ἀνήκον εἰς τὸ γένος τῶν Εὐμολπιδῶν εἶναι γνωστὸν (Lenormant ἔ. ἀ.), ἀλλαχόθεν ὁμοῦ δὲν φαίνεται ὡς γνωστὸς ὁ τιμώμενος ἀνὴρ· ἴσως ὁμοῦ εἶναι ἀπόγονος αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ Μηδείου, ὃν μνημονεύει ὁ Πλούταρχος (Β. Δ. Ρητόρων. Τομ. 5^{ος}, σελ. 154 τῆς Ἐκδ. Tauchnitz). Τὸ ὄνομα ὁμοῦ τῆς ἱερείας Κλεοκρατείας φέρεται ὄντως ἀναγεγραμμένον ἐπὶ βάθρου ἐντετειχισμένου ἐν τῷ γνωστῷ ἐκκλησιδίῳ τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου (παράβ. Lenormant R. Arch. σελ. 132.)

33.

Βάθρον λίθου πεντελικου τεθραυσμένον ὄπισθεν κατὰ τὸ 1/3 περίπου τοῦ ὄλου ὄγκου του. Τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφανείας ἐξέλιπεν, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἡ δεξιὰ ἄνω γωνία. Μῆκος 0,65, ὕψος 0,32, πλάτος 0,63. Γραμμάτων μέγεθος 0,015 περίπου.

ΚΟΙΝΤΟΣ ΠΟΜΠΗΙΟΣ ΑΥΛΟΥ Υ
 ΕΠΟΙΕΙ ΚΑΙ ΑΝΕΘΗΚΕ
 ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙΣ ΑΥΛΩΙ ΚΑΙ ΣΕΞΤΩ
 ΑΙΩΝΑ
 ΕΙΣ ΚΡΑΤΟΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗΝ
 ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ
 ΑΙΩΝΟΑΥΤΟΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ ΑΙΕΙ
 ΦΥΣΕΙ ΘΕΙΑ ΜΕΝΩΝ ΚΟΣΜΟΣ ΤΕ ΕΙΣ
 ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΥΤΑ ΟΠΟΙΟΣ ΕΣΤΙ ΚΑΙ ΗΝ
 ΚΑΙ ΕΣΤΑΙ ΑΡΧΗΝ ΜΕΣΟΤΗΤΑ ΤΕΛΟΣ
 ΟΥΚ ΕΧΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΜΕΤΟΧΟΣ
 ΘΕΙΑΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΗΣ ΑΙΩΝΙΟΥ ΠΑΝΤΑ

Κοϊντος Πομπήιος Αύλου υἱός
 Ἐποίει καὶ ἀνέθηκε
 Σὺν ἀδελφοῖς Αὐλῶ καὶ Σέξστῳ
 Αἰῶνα,

5 Εἰς κράτος Ῥώμης καὶ διαμονὴν
 Μυστηρίων.

Αἰὼν ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς αὐτοῖς αἰεὶ
 Φύσει θεία μένων, κόσμος τε εἰς
 Κατὰ τὰ αὐτά, ὁποῖός ἐστι καὶ ἦν
 Καὶ ἔσται, ἀρχήν, μεσότητα, τέλος
 Οὐκ ἔχων, μεταβολῆς ἀμέτοχος,
 Θείας φύσεως ἐργάτης αἰωνίου πάντα.

Κοϊντος Πομπήιος γλύπτῃς δὲν φέρεται ἀναγε-
 γραμμένος οὔτε ἐν τῷ τοῦ Brunn (Geschichte der Gr.
 Künstler) οὔτε ἐν τῷ τοῦ Löwy (Inscripfen Griech.
 Bildhauer) βιβλίῳ, ὥστε μετὰ λόγου ὑποθέτω ὅτι
 τὸ πρῶτον νῦν ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου γίνεται γνω-
 στὸς ὁ ἀνὴρ. Ἐπίσης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Αὐλὸς
 καὶ Σέξστος δὲν μνημονεύονται ὡς τεχνῖται, ἀλλὰ
 καὶ ἐκ τοῦ ἡμετέρου λίθου μένει ἀμφίβολον ἂν συνέ-
 πραξαν τῷ ἀδελφῷ καὶ εἰς τὴν ποίησιν τῆς εἰκό-
 νος ἢ μόνον εἰς τὴν ἀνάθεσιν αὐτῆς. Πιστοὶ τῆς
 Ῥώμης ὑπήκοοι καὶ θερμοὶ λάτραι τῶν μυστηρίων
 (ἐν οἷς ἴσως καὶ τὰς περὶ αἰῶνος ἐννοίας τῶν ἐδι-
 δάχθησαν) ὑπὲρ τῆς κραταιώσεως [καὶ διαμονῆς
 ἀμφοτέρων τούτων ἀνέθηκαν τὸ ἀνάθημά των οἱ
 τρεῖς τοῦ Αὐλοῦ υἱοί. Περὶ τῆς ἀπεικονίσεως τοῦ
 Αἰῶνος ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις καὶ τῆς ἐν τοῖς
 μυστηρίοις λατρείας αὐτοῦ παραβληθῆτω νῦν ὁ
 Baumeister (Denkmäler, ἐν τῇ λέξει). Πλὴν τοῦ

βάθρου οὐδὲν ἄλλο εὐρέθη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς δυ-
 νάμενον νάναχθῆ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κοϊντοῦ, ἐκτὸς
 ἂν κεφαλὴ τις ὄφως (δράκοντος) ἐκεῖ πλησίον εὐ-
 ρεθεῖσα ἀνῆκε τῷ ὄντι εἰς τοῦτο.

34.

Βάθρον ἀπλοῦν ὄλως (στήλῃ τετραγώνῳ ὁμοίον)
 λίθου γλαυκοῦ (ὕμηττειοῦ;) ἀποκεκρουσμένον μά-
 λιστα πρὸς τὰριστερὰ τοῦ ὀρῶντος καὶ κατὰ τὴν
 ἐπιφάνειαν ἔνθα ἡ δίστιχος ἐπιγραφὴ πολλαχῶς
 βεβλαμμένον. Ὑψὸς 0,87, πλ. 0,45, πάχος 0,41.
 Μέγεθος γραμμάτων 0,015 περίπου. Εὐρέθη ἐντε-
 τειχισμένον ἐν τῷ τοίχῳ, ἐν ᾧ καὶ τὰ τεμάχια τοῦ
 λίθου τοῦ ὑπ' ἀριθ. 30 δημοσιευθέντος ψηφίσμα-
 τος (ἴδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1887, σελ. 5).

ΥΡ ΔΗΣΕΥΧΕΙΡΟΣ
 ΔΗΣΕΤΤΟΙΗΣΕΝ

Ε]ύβ[ουλι]δης Εὐχειρος
 Κρωπί]δης ἐποίησεν

Περὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν χρόνων, καθ' οὓς
 ἤκμασεν ὁ ἐν τῷ ἡμετέρῳ βάθρῳ ἀναγεγραμμένος
 τεχνίτης, παραβληθῆτω ὁ Löwy (Ins. Gr. Bildh.
 σελ. 100 καὶ ἀριθ. 133-135, 222-230, 542-
 544). Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἡμετέρου
 βάθρου, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ ζιγχογρα-
 φήματι, ὑποδηλοῖ ὄντως τοὺς χρόνους τοῦ πρώτου
 ἡμίσεος τοῦ Β^{ου} π. Χ. αἰῶνος.

Ἐν Ἐλευσίνι τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1887.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Πίναξ 6)

Ότε πρό εἰκοσιν ἐτῶν ἀδεία τοῦ κ. Εὐστρατιάδου εἰσῆλθομεν εἰς τὸν παρὰ τὸ Ἐρέγθειον οἰκίσκον, ὅστις ἄλλοτε ἐφυλάττετο ὡς μαγευμένος πύργος, τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν αὐτῷ ἐγκεκλεισμένων κειμηλίων, ἅτινα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος Ζήση ἠδυνήθημεν νὰ ἐξετάσωμεν, κατεῖχον τὰ λείψανα γραπτῶν πινάκων ἐκ πηλοῦ. Κατὰ τὴν περὶ τοιχογραφίας καὶ πινακογραφίας ἔριδα, ἣτις ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἱστορίας τῆς ἐλληνικῆς τέχνης ἀνεφύη ποτε μεταξὺ τοῦ Raoul-Rochette καὶ τοῦ Letronne, εἰς ἣν ἀνεμίχθησαν ὁ τε Welcker καὶ ὁ Gottfried Hermann, ἰδίᾳ συνέφερε τῷ Raoul-Rochette νὰ πιστώσῃ ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰδήσεων, ὅτι ἡ ὕλη τῶν πινάκων ἦτο ποικίλη καὶ ὅτι ἐζωγράφουν ἢ ἐσχεδίαζον ἐπὶ ξύλου, ἐλέφαντος, μετάλλου, ὑάλου, λίνου καὶ χάρτου· ὅτι ὅμως καὶ τοῦ πηλοῦ χρῆσις ἐγένετο πρὸς κατασκευὴν πινάκων, τοῦτο δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν οὔτε τοῦ Raoul-Rochette οὔτε ἄλλου τινός. Ἐκ τῆς ἐπιχώσεως ὅμως τῆς Ἀκροπόλεως ἐξήχθησαν νῦν τὰ τεκμήρια τοῦ καινοφανοῦς τούτου πράγματος, ἀποτελούμενα ἀληθῶς ὑπὸ τεμαχίων μόνον, ἅτινα οὔτε πολυάριθμα ἦσαν οὔτε συγχάσις ἐσώζοντο τοσοῦτον, ὥστε νὰ παρέχωσιν ἀσφαλῆ ἰδέαν περὶ τοῦ θέματος τῆς εἰκόνας· ἀνῆκον ὅμως εἰς τόσον διαφόρους ἐποχὰς καὶ τόσον ποικίλον ῥυθμὸν καὶ τρόπον ἐργασίας μετὰ βαθμιαίας τελειοποιήσεως, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι γενικὸν ἐπεκράτει ἔθος νὰ ζωγραφῶσι πίνακας ἐκ πηλοῦ πρὸς ἀνάθεσιν (Griech. und Sicilische Vasenbilder πίν. I-V σ. 10 ἐξ.).

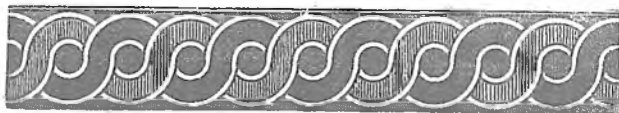
Ἐκτοτε νεώτερα εὐρήματα ἐβεβαίωσαν τὸ ἀνωτέρω συμπέρασμα. Ἐν ταῖς τελευταίαις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν καὶ ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθη καὶ πλῆθος ἄλλων τεμαχίων πινάκων, περὶ ὧν ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ ἐγένετο ἤδη λόγος ἐν μέρει· ἄλλα δὲ τινὰ τεμάχια, πιθανώτατα ἐξ ἄλλων μερῶν τῆς Ἀττικῆς, ἀπέκτησε τὸ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ Μου-

σεῖον τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρίας. Ἐκ Νώλας προέρχεται ὠραῖον τεμάχιον πίνακος περιελθὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Zahn εἰς κτήσιν τοῦ ἐν Βερολίῳ Μουσειῦ (Furtwängler 2760). Πασῶν ὅμως ἐξέχουσι δύο ἀνακαλύψεις, ὧν τὰ εὐρήματα καταλέγονται μεταξὺ τῶν σπουδαιωτάτων κτήσεων τοῦ Βερολινείου μουσειῦ· πρῶτον ὑπὲρ τὰ χίλια τεμάχια ἀρχαίων κορινθιακῶν πινάκων ἀνακαλυφθέντα τῷ 1879 παρὰ τῆς θέσει Πέντε σκούφια μεσημβρινοδυτικῶς τῆς ἀρχαίας Κορίνθου ἐν σωρῷ ὡς ἀπεριμμένα ἀναθήματα ἱεροῦ τινος τοῦ Ποσειδῶνος (Fränkel antike Denkmäler des Institutes I 7. 8)· ἔπειτα τὰ δυστυχῶς ἀνέκδοτα μέχρι τοῦδε λείψανα δύο εὐμεγέθων ζωφόρων, ἅτινα εὐρεθέντα ἐν Ἀθῆναις ὀπίσθεν τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χατζηκώστα παριστώσι κατὰ τὸν τρόπον τῶν μελανομόρφων ἀγγείων πρόθεσιν γυναικός, θρῆνον, ἐκφορὰν καὶ μακρὰν νεκρικὴν πομπήν. Ἐκαστος τῶν πινάκων, ἐξ ὧν σύγκεινται αἱ ζωφόροι, πάχος μὲν ἔχει 0,02 ἕως 0,03, πλάτος 0,43 καὶ ὕψος 0,37 τοῦ μέτρου, « οὐδὲν δὲ παρατηρεῖται ἐπ' αὐτῶν σημεῖον, ὅτι ἦσαν προσηλωμένοι ἐπὶ τινος τοίχου ἢ ἄλλης ἐπιφανείας, ἢ ὅτι συνεδέοντο οἱ πίνακες μεταξὺ τῶν »· ὅθεν ὁ λόγιος συγγραφεὺς τοῦ καταλόγου τῶν ἀγγείων τοῦ Βερολινείου μουσειῦ νομίζει ὅτι « ἦσαν ἐντεθειμένοι, ὡς μετόπαι ἐν ἐντομῇ λιθίνου τοίχου, ἀν τῷ ὄντι ἦσαν ποτε σταθερῶς ἰδρυμένοι » (Furtwängler ἀρ. 1811-1826).

Περὶ τοῦ εἰδικοῦ τούτου συμπεράσματος διαφοροὶ γνῶμαι εἶναι δυναταί· ἀναμφίβολον ὅμως εἶναι, ὅτι αἱ νεκρικαὶ αὗται παραστάσεις δίκην ζωφόρου ἐκάλυπτον κατὰ μῆκος ἐπιφάνειάν τινα, ἐκ τούτου δὲ κατὰ πρῶτον ἀπεδείχθη, ὅσον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφορᾷ, ὅτι ἡ πινακογραφία δὲν ἠσκειτο μόνον χάριν ἀναθημάτων. Ὅτι ἐχρησίμευε καὶ πρὸς ἄλλους σκοποὺς κοσμητικῶς, διδάσκει νῦν ἡμᾶς τὸ ἀξιοπερίεργον νέον δείγμα, οὗ ἐγχρώματος εἰκῶν δημοσιεύεται ἐν τῷ 6ῳ πίνακι. Εὐρέθη ἐν Ἀκροπόλει τῷ 1885, περιεγράφη δὲ διὰ βραχείων ὑπὸ Walter

Miller in American Journal of archaeology II σ. 65. Πρβ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1886, 74¹.

Πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν πινάκων διαφέρει οὗτος κατὰ τοῦτο, ὅτι εἶναι σχετικῶς λίαν παχὺς καὶ ὡς πλίνθος ἐκ πηλοῦ κοινοῦ πεποιημένος· πάχος ἔχει 0,06, πλάτος 0,52 καὶ ὕψος, ὅσον σώζεται, 0,39. Ἡ ἄνω ἀριστερὰ γωνία καὶ ὀλόκληρος ἡ κάτω πλευρὰ εἶναι ἀποκεκρουσμένοι· συμπληρουμένης ὁμως τῆς παραστάσεως (καὶ ἐπὶ τῆ ὑποθέσει ὅτι, ὡς εἶναι πιθανόν, ὑπὸ τὴν μορφήν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη τις διακόσμησις) τὸ ἀρχικὸν ὕψος δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 0,70 μ. περίπου. Ἡ κυρία πλευρὰ ἔχει χρίσμα λεπτὸν χρώματος λευκοῦ ὑποκιτρίνου, ὡς ἐπὶ τῶν λοκρικῶν λεγομένων ἀγγείων· ἡ δεξιὰ καὶ ἡ ἀριστερὰ στενὴ πλευρὰ εἶναι ὀλίγον ἀνώμαλοι ὡσεὶ παρέκειτό τι αὐταῖς καὶ δὲν ἔχουσι τὸ χρίσμα, ὅπερ ἔχει πάλιν ἡ ὀμαλὴ ἀντίθετος τῆς κυρίας πλευρὰ. Καὶ ἡ ἄνω δὲ στενὴ πλευρὰ ἦτο προωρισμένη νὰ ἦναι ὀρατὴ, διότι ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχει κατὰ προσχεδιάσμα γεωμετρικῶς ἐκτελεσθὲν ἐζωγραφημένη διπλῆ ταινία σπειροειδῶς

συνεστραμμένη, ἥτις δὲν περατοῦται ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ ἐκατέρωθεν καὶ ἴσως συνεχίζετο ἐπὶ πινάκων ἄλλων ἐκατέρωθεν προσαρμοζομένων. Τὸ κόσμημα τοῦτο ἔχει νῦν χροῶμα ὀρφνόν, πράσινον βαθύ καὶ πράσινον ἀνοιχτόν· ἐν γένει πᾶσα ἡ ἄνω πλευρὰ τῆς πλίνθου καὶ ἡ προσθία κατὰ τὸ δεξιὸν ἄνω ἄκρον φαίνονται ὡς διὰ γανώματος πρασίνου ἐπαλειφθεῖσαι· ἐὰν τοῦτο εἶναι συνέπεια βλάβης τινὸς τῆς εἰκόνας, π. χ. διὰ πυρὸς ἀλλοιώσαντος ἐνταῦθα τὰ ἀρχικὰ χρώματα, τοῦτο δύναται νὰ ἐξακριβώσῃ μόνον τεχνικὴ ἔρευνα, ἥτις νὰ περιελάμβανεν εἰ δυνατόν καὶ γημικὴν ἀνάλυσιν πασῶν τῶν ἐπὶ τοῦ πίνακος χρωστικῶν ὑλῶν.

Ἡ ἐγχρώματος ἐκτύπωσις, ἡ ἀκρίβεια τῆς ὀποίας ὀφείλεται εἰς τὰς φιλικὰς φροντίδας καὶ τὰς ἐπανειλημμένας παραβολὰς τοῦ κ. Paul Wolters, παριστᾷ κατὰ μεγάλην σμίκρυνσιν μόνον τὴν κυρίαν πλευράν· εἶναι δὲ δεδηλωμένοι προοπτικῶς ἡ

¹ [Nῦν δὲ ἴδε καὶ Jahrb. II, σ. 149, 161. 229].

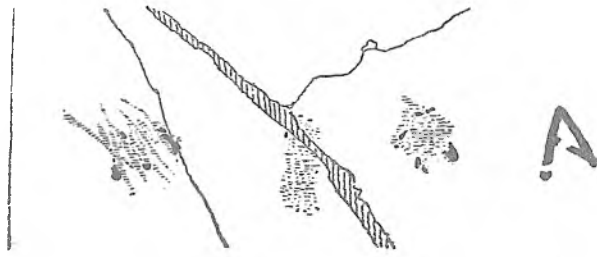
δεξιὰ στενὴ καὶ ἡ κάτω ἀποθεραυσμένη πλευρὰ. Ὡς σαφῶς φαίνεται ὁ πίναξ συνεκολλήθη ἐκ τεμαχίων ἕξ, λευκὰ δὲ ἀπεδόθησαν ἐν τῇ ἀπεικονίσει τὰ ἐλλείποντα, νῦν δὲ διὰ γύψου πεπληρωμένα μέρη. Αἱ γραμμαὶ τῶν θραυσμάτων διήκουσιν ἀτάκτως, οὐχὶ δὲ ὡς συνήθως αἱ τῶν τεθραυσμένων πηλίνων ἀντικειμένων, ἐκτὸς δὲ τούτου τὸν αὐτὸν χαρακτήρα ἔχουσι καὶ αἱ πολυπληθεῖς σχισμαὶ καὶ ῥωγμαί, ἃς φέρει ἡ ἐπιφάνεια. Ἐκ τούτου ὁ πίναξ προξενεῖ ἐντύπωσιν σαθρώσεως, ἥτις δυνατόν νὰ σχετίζεται πρὸς τὴν ἀλλοίωσιν τῆς ἄνω στενῆς πλευρᾶς.

Ἡ διακόσμησις εἶναι τετράχρωμος. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐδάφους τοῦ πίνακος ὁ τεχνίτης πρῶτον ἐζωγράφησε δι' ὄχρας ὀρφνίνης, εἶτα διὰ μέλανος ἀλαμποῦς καὶ τέλος δι' ἐρυθροῦ βαθέος· τὸ δὲ λευκὸν ἔδαφος τοῦ πίνακος ἐχρησιμοποίηθη καὶ αὐτό, διότι αἱ ἐσωτερικαὶ γραμμαὶ τῶν μελάνων μερῶν τῆς εἰκόνας εἶναι ἐγκεχαραγμένοι ἐπ' αὐτοῦ, ὡς ἐν τοῖς ἀγγείοις τοῦ ἀρχαίου ῥυθμοῦ. Δύο ταινίαι, ἡ μὲν μέλαινα, ἡ δὲ χρώματος ἐρυθροῦ βαθέος περιορίζουσι τὸ ἔδαφος, ἐν ᾧ ὁ τεχνίτης ἔγραψε τὴν μορφήν νεαροῦ πολεμιστοῦ γυμνοῦ τὰ ἄλλα, πλὴν διαζώματος περὶ τὰ ἰσχία, ὅστις ὄρμα εἰς μάχην φέρων κράνος, ἀσπίδα καὶ δόρυ. Δι' ὄχρας εἶναι ἐζωγραφημένα τὰ γυμνὰ μέρη τῆς μορφῆς, πλὴν τοῦ βολβοῦ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅστις εἶναι λευκός ὡς τὸ ἔδαφος, καὶ τὸ δόρυ, λευκὴ δὲ εἶναι ἡ ἀσπίς καὶ ἡ περικεφαλαία. Μέλαν εἶναι τὸ διάζωμα καὶ τὸ τῆς ἀσπίδος ἔμβλημα, Σάτυρος ὀρχούμενος ἢ πηδῶν, ἔτι δὲ καὶ ἡ ἐκ τετραγωνιδίων συγκειμένη διακόσμησις τοῦ φάλου τῆς περικεφαλαίας, μέλαινα δὲ εἶναι ἐπίσης καὶ πᾶσαι αἱ ἐσωτερικαὶ γραμμαὶ καὶ τὰ περιγράμματα τῶν λευκῶν καὶ τῶν δι' ὄχρας ἐζωγραφημένων μερῶν τῆς εἰκόνας· μόνον τὸ δόρυ στερεῖται μέλανος περιγράμματος. Βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος εἶναι ἡ ἵππειος οὐρὰ τοῦ Σατύρου καὶ τὸ περίγραμμα τοῦ λόφου τοῦ κράνους.

Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ζωγραφίας καὶ τῶν ἐπιγραφῶν παρατίθημι ἐνταῦθα τὰ παρὰ τοῦ κ. Paul Wolters φιλικῶς ἀνακοινωθέντα μοι: τὸ ἀγῶμα τοῦ πίνακος ἐν πολλοῖς μέρεσιν ἐξέλιπεν, οὐδαμῶς ὁμως τοῦτο δυσχεραίνει τὴν ἀντίληψιν τῶν γραμμῶν. Πάντα τὰ μέρη ταῦτα ἐν τῇ ἀπει-

κονίσει ἡμῶν συμπληροῦνται ὡς εἶχον ἀρχικῶς. Αἱ βλάβαι αὗται παρατηροῦνται κυρίως ἐπὶ τῶν μελάνων μερῶν, ἤτοι τῆς περιθεούσης τὴν εἰκόνα ταινίας, τοῦ ἐμβλήματος τῆς ἀσπίδος καὶ τοῦ ἐνδύματος· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρφνου χρώματος τῆς μορφῆς, ἐπὶ ἄλλων δὲ μερῶν εἶναι ὀλιγώτεραι. Τὸ πέρασ τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου τῆς μορφῆς δὲν ἀνεπληρώθη, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ἀσφαλῶς νὰ διακρίνη τις τὰς ἀφοριζούσας αὐτὸ γραμμὰς. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς, ἀπεπειράθημεν ν' ἀποδοθῆ ὅσον ἦτο δυνατὸν πιστῶς ἢ κατὰστασις τοῦ πρωτοτύπου. »

« Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν ἢ πρὸς δεξιὰ εἶναι σαφῆς· πρὸς ἀριστερὰ ἐγράφησαν ἀλλεπαλλήλως δύο ἐπιγραφαί· ἡ ὑποκάτωθεν εἶχε τὰ γράμματα λεπτοφυῆ καὶ χρώματος βαθέος ἐρυθροῦ ὡς ἢ πρὸς δεξιὰ ἢ λέγουσα καλός· ἡ ἐπ' αὐτῆς μεταγενεστέρα εἶναι γεγραμμένη διὰ γραμμάτων μεγαλειτέρων καὶ χρώματος ἐρυθροῦ ἀνοικτοῦ, οἷον δὲν ἀπαντᾷ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ πίνακος, τὸ δὲ τέλος αὐτῆς καλύπτει μικρὸν μέρος

δὲν συγχωροῦσιν ἀλλοίαν ἀνάγνωσιν. Ἐπεταί τούτῳ γράμμα λιάν ἐπιμελῶς ἀπαλειφθέν, ἔχει δὲ νῦν τὸ ξέσμα σχῆμα τετραγωνικὸν περίπου. Νομίζω, ὅτι ἀριστερὰ ἀναγνωρίζεται μικρὸν λείψανον καθέτου κεραίας, ἄνω δὲ λείψανον γραμμῆς ὀριζοντίας συμπιπτούσης μετὰ τῆς καθέτου ὑπὸ γωνίαν ὀξείαν· ἐκ τούτου ἄγομαι νὰ ὑποθέσω ἐνταῦθα ἐν Ε. Ἐκ τοῦ τρίτου γράμματος ἐσώθησαν δεξιὰ μὲν κάτω τὸ ἄκρον κεραίας λοξῶς διατεθειμένης καὶ ἀριστερὰ ἕτερον μικρότερον ὁμοίον μέρος γραμμῆς· τὰ ἀσημαντα, καὶ χρώματος ὄρφνου βαθέος λείψανα, ἀπερ ἄνω καὶ ἐν τῷ μέσῳ φαίνονται, θεωρῶ ὡς μεταγενεστέρα, μάλιστα διότι φαίνεται ὅτι κείνται ἐπὶ ἀπεξεσμένου μέρους. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κάτω ἄκρον τῆς δεξιᾶς κεραίας σώζεται ἀβλαβές καὶ δὲν φαίνεται συνεχόμενον μετ' ἄλλης γραμμῆς δυνάμεθα μετὰ πιθανότητος ν' ἀναγνώσωμεν Λ. Ἐὰν ἦτό ποτε Α γε-

τοῦ βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας. Ἴνα γραφῆ ἢ δευτέρα ἐπιγραφή, ἀπεξέστη ἢ πρώτη, ἀλλὰ βραδύτερον ἀπηλείφθη καὶ ἢ δευτέρα, ἐπειδὴ δὲ τὸ χρῶμα αὐτῆς προφανῶς ἦτο ἀσθενέστερον, εἶναι νῦν ἅπας ὁ χώρος τῶν ἐπιγραφῶν κεκαλυμμένος ὑπὸ χροιάς τινος ἐρυθρωπῆς, ἔνεκα τῆς ὁποίας σχεδὸν πολλακίς ἀδύνατος καθίσταται ὁ ἀκριβῆς καθορισμὸς τῶν σωθέντων λειψάνων. Τὰ γράμματα τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς εἶναι ἐν ἕκαστον ἐπιμελῶς ἀπεξεσμένα, εἶναι δὲ τὰ ξέσματα μικρὰ καὶ πλατέα χωροῦντα ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ μόνον ἐν τῷ πρώτῳ γράμματι διασταυροῦνται ἀκανονίστως καὶ προδήλως ἐγένοντο δι' ὀξέος τινος ἐργαλείου. Τὴν ἐξάλειψιν τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς ἀπεπειράθησαν διὰ ξεσμάτων βιαίων καὶ ὀριζοντίως δι' ὄλης τῆς ἐπιφανείας χωρούντων. Καὶ τοῦτο δὲ δυσχεραίνει τὴν ἀσφαλῆ ἀντίληψιν τῶν καθέκαστα. »

« Ἡ πρώτη ἐπιγραφή ἤρχετο βεβαίως ἀπὸ τοῦ γράμματος Μ, τὰ σωζόμενα λείψανα τοῦλάχιστον

γραμμέρον, ἤθελεν ἀπομείνει ἀλλοίον τὸ ἔχνος, ἐκτὸς δὲ τούτου ἀποκλείεται τὸ Α καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐπεταί ἀμέσως κατόπιν ὡς τέταρτον γράμμα. Τοῦ τετάρτου τούτου γράμματος τὴν διατήρησιν ὀφείλομεν εἰς τὸ ὅτι δὲν ἦτο ἄχρηστον εἰς τὸν γράψαντα τὴν δευτέραν ἐπιγραφὴν· αἱ βλάβαι αὐτοῦ προέρχονται ἐκ τῆς ἀποσθέσεως τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς. Περὶ τοῦ σχήματος τοῦ πέμπτου γράμματος οὐδὲν ἀσφαλές ἔχομεν νὰ εἴπωμεν. Ἐκεῖ ἀκριβῶς πρὸ πάντων ἢ φθορὰ τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς εἶναι τοσαύτη, ὥστε δὲν διακρίνεται πλέον ἕως ποῦ ἐχώρησεν ἢ πρώτη ἀπόξεσις· ἔνεκα τούτου ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ἐδήλωσα ἐν γένει τὴν θέσιν τῆς ἀποξέσεως. Τὸ ἕκτον γράμμα εἶναι L, διατηρηθὲν μὲν καὶ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ γράψαντος τὸ δεύτερον ὄνομα, ἀλλὰ ζωγραφηθὲν ἐκ νέου. Καὶ τούτου αἱ βλάβαι προέρχονται ἐκ τῆς δευτέρας ἀποξέσεως. Ἡ ἀπόξεσις

τοῦ ἑβδόμου γράμματος ὁμοιάζει τῆ τοῦ δευτέρου. Ἐν τῇ θέσει τοῦ τελευταίου γράμματος διακρίνω ἄνω καὶ κάτω μικρὰ λείψανα λοξῶν γραμμῶν, ἅτινα

τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου γράμματος τῆς ἀρχαιοτέρας, καὶ τὸ πρῶτον μὲν γράμμα αὐτῆς εἶναι Λ τὸ δεύτερον δὲ Λ, οὗ ἡ κάθετος κεραία καλύπτει τὸ μείζον λείψανον τοῦ Λ τοῦ πρώτου ὀνόματος. Ὡς τρίτον γράμμα θεωρητέον τὸ Α τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς· τέταρτον εἶναι τὸ V, τὸ δὲ ἐπόμενον γράμμα εἶναι ἐντελῶς ἐξηλειμμένον καὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἀδιάγνωστον. Ἐν τῷ ἑκτῷ γράμματι ἐχρησιμοποιήθη τὸ L τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς, ἀλλ' ἐπεζωγραφήθη οὕτως, ὥστε ἡ κάθετος κεραία προεξέταθη μᾶλλον λοξῶς πρὸς τὰ κάτω, ἢ δὲ δεξιὰ πρὸς τὰ ἄνω λοξῶς διευθυνομένη γραμμῇ ἀνυψώθη ἔτι πλέον. Βέβαιον φαίνεται μοι ὅτι V ὁ γραφεὺς ἤθελε νὰ γράψῃ· τὸ ἑβδόμον γράμμα εἶναι ἐπίσης ἐξηλειμμένον, οὗχ ἥττον πιστεύω ὅτι διακρίνω πρὸς τὰ κάτω ἕγχος καθέτου κεραίας· τὸ ὄνομα περατοῦται διὰ τῶν ΕΣ. Ὅθεν ἀναγινώσκωμεν : Λ Λ Α V . V . Ε Σ ἤτοι *Γλαυκότης*.»

Οὐδὲν εἶχον ν' ἀποκόψω ἢ νὰ προσθέσω εἰς τὰς ἀνωτέρω εὐρυεῖς ἀναλύσεις τοῦ v. Wolters. Ἰδίως ἀξία προσοχῆς εἶναι ἡ σύμπτωσης ὅτι *Μεγακλῆς* καὶ *Γλαυκότης* εἶναι ὀνόματα ἀγγειογράφων καὶ ὅτι ὁ σπάνιος σχηματισμὸς τοῦ ὀνόματος *Γλαυκότης* μέχρι τοῦδε ἀπαντᾷ μόνον ὡς ὄνομα ἀγγειογράφου. Πλειστάκις ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἀγγείων ὀνόματα ἀγγειογράφων (πλὴν τῶν ἀνωτέρω, τὸ τοῦ Ἄνδοκίδου, Ἐρμογένους, Εὐφιλήτου) ὡς ὀνόματα τῶν δὴ λεγομένων ἐρωμένων μετὰ τοῦ ἐπιθέτου *καλός*· ἀλλ' ἅπαξ μόνον προκειμένου περὶ τοῦ Ἄνδοκίδου ἀποδέχεται ὁ Klein — δικαίως ὡς νομίζω — ταυτότητα τοῦ προσώπου. Τοῦτο δὲν δυνάμεθα νομίζω νὰ παραδεχθῶμεν περὶ τοῦ ἀρχαίου Γλαυκύτου, δυνατὴ ὅμως εἶναι ἡ ταυτότης προκειμένου περὶ τοῦ *Μεγακλέους*, καὶ δὴ μόνον δυνατὴ περὶ

ἀνευ δυσκολίας συμπληροῦνται εἰς Σ. Κατὰ ταῦτα θὰ ἀναγνώσωμεν ΜΕΛΑ. Λ. Σ ἤτοι *Μεγακλῆς*.»

« Ἡ νεωτέρα ἐπιγραφή ἀρχεται κατὰ τὸ μεταξὺ

αὐτοῦ, οὗ τὸ ὄνομα ἀπαντᾷ ὡς ὄνομα ἐρωμένου ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Φιλτίου καὶ Εὐθυμίδου.

Ὁ χαρακτήρ τῆς γραφῆς καὶ τῆς τέχνης ἀναγόνται εἰς τὸ πρῶτον ἡμισυ καὶ πιθανῶς εἰς τὰς πρώτας δεκαετηρίδας τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Τὸ τυπικὸν τῶν ἐσωτερικῶν γραμμῶν τοῦ ἐνδύματος καὶ ἡ περὶ τὴν χρῆσιν ἐσωτερικῶν γραμμῶν ἐν γένει φειδωλία, ἰδίως ἡ ἐν ἥττονι μοῖρα τιθεμένη, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐσφαλμένη δῆλωσις τοῦ μυικοῦ συστήματος· ἡ καθ' ὁλοκληρίαν κατ' ἐνώπιον καὶ κατὰ σχῆμα ἀμυγδαλοῦ γραφὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ μετὰ κυκλικῆς κόρης ἐφαπτομένης μὲν τῆς γραμμῆς τοῦ κάτω βλεφάρου, χωριζομένης δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ἄνω, καὶ ἀνευ βλεφαρίδων, πτυγῶν τῶν βλεφάρων καὶ ὀφρύος· ἡ ἔλλειψις τοῦ πτερυγίου τῆς ῥινός καὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμμῶν τῶν χειλέων πρὸς τούτοις ὁλόκληρος ἡ μορφή τοῦ πηδῶντος Σατύρου, ὅστις οὕτω ἀκριβῶς, ἤτοι μεταστρεφόμενος καὶ τὴν ἐτέραν τῶν χειρῶν ὑψῶν μετὰ οὐρᾶς χρώματος βαθέος ἐρυθροῦ, ἀπαντᾷ μεταξὺ ἄλλων συχνάκις ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Νικισθένους, ὡς ἐπίσημον δὲ ἀσπίδος ἐπὶ ἀγγείων π. χ. τοῦ Καχυλιῶνος (Klein Euphronios² σελ. 300), ταῦτα πάντα ἀνάγουσιν ἡμᾶς εἰς τοὺς χρόνους τῶν ἀρχῶν τῆς τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τέχνης. Τῆς περιόδου ταύτης ἴδιον εἶναι καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἀττικοῦ κράνου μετὰ παραγναθίδων πλατυτέρων πρὸς τὰ κάτω καὶ σταθερῶν, μὴ κινουμένων δηλ. διὰ γιγγλυμοῦ, μετ' ἀνοιγμάτων διὰ τὰ μὴ σκεπαζόμενα ὄτια καὶ μετὰ προφυλακῆς τοῦ αὐχένος, τοῦ μετώπου καὶ ῥινός, μετὰ φάλου καὶ λόφου εἰς μακρὰν οὐρὰν ἀπολήγοντος. Ἀληθές εἶναι ὅτι ἐκπληκτικῆς οὐσῆς τῆς πληθούς τῶν σχημάτων καὶ κοσμημάτων, δι' ὧν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ἐστόλιζον κατ' ἴδιον ἕκαστος

τρόπον τὰ ὄπλα μὲν ἐν γένει ἰδίᾳ δὲ τὸ κράνος, ὅπερ ἦτο τὸ πολυτελέστατον καὶ ἀγαπητότατον ἀντικείμενον τῆς πανοπλίας ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις, ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐξενεχθῆ ἀσφαλῆς κρίσις, πρὶν γραφῆ μονογραφία περὶ τοῦ θέματος τούτου. Δὲν δύναμαι ὁμῶς νὰ θεωρήσω ὡς τυχαῖον, ὅτι πάντα τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ εἴδους τούτου τῆς περικεφαλαίας ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Παμφαίου καὶ τοῦ Καχυρλιώνος¹, ἐν ᾧ οἱ μεταγενέστεροι ἀγγειογράφοι

προτιμῶσιν κράνη σχήματος μᾶλλον ἀνεπτυγμένου καὶ μετὰ κινητῶν παραγναθίδων. Ἰδιάζουσα προσέτι ἐν ταῖς παραστάσεσι τῶν χρόνων ἐκείνων εἶναι καὶ ἡ διαγώνιος θέσις τῆς ἀσπίδος κατὰ τὰς ἐφόδους, οὕτως ὥστε τὸ πηγούνιον ὑπερέχει τῆς ἀντιγῶς τῆς ἀσπίδος, ἐν ᾧ ἐπὶ μεταγενεστέρων μνημείων τοῦ πέμπτου αἰῶνος ἡ ἀσπίς, εἰάν εἶναι προσεκτικῶς ἐσχεδιασμένη, κρατεῖται μᾶλλον καθέτως καὶ ὑψηλότερα, οὕτως ὥστε νὰ καλύπτῃ μέρος τοῦ προσώπου. Ἡ ἀπεικόνισις μαχητοῦ ὀρμῶντος ἐπὶ τὸν ἀγῶνα εἶναι θέμα ἀγαπητὸν τῷ κύκλῳ τοῦ Ἐπικτήτου (Klein Euphronios² σ. 300 ἐξ. Meistersignaturen Pamphaios 18. Kachrylion 4. 14 Pheidippos κτλ.), ἐπισης δὲ ἐν ἔργοις τῶν τεχνιτῶν τούτων συχνάκις ἀπαντᾷ ὡς ἐπίσημον ἀσπίδος ἡ γραφὴ Σατύρου τὴν κεφαλὴν στρέφοντος ὀπίσω καὶ πηδῶντος ἢ ὀρχου-

¹ Wiener Vorlegeblätter D III καὶ VII πρὸς Gerhard Auserl. Vasenb. II 148. III 176. 202. Trinkschalen u. Gef. πίν. VI, VII (Berol. 2304). Τοῦτο σμικρυνθὲν κατὰ τὸ ἡμισυ, ἀναδημοσιεύεται ἐνταῦθα, γὰρ τῆς ἐν πολλοῖς ὁμοιότητος αὐτοῦ.

μένου. Ἡ εἰκὼν τρέχοντος ὀπλίτου ἐνεῖχε τότε ἀμεσον ἐνδιαφέρον, ἐξιστόρει δηλ. τὸν στρατιωτικὸν νεωτερισμὸν, δι' οὗ οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν ἐν Μαραθῶνι. Ἐναντίον τοῦ ἀρχαιοτέρου δωρικοῦ ἔθους, καθ' ὃ οἱ ὀπλίται βραδέως καὶ ὡς ἐν πομπῇ ἐχώρουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Μαραθῶνι ὡς ὁ Ἡρόδοτος (VI, 112) λέγει «πρῶτοι Ἑλλήνων πάντων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν δρόμῳ εἰς πολεμίους ἐχρήσαντο».

Καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ φαίνεται ὅτι ἐκίνουν ὁμοίως τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συγχρόνων. Ἡ δις γενομένη ἀπόξις τῶν ὀνομάτων καὶ ἡ γραφὴ ἄλλου ὀνόματος μάλιστα διὰ χρώματος, τὸ ὅποιον ἀλλαγῶν δὲν ἀπαντᾷ ἐπὶ τοῦ πίνακος, δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως εἰμὴ ὅτι ἐγένετο μετὰ τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ἦτο οὕτω ἐκτεθειμένος, ὥστε νὰ ἠδύνατο νὰ τὸν φθάσῃ ὁ ταῦτα ποιήσας, καὶ τούτοις συμφωνεῖ τὸ ὅτι ἡ ἀνω τὸν πίνακα ὀρίζουσα στενὴ πλευρὰ εἶναι κεκοσμημένη, κατ' ἀκολουθίαν ὅτι ἦτο καὶ αὐτὴ βρατή. Τὸ τὴν μορφήν ὡς πλαίσιον περιβάλλον κόσμημα ἀποκλείει τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ πίναξ ἀνήκεν εἰς παράστασιν συνεχῆ ὁμοίαν ζωφόρῳ, κατ' οὐδένα δὲ τρόπον δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν τὸν πίνακα αὐτοτελῆ. Ὅπως ἂν ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα πάντοτε ἀγόμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἦτο ἐντεθειμένος χαμηλότερα τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θεατοῦ εἰς τι σκεῦος ἢ εἰς τινα οἰκοδομήν, π. χ. εἰς θωρακεῖον, καὶ διὰ τοῦτό μοι ἐφάνη ὅτι ἀναμφιβόλως ὀρθὴν ὁδὸν πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ προσορισμοῦ τοῦ πίνακος ὑπέδειξεν ὁ Dörpfeld, ὅτε ἐνώπιον αὐτοῦ ὑπέμνησέ μοι τὰ ὑπὸ τοῦ Πausanίου VII, 4 εἰς τὰ κάτω τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς περιγραφόμενα «ἐρύματα τρόπον τοίχων πεποιημένα» τὰ φέροντα γραφὰς τοῦ Παναίνου.

Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ τοῦ πίνακος χρήσει, καὶ περ κατὰ τὸ παρὸν ἐξ ἀρνητικῶν μόνον λόγων ὀριζομένη, φαίνεται μοι ὅτι ἐγκεῖται σπουδαιότης τῆς τοῦ ἔργου διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης. Εἶναι δηλαδὴ μία ἀπόδειξις ἐπὶ πλέον προστιθεμένη εἰς ἄλλας διαρκῶς πληθυνομένας, ὅτι ἡ ἐπὶ κεράμων ζωγραφικὴ, ἥς τὴν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα καλλιτεχνικὴν ἀκμὴν ἡμεῖς μόλις ἐκτιμῶμεν δεόντως, δὲν περιορίζετο μόνον εἰς ἔργα χειρωνακτικῆς βιοτεχνίας, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ βίῳ ἢ ἐνέργειά της ἐξετείνετο πολὺ πλέον. Ἐκαστὸν νέον εὑρημα διδά-

σκει ἡμᾶς βεβαιότερον, ὅποσον μεγάλη ἦτο ἡ ἀμοιβαία ἐπίδρασις αὐτῆς καὶ τῆς ἰδίως ζωγραφικῆς· καὶ ἴσως σήμερον εἶναι καιρὸς νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εἰκασίαν, ὅτι πλὴν ἄλλων συνέδεε αὐτὰς καὶ τὸ συγγενὲς τῶν τεχνικῶν μέσων. Ὁ Πολύγνωτος καὶ οἱ σύγχρονοί του, οἵτινες διὰ τῶν εἰκόνων τῶν ἐκάλυπτον τοὺς πιθανώτατα οὐχὶ ἐκ μαρμάρου ὤκοδομημένους τοίχους δημοσίων κτιρίων, ἐζωγράφουν, ὡς ῥητῶς ἀναφέρεται (Κικέρων ἐν Βρούτῳ 18, 70. Πλίνιος 35, 50. Διον. Ἄλ. περὶ Ἰσαίου 4) διὰ τεσσάρων μόνον χρωμάτων, τοῦ λευκοῦ, μέλανος, ὄχρα καὶ βαθέος ἐρυθροῦ: «ex albis Melinum, ex silaciis Atticum, ex rubris Sinopis Pontica, ex nigris atramentum» ὡς ἀναφέρει ὁ Πλίνιος· ὄχρα, σινωπὶς, μέλαν, μηλιάς κατὰ Πλούταρχον. Τὰ τέσσαρα ταῦτα χρώματα, ἐξ ὧν διὰ μίξεως δὲν παράγεται οὔτε τὸ πράσινον οὔτε τὸ κυανοῦν, εἶναι τὰ θεμελιώδη χρώματα τῆς ἐπὶ κεράμων ζωγραφικῆς, τοῦτο δὲ ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἦναι τυχαῖον. Τὰς ὀχληράς ταύτας μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων, αἵτινες ἐφαίνοντο ζημιούσαι τὴν δόξαν τοῦ Πολυγνώτου ὡς ζωγράφου, ἐζήτησαν πάντοτε νὰ ἐρμηνεύσωσιν ἄλλως, ἐπειδὴ ὑπετίμων τὴν ἀγγειογραφίαν καὶ ἐστήριζον μεταξὺ χειροτεχνίας καὶ καλλιτεχνίας χάσμα, ὃ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἦρτον ἢ ἀλλαγῶν ὑπῆρχεν· περὶ τῆς ὀρθότητος ὅμως τῶν ἐρμηνειῶν τούτων πρὸ πολλοῦ ἐγεννήθησαν ἐν ἐμοὶ ἀμφιβολίαι. Ἀφοῦ ἡ ἐλληνικὴ ζωγραφικὴ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀρίστοις κατὰ τὸν χρωματισμὸν ἔργοις αὐτῆς, δὲν ἀπέβαλεν ἰδιάζουσάν τινα δεσποτείαν τῶν γραμμῶν καὶ τῶν πλαστικῶν μορφῶν, μοὶ φαίνεται φυσικὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἤρχισε κατὰ πρῶτον ἀπὸ τοιούτων περιωρισμένων μέσων χρωματισμοῦ, τὰ ὅποια ἀνέπτυξε μετὰ ταῦτα, ἀγνοῶ δὲ πῶς δύναται νὰ ἐνοηθῆ ἄλλως κάλλιον τὸ ὅτι βραδύτερον οἱ ἀρχαῖοι συνειθίσαντες εἰς ποικίλους χρωματισμοὺς δὲν ἠρέσκοντο πλέον εἰς τὸ «simplex color» τοῦ Πολυγνώτου, ἀλλ' ἀπέδιδον ἀξίαν εἰς τὰς εἰκόνας αὐτοῦ μόνον ἕνεκα τῆς ἱγνογραφίας καὶ τῆς συνθέσεως. Γραφὰς ἐπὶ πινάκων, οἵτινες ἐκάλυπτον τοὺς ἐσωτερικοὺς τοίχους τυρρηνικῶν τάφων, ἔχομεν ἱκανάς¹. Ἐπίσης ἀνεκαλύφθησαν ἐν Τυρρη-

¹ Brunn Annali d. Instituto 1859 σ. 341 ἐξ. Brizio Bullettino d. Inst. 1874 σ. 128 ἐξ. E. Curtius archäol. Zeitg. 1872 σ. 96 πίν.

νία¹ τοιχογραφίαι ἐπὶ λευκοῦ κονιάματος φέρουσαι κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ χρώματα, ἀ καὶ αἱ τῶν ἀγγείων εἰκόνες, πάντως δὲ σκιαῖς ὅμοιαι ὡς αὐταί. Νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη ἄλλου εἰμὴ νὰ μεταφράσῃ τις πάλιν τὴν γλῶσσαν τῶν εἰκόνων τούτων εἰς τὴν ἐλληνικὴν, ὅπως συλλαβὴν ἰδέαν τοῦ ἐκ τῶν μαρτυριῶν τῶν ἀρχαίων γνωστοῦ τρόπου τοῦ Πολυγνώτου, μάλιστα ἐὰν προῦποθεθῆ καὶ ἐπιγρῦσις μερῶν τινῶν, ὡς ὑποδεικνύουσι πάλιν ἀγγεῖα τινὰ τῶν μέσων τοῦ πέμπτου αἰῶνος

Τὸ ζήτημα εἶναι δύσκολον, τὰ δὲ ῥηθέντα κατὰ τὸ παρὸν εἰκασίαι μόνον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν· θὰ ἔγρηξε πάντως τὸ πρᾶγμα ἐκτενεστέρας τῆς ἐνταῦθα δυνατῆς ἀναπτύξεως. Ἐν μόνον ἐπιθυμῶ ἐν τέλει νὰ ἐξάρω. Ἐὰν ἀναπαραστήσωμεν ἐν τῇ φαντασίᾳ ἡμῶν εἰκόνα τινὰ τοῦ Πολυγνώτου κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα τρόπον, ἦτοι, ὡς εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ εὐνόητον, πολὺ τελειότεραν καὶ πρὸ πάντων πολὺ τολμηροτέραν ἐν ταῖς γραμμαῖς, πολὺ λεπτοτέραν καὶ ἴσως διὰ μίξεως τῶν τεσσάρων στοιχειωδῶν χρωμάτων πολὺ πλουσιωτέραν τοῦ ἡμετέρου πίνακος κατὰ τὸν χρωματισμὸν· συγχρόνως ὅμως τὰς μορφὰς ὁμοίας σκιαῖς καὶ ἐπίσης ἀπλᾶς, δηλαδὴ ἄνευ φωτοσκιάς, τὴν ἐπίθεσιν τῶν χρωμάτων ἰσοπαχῆ πανταχοῦ καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἱγνογραφίας ἐπὶ λευκοῦ ἐδάφους — νομίζω ὅτι τοιαύτη ἀναπαράστασις θὰ διεφώτιζε πολλὰ σκοτεινὰ μέρη τῶν σπουδαιότερων πληροφοριῶν, ἃς περὶ τοῦ Πολυγνώτου ἔχομεν, δηλαδὴ τῆς ἀκριβεστάτης τοῦ Πausanίου περιγραφῆς τῶν δύο δελφικῶν εἰκόνων· θὰ διεφώτιζε δηλαδὴ ὅχι μόνον γενικῶς τὸ εἶδος τῶν συνθέσεων ἐν δύο στοίχοις πινάκων ἢ πινάκοιδων διαχωρισμάτων δίκην ζωφῶρων, ὧν πινάκων αἱ γραμμαὶ τῶν πλευρῶν προεκάλεσαν καὶ τὴν διαίρεσιν τῆς περιγραφῆς εἰς τμήματα παρακείμενα ἢ ὑπερκείμενα ἀλλήλων—ἰδέα, ἣτις μόνον διὰ παραθέσεως σχεδίου δύναται νὰ γείνη καταληπτῆ—ἀλλὰ καὶ σχεδὸν πάσας τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας, αἵτινες μέχρι τοῦδε δυσκόλως ἦσαν καταληπταί.

Πρῶτον ὅλως γενικῶς, ὅτι ὁ Pausanias ἐν ἐπτὰ

68· τὸ πάχος τοῦ τελευταίου τούτου πίνακος δὲν εἶναι 30, ἀλλὰ 3 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου.

¹ Πρβ. π. γ. Monum. inediti d. I. XI, 25, 26. Keck Annali 1881 σ. 5 ἐξ. Conestabile pitture murali presso Orvieto σ. 109 ἐξ.

μακροῖς κεφαλαίοις ἐξακολουθεῖ τὴν περιγραφὴν του, χωρὶς νὰ ἐμιλῇ λεπτομερέστερον περὶ τῶν χρωμάτων. Δεύτερον ὅτι εἰς τὰ τρία χωρία, ἐν οἷς ἀναμφιβόλως χρώματα ἀναφέρει, μόνον περὶ πορφυροῦ καὶ μέλανος πρόκειται: πορφυροῦν εἶναι τὸ ἱμάτιον τοῦ Ἑλένου, μέλανές εἰσιν οἱ κριοί, οὗς οἱ ὄπαδοι τοῦ Ὀδυσσεύς φέρουσιν εἰς Ἄδου, μέλας εἶναι καὶ ὁ δαίμων τῆς σήψεως Εὐρύνομος. Τρίτον ὅτι ἡ τοῦ μέλανος τούτου περιγραφή ἐφαρμόζεται θαυμασίως ἐπὶ τοῦ μέλανος τῆς ἀγγειογραφίας: *κυανοῦ τὴν χροῖαν μεταξὺ ἐστὶ καὶ μέλανος, ὁποῖαι καὶ τῶν μινωῶν αἰ τὸς τὰ κρέα εἰσὶ προσοιζάνουσαι* (X 28, 7). Τέταρτον ὅτι καὶ αἱ πληροφορίαι, ἃς ὁ Πausanias περὶ τῆς ὕλης καὶ τῆς ἰδιαιτέρας ὄψεως ἀντικειμένων τινῶν δίδει, ἐξηγοῦνται σαφῶς διὰ τοῦ ὑποτεθέντος τρόπου τῆς τέχνης. Οἱ ἀναφερόμενοι θώρακες καὶ ἡ ὑδρία, ἣν ὁ Ἑχρίαξ καταβαίνων τοῦ πλοίου τοῦ Μενελάου φέρει, ἠδύναντο ν' ἀναγνωρισθῶσιν ὡς χαλκᾶ ἐν γραφῇ ἐχούση χροῖαν ὡχρᾶς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἰχνογραφίας των. Τὸ χωρίον «*ὑποστάτης τε λίθου καὶ λουτήριον ἐστὶν ἐπὶ τῷ ὑποστάτῃ χαλκοῦν*» γίνεται σαφές, ἐὰν φαντασθῶμεν τὸν ὑποστάτην μόνον ἐν περιγράμματι μετὰ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ραβδώσεων εἰκονισμένον, ἥτοι λευκὸν τὸ πλεῖστον ὡς καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γραφῆς (ὅπως ἡ ἀσπίς ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος· περὶ τούτου πρβλ. πρὸ παντὸς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐν Βερολίῳ Μουσείῳ Furtwängler 1929, Panofka Asklepios und die Asklepiaden II 1) καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐν χροῖατι ὡχρᾶς τὸ λουτήριον. Καὶ ἡ γνησία σοφιστικὴ ἔκφρασις περὶ τῶν ἐν τῷ Ἀχέροντι πλεόντων ἰχθύων ἀμυδρὰ οὕτω δὴ τι τὰ εἶδη τῶν ἰχθύων *σαῖας μάλλον ἢ ἰχθῆς εἰκάσειε ἀπόλλυσι πᾶν τὸ αἰνιγματώδες, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦ Ἀχέροντος ἦτο λευκόν, τῶν δ' ἐν αὐτῷ ἰχθύων φυσικῶς τὰ σώματα οὐχὶ πλήρη δι' ὡχρᾶς ἐξωγραφημένα* — τοῦτο θὰ ἦτο ἐναντίον τῆς ἰδέας, ὅτι διὰ τοῦ ὕδατος φαίνονται — ἀλλὰ μόνον τὰ περιγράμματα αὐτῶν, ὥστε τὸ πλεῖστον τοῦ σώματος νὰ μένη λευκὸν καὶ ἕνεκα τούτου διάφορον τῶν λοιπῶν μορφῶν, αἵτινες ἦσαν πλήρεις. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ ἄλλης μορφῆς δυναμένης νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς τὸ ζωγραφικὸν ἀντίστοιχον τοῦ μέλανος Εὐρυνόμου, ἥτοι περὶ τοῦ μὴ κολαζομένου πλέον Τιτυοῦ, ὅστις περιγράφεται ὡς «*ὑπὸ τοῦ συ-*

νεχοῦς τῆς τιμωρίας εἰς ἅπαν ἐξανηλωμένος, ἀμυδρὸν καὶ οὐδὲ ὀλόκληρον εἰδωλον». Τὸ τελευταῖον ἐξηγῶ ἐγὼ ὑποθέτων, ὅτι τὸ σῶμά του διεκόπτετο ὑπὸ γραμμῆς δηλούσης τὸ ἔδαφος, κατ' ἀκολουθίαν ὅτι δὲν ἦτο ὄρατὸν ὀλόκληρον, ὅπως τὸ τοῦ νεκροῦ Νιοβίδου ἐπὶ τοῦ (μὴ ἀττικοῦ) κρατήρος τοῦ Orvieto (Monum. inediti 1882 vol. XI 38-40) οὗ τὴν πρὸς τὸν Πολύγνωτον σχέσιν ἀνέπτυξαν ὁ Robert καὶ ἐκτενῶς ὁ Winter (die jüngeren attischen Vasen σ. 45 ἐξ.).

Δυσκολίας παρέχει μόνον ἡ παρατήρησις τοῦ περιηγητοῦ περὶ τοῦ Αἴαντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀϊλέως «*Αἴας δὲ ὁ ἕτερος ἐς αὐτοὺς ὄρα παίζοντας· τούτῳ τῷ Αἴαντι τὸ χροῖμά ἐστιν, οἷον ἀνδρὶ ναυαγῷ γένοιτο ἐπανθούσης τῷ χρωτὶ ἔτι τῆς ἄλμης*». Οἷον δῆποτε ὅμως καὶ ἂν ἤθελέ τις ἀναπαραστήσῃ ἐν νῷ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως ἐκ τῶν λόγων τοῦ Πausanίου ἡ δυσκολία δὲν αἰρεται, διότι αὕτη ἔγκειται ἐν αὐτῇ τῇ ἀνουσίῳ παρατηρήσει τοῦ περιηγητοῦ. Διότι ἀναμφιβόλως σπουδαίως σκεπτομένοις δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ὁ Πολύγνωτος, γράφων μορφὴν ἤρεμον παρισταμένην παιδιᾶ κύβων, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν αὕτη ἀπέθανε, πολλῶ δ' ἦττον ὅτι ἠδυνήθη νὰ δηλώσῃ τοῦτο διὰ τῆς ἐπανθούσης ἄλμης. Εἰκάζω δὲ ὅτι ἀφορμὴν εἰς τὴν Φιλοστράτειον ταύτην ἔκφρασιν ἔδωκε βλάβη τις τῆς εἰκόνας. Βεβαίως εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ τις πολλὰς καὶ διαφόρους χημικὰς μεταβολὰς, ὧν ἐκάστη ἐξ ἴσου θὰ καθίστα

καταληπτήν τήν κατάστασιν τῶν πραγμάτων ὅπως περιγράφει αὐτήν ὁ Πausanias, μόνον δ' ὡς παράδειγμα ἀναφέρω, ὅτι πολλάκις ἐπὶ τῶν εἰκόνων λευκῶν ἀττικῶν ληκύθων παρετήρησα ἀφίδρωσιν ἀλατωδῶν κρυστάλλων· ἄξιον παρατηρήσεως μοι φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Ἡρόδοτος, ὃν ὁ Πausanias πολλαχῶς μιμεῖται, περιγράφων ὁμοίον τι φαινόμε-

νον ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα τὸ κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς ὑπὸ ὄξυανθρακώματος νατρίου κεκορεσμένον ἔδαφος ἐκάστην πρῶταν καλύπτεται ὑπὸ λεπτῶν ἀλατοκρυστάλλων ὡς ὑπὸ πάχνης, τῶν αὐτῶν λέξεων χρῆσιν ποιεῖται: ἄλμην ἐπαρθέουσιν (II 12).

Ἐν Βιέννῃ, Ἰούλιος 1887.

OTTO BENNDORF

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΓΑΛΜΑ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίν. 9).

Ἐν τῷ πίνακι 9 ἐκδίδεται διπλῆ εἰκὼν, τῆς κατὰ μέτωπον καὶ ὀπισθίου ὄψεως. ἐνὸς τῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ 1886 ἀνευρεθέντων ἀγαλμάτων, ἐν λιθογραφίᾳ κατὰ τὴν ὑδρογραφικὴν εἰκόνα τοῦ ζωγράφου κ. Gilliéron.

Τὸ ὁμοίωμα εἶνε ἐπιτυχές, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ γραπτοῦ αὐτοῦ κόσμου, ὅστις ἀπληρῶς πολλοῦ τυγχάνων μελέτης ἔχρηζε καὶ ἐπιμόνου ἐρεῦνης. Ὁ κ. Gilliéron κατῴρθωσε νὰ ἀναπαραστήσῃ ἡμῖν ζωηρὸν τὸν χρωματισμὸν καὶ νὰ ἀποδώσῃ τῷ ἀγάλματι μέγα μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀποσβεσθέντος ἀρχικοῦ αὐτοῦ γραπτοῦ στολισμοῦ.

Τὰ κατὰ τὴν εὐρεσιν τοῦ ἀγάλματος ἔχουσι περιέργως ἀνευρέθη τὸ πρῶτον τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος κάτω μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀρκτικὸν τεῖχος μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαλμάτων (ὄρ. Ἄρχ. Ἐφημ. 1886 σελ. 78), οὐ πᾶν πόρρω τοῦ Ἐρεχθίου δυτικῶς. Ἐξελέθη τούτο ὑπὸ πάντων τῶν τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν ἐπισκοποῦντων ὡς ἀπαρτίζον πρὸς ξόανον. Τοῦτο μάλιστα καὶ ἐγράφη. Μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἀνευρέθη ἡ κεφαλὴ ἐκεῖ που πλησίον· οὐδεὶς δὲ νὰ φαντασθῇ ἠδύνατο ὅτι ἡ δικαίως θαυμασθεῖσα κεφαλὴ αὕτη εἰς κορμὸν ἀνήκε ξοανοειδῆ, οὐ τὸ ἥμισυ εἶχεν ἤδη ἀνευρεθῆ. Ἄλλ' ἡ πρόοδος τῶν ἀνασκαφῶν ἦνεγκε μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας καὶ τὸ ἕτερον ἄνω ἥμισυ τοῦ κορμοῦ εἰς φῶς (εὐρέθη δὲ τούτο ἐντὸς τοῦ ἀρχαίου οἰκοδομήματος, οὗ σώζονται τὰ θεμέλια κατὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ Ἐρεχθίου) συμπληρώσαν οὕτω τὸ ὅρατον αὐτὸ ἀληθῶς ἀγαλμα τοῦ

Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, οὗ παρέχομεν τὴν εἰκόνα.

Τὸ ἀγαλμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη μὲν ἤδη καὶ ἀλλοῦ (The Journal of Hell. Stud. v. 8. 1. σελ. 163 - ἰδ. καὶ The amer. Journ. of Ar. v. II. 2. σ. 63.) ἀλλ' ἀκριβέστερον ἐν φωτοτυπίᾳ ἐν τοῖς «Μουσειοῖς Ἀθηνῶν» Πιν. X. ὅπου ὅμως, ὡς εἰκός, τὸ κυριώτερον αὐτοῦ προσόν, ὁ χρωματισμὸς, ἀπόλλυται. Ἐν τῷ κειμένῳ δὲ παρεσέδου ἀνακρίθειά τις κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆς περιβολῆς. Γέγραπται ἐκεῖ: «Εἶνε δὲ τούτο περιβεβλημένον ποδῆρη τινὰ χιτῶνα ἄπτυχον καὶ στενῶς ἐπὶ τοῦ σώματος προσκεκολλημένον· ἐπὶ τοῦ χιτῶνος δὲ φέρει ἑτέραν περιβολήν, ἧτις μόνον τὰ ὀπισθεν καὶ τὰ πλάγια μέρη τοῦ σώματος καλύπτει. Τὰ ἐκ πλαγίου ταῦτα ἄκρα τῆς περιβολῆς εἶνε ἐκατέρωθεν ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν ποδῶν τεχνικῶς συνεπτυγμένα. Ὁ χιτῶν δὲ καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ περιβολὴ εἶνε κατὰ τὴν ὀσφύν συνεσφιγμένη διὰ ζώνης τινὸς τῆς ὁποίας τὰ ἄκρα εἰς τὰ ἐμπρὸς καταπίπτουσι.» Τὸ ἀγαλμα εἶνε ὄντως, ὡς φαίνεται, ποδῆρη χιτῶνα ἐνδεδυμένον, οὐτινος φαίνεται περὶ τὰ σφυρὰ ἢ θυσανοειδῆς ψά. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὅμως «περιβολὴ» δὲν «καλύπτει μόνον τὰ ὀπισθεν καὶ τὰ πλάγια μέρη τοῦ σώματος,» ἀλλ' ἅπαν τοῦτο, ὡσεὶ ἕτερός τις χιτῶν. Καὶ τούτο καθορᾶται ἐν τῇ πτυγῶσει τούτου τῆ κατὰ τὰ πλάγια ὑπεράνω τῶν ποδῶν. Ἐκεῖ κατὰ τὴν συμμετρικὴν περίπτυσιν οὐδαμῶς ἀποκόπτεται ἡ περιβολή, ἀλλὰ συνεχίζεται ἔμπροσθεν φερομένη· θὰ ἦτο δ' ἄλλως παράδοξον τοιοῦτον ἔνδυμα τὰ κάτω ὀπισθεν σχεδὸν μόνον τοῦ σώματος περιβάλλον. Τὸ

ἐπίβλημα τοῦτο, κατὰ τὰ πλάγια διὰ τῆς ζώνης περιπτυσσόμενον, δὲν περιέβαλλε μόνον τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφύος κάτω μέρος τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄνω ἐκάλυπτεν, ὡς δηλοῦται διὰ τῶν ὑπὲρ τὴν ζώνην ταπεινῶν ἐκατέρωθεν πτυχῶν, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ αἱ προεξοχαὶ τῶν ὑπὸ τὴν ζώνην παχυτέρων καὶ καταφανέστερον δεδηλωμένων. Τὸ ἐπίβλημα τοῦτο κατεῖχεν ἐντελῶς τὴν θέσιν χιτῶνος· ἐὰν δὲ ὑπὸ τοῦτο καὶ ἕτερος ὑπῆρχε χιτῶν. κατώτερον ἐξικνούμενος, εἰς ὃν οἱ φαινόμενοι θύσανοι ἀνήκον, τοῦτο μόνον ὁ ποιήσας τεχνίτης θὰ ἠδύνατο νὰ βεβαιώσῃ. Ἡμεῖς τοὺς χροσσούς ἐκείνους μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ ἐρμηνεύσωμεν ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν τοιοῦτό τι. Ὑπεράνω τῆς περιβολῆς ταύτης ὑπῆρχεν καὶ ἄλλη ἐσθῆς, μικροτέρα αὕτη, μόνον τὸ ἄνω σῶμα καλύπτουσα καὶ κατὰ τοὺς βραχίονας περιπτυσσομένη. Οὐδὲν δηλοῖ ποῦ αὕτη ἐνεπορπάτο· ἴσως ἦτο ἐπίβλημα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐνδύομενον. Τοῦτο ἔφερε περὶ τὰ κράσπεδα κόσμον γραπτὸν· διακρίνεται δὲ εἰσέτι οὗτος ἐναργῶς, ἰδίᾳ ὅπισθεν, ἀποτελούμενος ἐκ σπειροειδοῦς ταινίας, πρασίνου χρώματος, καὶ ὑπὸ ταύτην ἐξ ἐτέρας μείζονος ἐξ ἀνθεμίων ἐρυθροῦ χρώματος. Περὶ τὸν λαιμὸν διακρίνονται δύο παράλληλοι πράσιναι γραμμαί. Ἐποικίλετο δὲ καὶ δι' ἄλλου σχήματος κοσμημάτων, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν διατηρουμένων ὅπισθεν κατὰ τοὺς βραχίονας δύο ἐκατέρωθεν ἀστερίσκων. Ὁμοίως ποικίλον γραπτὸν κόσμον ἔφερε καὶ τὸ χιτωνοειδὲς ἐπίβλημα· καὶ τὰ περὶ τοὺς πόδας μὲν κράσπεδα τούτου φέρουσιν οἶον καὶ ἡ μικρὰ ἐσθῆς. Ἐμπροσθεν ὅμως διακρίνεται ἄλλο κόσμημα. Κατὰ τὸ μέσον ὑπῆρχε μείζων συγκριτικῶς ταινία εἰς μικρὰ τετράγωνα διηρημένη, ἐκατέρωθεν δὲ ταύτης δύο ἕτεραι ἐλάσσονες πρασίνου χρώματος, φέρουσαι εἰς ἴσα ἀπ' ἀλλήλων διαστήματα μικροὺς κύκλους πιθανῶς ἐρυθροῦ χρώματος. Στίγματα δὲ οἷα τὰ ἐπὶ τῆς μικρᾶς ἐσθῆτος ἀστεροειδῆ ὑπῆρχον καὶ ἐπὶ τούτου. Τὸ ἀγαλμα ἔφερον, ὡς εἰκός, χρωματισμὸν καὶ ἐπὶ τῶν γυμνῶν τοῦ σώματος μελῶν, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ ἀγάλματα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡ κόμη, οἱ ὀφθαλμοί, αἱ ὀφρύες, τὰ χεῖλη ἔφερον ἀνάλογον χρωματισμὸν, ὁρατὸν καὶ ἐν τῇ εἰκόνι. Ἡ κόμη κατὰ σχῆμα (stylisiert) πεποιημένη, διατέτακται ἔμπροσθεν καὶ ὅπισθεν συμμετρικώτατα· καὶ ἐπὶ τοῦ

στήθους μὲν ἐρριμμένοι εἰσὶν ἐκατέρωθεν ἀνὰ τρεῖς πλόκαμοι σχοινοειδῶς πεπλεγμένοι, ὅπισθεν δὲ κατέπιπτεν ἡ κόμη ἐπὶ τῶν νώτων πλατεῖα εἰς πλεκτοὺς πλοκάμους διατεταγμένη ἀνὰ ἐξ ἐκατέρωθεν ὧν οἱ δύο μεσαίτατοι μείζονες. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὅπισθεν δεδεμένοι ταινία, ἥς ἄνωθεν ὑπῆρχε στεφάνη μεταλλίνη ἅπασαν τὴν κεφαλὴν στέφουσα, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν διατηρουμένων ἐτι κύκλω γαλκῶν ἦλων. Κατὰ τὸν λαιμὸν ἔφερε τὸ ἀγαλμα γραπτὸν, χρώματι πρασίνῳ ἴσως, περιδέραιον εἰς ὀξείαν γωνίαν ἀπολήγον. Κατὰ τοὺς ὤμους ἐκατέρωθεν φαίνονται δύο ὀπαί, εἰς ἐνθεσιν κοσμήματος ἴσως, ὅπερ ὅμως ἀσύνηθες καὶ ἀκατάληπτον τυγχάνει. Ἡ δεξιὰ χεὶρ εἶνε καθημένη ἐπὶ τοῦ μηροῦ προσπεφυκυῖα· ἡ ἀριστερὰ ἐνθετος οὔσα, κάμπτεται κατὰ τὸν ἀγκῶνα προτεινομένη καὶ φέρουσα πιθανῶς ἀντικείμενόν τι ἐκ τῶν συνήθων οἶον καρπὸν ροιᾶς, μῆλον ἢ καὶ πτηνόν, ὡς μικρόν τι ἀγαλμα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως φέρει (II. Ἀρχ. Ἐφ. 1884 Π. 8.).

Τὸ ἀγαλμα ἡμῶν τοῦτο ὁμοιάζει τὴν περιβολὴν καὶ τὸν τύπον, ὡς ἤδη τοῦτο ὀρθῶς παρετηρήθη, τῷ ἐκ Δήλου ἀρχαιοτάτῳ ἀγάλματι ἐν τῷ κεντρικῷ ἡμῶν Μουσεῖῳ (Καταλ. Μ. Ἀρ. 1). Τὸν αὐτὸν δὲ τύπον φέρουσι καὶ μικρὰ τινὰ ἀγάλματα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐλλιπῆ ὅμως καὶ κακόζηλα, ὡς καὶ ἀγαλμάτιον ἐξ Ἐλευσίνος. Ἐπ' ἐσχάτων δὲ ἀνευρέθη καὶ ἕτερον ἀγαλμα ἐν Ἀκροπόλει, μὴ εἰσέτι δεδημοσιευμένον, ὅπερ, ἐξαιρέσει παραλλαγῶν τινῶν ὡς πρὸς τὴν στολὴν, τὸν αὐτὸν ἔχει τύπον ξοανοειδῆ οὕτως εἰπεῖν, ἀφοῦ ὁ ὄρος οὗτος ἐχρησίμωσεν ἤδη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ τύπου τούτου.

Ἐκ τούτων ἀπάντων τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα εἶνε τὸ τελειότατον καὶ ἀπολύτως δὲ ἐπιεικῶς ὠραῖον. Δείκνυσι δὲ ἐναργῶς, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ ἄλλα ἀρχαῖα τῆς Ἀκροπόλεως ἀγάλματα, τέχνην προηγμένην, ἀλλὰ τυπικὴν, μέχρις εὐλαβείας εἰς τὸν ἀρχαιότερον τύπον, τὸν γνωστὸν διὰ τοῦ ἐκ Δήλου ἀγάλματος καὶ ἐξ ἄλλων παρεμφερῶν παραμένουσα. Εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, συγκριτικῶς ἀρχαῖζον ἔργον τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης. Οὐδόλως δὲ ὑστερεῖ τὴν τέχνην, τῶν πλείστων τῆς Ἀκροπόλεως γυναικείων ἀρχαϊκῶν ἀγαλμάτων, οὐδὲ ἀρχαιότερον εἶνε ἐκείνων, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη. Τοῦτο καταφαίνε-

ται ιδίως ἐν τῷ προσώπῳ καὶ ἐν γένει τῇ τῆς κεφαλῆς ἐπεξεργασία, ἣτις παντάπασι δὲν μειονεκτεῖ τῆς τῶν ἄλλων, ἐν τισὶ δὲ καὶ ἐπιμελεστέρα εἶνε καὶ φυσικωτέρα ἐν τῇ διατυπώσει τῶν ἀνθρωπίνων

χαρακτηριστικῶν. Ἴψος τὸ ἀγάλμα τοῦτο ἔχει ὀλίγον τι ἔλασσον τοῦ φυσικοῦ.

Δεκέμβριος 1887.

Β. ΣΤΑΗΣ

ΑΓΑΛΜΑΤΙΑ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίν. 7 καὶ 8)

Δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν πρώτοις τέσσαρα χαλκᾶ ἀγαλμάτια Ἀθηνᾶς, ἅτινα εὐρέθησαν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν. Προέρχονται δὲ πάντα ἐκ τῆς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κίμωνος γενομένης ἐπιχώσεως τῆς συνισταμένης ὑπὸ τῶν λειψάνων τῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐν ἔτει 480 π. Χ. καταστροφῆς¹ καὶ φέρουσι καὶ ταῦτα πολλαχῶς τὰ τοῦ πυρὸς ἴχνη. Τῶν τριῶν ἐκ τούτων εὐρέθησαν καὶ αἱ χαλκαὶ ἐπίσης πλίνθοι, φέρουσαι ἀναθηματικὰς ἐπιγραφάς, ἃς συνεκδίδομεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ πραγματικὸν αὐτῶν μέγεθος². Αἱ μικραὶ ὅμως αὗται βάσεις δὲν ἦσαν ἀρκεταὶ ὥπως βαστάσωσιν ἀσφαλῶς τὰ βαρέα ταῦτα καὶ ἀναμφιβόλως ὀλόχαλκα ἀγαλμάτια, ἀλλ' ἐνιδρύοντο, ὡς φαίνεται ἐξ ἄλλων παρομοίων³, ἐπὶ λιθίνων βῆθρων καὶ ἐστερεοῦντο διὰ μολύβδου ἀφθόνως ἐπιχρισμένου.

Καὶ τὰ τέσσαρα ἀγαλμάτια ἔχουσι τὸν τύπον τῆς προμάχου Ἀθηνᾶς καὶ εἰκονίζουσιν αὐτὴν φέρουσαν Αἰγίδα — πλὴν τοῦ ἐν πίν. 8,³ — καὶ ἀπτικὸν κράνος μεθ' ὑψηλοῦ μὲν ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὡς εἰκός, ἀποκεκρουσμένου λόφου καὶ βαδίζουσιν μὲ τὸ ἀριστερὸν σκέλος προτεταμένον, πάλλουσαν δὲ τὸ ὄβρυ διὰ τῆς ὑψωμένης δεξιᾶς καὶ προβάλλουσαν τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἀσπίδα· ἀμφότερα τὰ ὅπλα ταῦτα ἦσαν πρόσθετα. Θὰ πραγματευθῶμεν περὶ

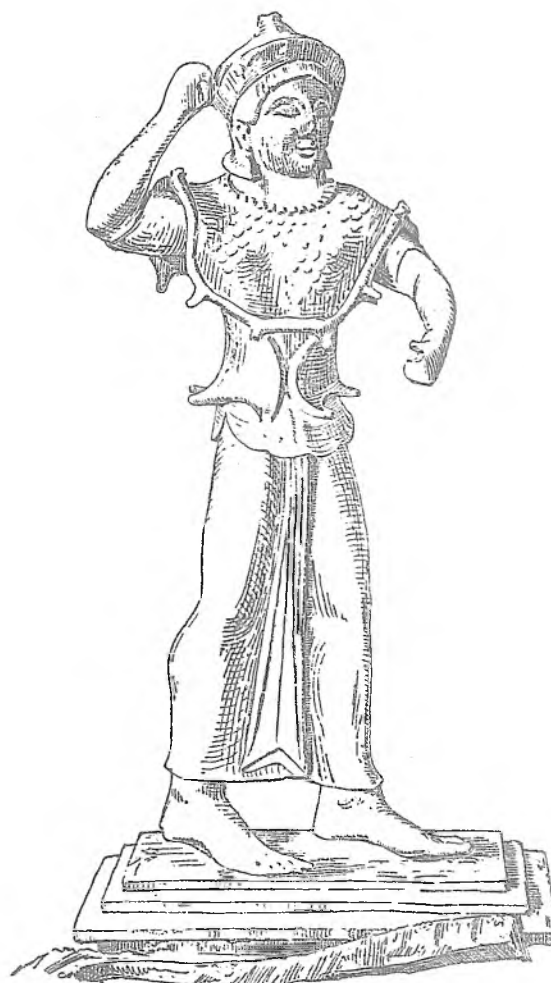
¹ Ἴδε νῦν ἰδίως Mitth. d. arch. Inst. Athen 1886 σ. 162 ἐξ. Dörpfeld. Ῥωμαΐδου-Καβαδία, Μουσεῖα Ἀθηνῶν, σ. 5. Ὁρθῶς περὶ τούτου ἔκρινεν ἦδη πρὸ 50 ἐτῶν ὁ Ross ἐν Arch. Aufsätze I σ. 140 ἐξ.

² Αἱ ἐπιγραφαὶ μέλλουσι νὰ ἐκδοθῶσι καὶ ἐν τῷ προσεχῆτι τεύχει τοῦ C. I. A. IV. [Ἐξεδόθησαν ὑπ' ἀρ. 373, 42. 117. 179].

³ Πρβ. Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 142 Petersen Wochenschrift für Klass. Philologie. 1887.

τῶν ἀγαλματίων τούτων κατὰ τὴν πιθανὴν αὐτῶν χρονολογικὴν τάξιν.

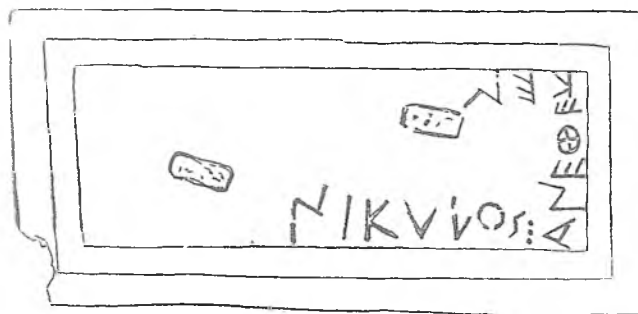
Α. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐνταῦθα ἀπεικονιζόμενον εὐ-

1

ρέθη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἐρεγθείου κατὰ τὸ ἔαρ

τοῦ 1887¹. Ὑψος ἔχει 0.155. Ἡ βᾶσις (ἀριθ. 2) εὐρέθη ὑστερώτερα, ἀνήκει δὲ ἀναμφιβόλως τῷ ἀγαλματίῳ καὶ σώζει δύο ἀποκεκομμένους γόμ-

2

φους, δι' ὧν τὸ ἀγαλμάτιον προσηλοῦτο ἐπ' αὐτῆς. Ἡ πλίνθος αὕτη σύγκειται ἐκ τριῶν λεπτῶν ἐπικεκολλημένων πλακῶν, ὧν ὅμως ἡ ἀνωτάτη μόνον ἦτο δρατὴ· τὰ προεξέχοντα περιθώρια τῶν δύο κατωτέρων ἐκάλυπτεν ὁ μόλυβδος, ὅστις καὶ νῦν ἔτι σώζεται ὀλόκληρος σχεδὸν προσκεκολλημένος ἐπὶ τῆς βάσεως ἀλλ' ἰσχυρῶς κεκαμμένος, μέρος δὲ τούτου δεικνύει ἡ εἰκὼν ὑπ' ἀριθ. 1. Ἡ γραφὴ εἶναι ἐπιεικῶς ἀρχαϊκὴ καὶ δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀρκετὰ ἀρχαιοτέρα τοῦ τέλους τοῦ ἔκτου αἰῶνος. Τὸ ἀγαλμάτιον φορεῖ, ὅπως καὶ ἡ καθημένη π. χ. Ἀθηνᾶ τοῦ Ἐνδοίου², μόνον χιτῶνα, ὅστις, ἀνασεσυρμένος ὑπὲρ τὴν ζώνην, ὀπισθὲν τε καὶ ἔμπροσθεν, σχηματίζει βαθὺν καὶ κατὰ τὰ ἄκρα δέξυ ἔχοντα τὸ περίγραμμα κόλπον. Συνήθως ἐκλαμβάνεται ὁ κόλπος οὗτος ὡς ἰδίον τι ἔνδυμα, ἀλλ' ὄχι ὀρθῶς, ὡς τοῦτο ἐξ ἄλλων παραδειγμάτων γίνεται δῆλον, ἐν οἷς ὁ κόλπος εἶναι πεποικιλμένος, ὡς καὶ τὸ κατώτερον τοῦ χιτῶνος μέρος³. Ἄξιον παρατηρήσεως καὶ καθ' ὅσον ἐγὼ οἶδα κατὰ πρῶτον ἀπαντῶν εἶναι καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐνταῦθα ἡ Ἀθηνᾶ περιβάλλεται τὴν αἰγίδα. Σχῆμα μὲν ἔχει ἡ αἰγὶς τὸ σύνηθες ἀρχαϊκόν, τὸ μακρὸν ὅμως ὀπίσθιον αὐτῆς μέρος δὲν καταπίπτει ἐλευθέρως ἐξηρητημένον, ἀλλ' εἶναι ἀνασεσυρμένον πρὸς τὰ ἔμπροσθε κατ' ἀμφότερα τὰ κράσπεδα καὶ εἶναι ἐμπεπορημένον πρὸ τοῦ σώματος, χωρὶς ὅμως νὰ φαίνεται πῶς. Πρὸς τὸν τρόπον τοῦτον τῆς περιβολῆς τῆς αἰγίδος ἀνάλογον εὐρίσκόμεν τὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ

Ἡρακλῆς καὶ ἄλλαι μορφαὶ ἐν παραστάσεσιν ἀρχαϊκαῖς ὡς λ. γ. μορφαὶ τινες ἐπὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου περιβάλλονται δορὰς ζῶων¹. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἡ αἰγὶς φαίνεται ὡς δορὰ—αἰγίδα ἀμφιδάσειαν ὀνομάζει ἤδη αὐτὴν ὁ Ὅμηρος—καὶ ὡς τοιαύτη χαρακτηρίζεται διὰ τοῦ ἐκ φολίδων κόσμου, ὃν ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη οὐ μόνον εἰδικῶς ἐπὶ τῆς αἰγίδος, ἀλλὰ καὶ ἀλλαγῶς τυπικῶς μεταχειρίζεται πρὸς παράστασιν οὗλου τριχώματος². Ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου ὅμως μέρους τῆς αἰγίδος ὁ τεχνίτης ἡμῶν παρέλιπε τὰς φολίδας, οἱ δὲ θύσσοι δὲν ἔχουσιν ἀκόμη τὸ δεδηλωμένον σχῆμα τῶν ὄψεων. Ἡ δεξιὰ χεὶρ εἶναι ἀρχῆθεν προσκεκολλημένη τῇ κεφαλῇ, ἡ δ' ἀριστερὰ εἶναι πεπλατυσμένη ἐπίτηδες πρὸς προσαρμογὴν τῆς ἀσπίδος, τῆς ὁποίας ὅμως οὐδὲν ἔγνωσ σώζεται ὅπως καὶ παρὰ τῷ ἐν Λουνδίῳ ἀγαλματίῳ³. Οἱ πόδες ἰδίως ἐξηλθον λίαν ἄτεχνοι ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ τεχνίτου, ὅπως δὰ ἐν γένει ἡ ὅλη ἐργασία τοῦ ἀγαλματίου δὲν εἶναι λεπτὴ. Οὕτω καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὡς ἀπλᾶ ἐξογκώματα παρίστανται, ὡς τοῦτο συχνάκις ἀπαντᾷ ἐπὶ πολυχρῶμων πλαστικῶν ἔργων. Τὰ δὲ ὄτ' αἰεὶ κατόπιν καὶ οἰονεὶ παρέργως ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιθωρίου τοῦ κράνους πεποιημένα· ἡ ὅλη δὲ κεφαλὴ ἐν καταγραφῇ ὀρωμένη φαίνεται σφόδρα ἐπίπεδος, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι ἐξ ἀρχῆς προσωρισμένον ἦν τὸ ἀγαλμάτιον νὰ μὴ παρουσιάσῃ ταύτην τὴν ὄψιν εἰς τὸν θεατὴν. Ἐν τούτοις τὸ πρόσωπον δὲν στερεῖται ζωῆς· τὸ ἐπίμηκες ἀλλὰ καὶ εὐσαρκον ἐνταυτῷ ὠοειδὲς αὐτοῦ σχῆμα καὶ τὸ μικρὸν στόμα ἐνθυμιζουσι πρὸ παντός ἄλλου τὴν ἐξ Ἐλευσίνος κεφαλὴν (Ἐφημερίς Ἀρχαιολογικὴ 1883 πίν. 5). Ἡ δὲ κόμη, κατὰ τὰ νῶτα βραχέια οὖσα, δηλοῦται δι' ἀπλῶν εὐθέων ἐγγαράκτων γραμμῶν, αἰτίνας

¹ Πρβ. Beiträge zur Gesch. d. gr. Tracht σ. 72.

² Ἴδε Bullett. dell'Inst. 1887 σ. 103 ἐξ., ὅπου ὠφείλον νὰ παραθέσω παραδείγματα, ἐν οἷς ἀναμφιβόλως δοραὶ ζῶων ὁμοίως χαρακτηρίζονται, ὡς ἡ χαίτη τοῦ λέοντος Ausgrab. zu Olympia III π. 24 B. Friederichs-Wolters, Berl. Gipsabgüsse ἀρ. 306 Ἐπίσης ἡ ἐξ Ἐφέσου γυναικίαι κεφαλὴ παρὰ Murray, History of gr. sculpt. I σ. 111 φαίνεται τρόπον τινὰ παράλληλον δεῖγμα τῆς τοῦ ἀγαλματίου Sciarra διασκευῆς τῆς κόμης, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐν Bullettino. Ὅμοίως παρίσταται ἡ κόμη καὶ ἐν μικρῷ τινι χαλκῷ ἀγαλματίῳ, Τυρρηνικῷ βεβαίως, τοῦ Μουσείου τῆς Νεαπόλεως ὑπ' ἀριθ. 5534. Ἐννοεῖται ὅτι δύναται τις καὶ ἄλλα παραδείγματα νὰ παραθέσῃ.

³ Τοῦ το ἀποδεικνύει τὴν ὀρθότητα τῆς ὑπὸ τοῦ Hauser ἐν Jahrb. d. Inst. 1887 σ. 98 ἐξενηχθείσης γνώμης ὅτι ὁ δὴ λεγόμενος ἠνώχλος τοῦ Tux εἶναι ὀπιτοδρόμος καὶ ὅτι τῇ ἀριστερᾷ χεὶρὶ ἐκράτει ἀσπίδα.

¹ Περιεγραφή διὰ βραχέων ὑπὸ Petersen ἑ. ἀ. σ. 143.

² Πρβ. Zeitschrift für österr. Gymnas. 1886 σ. 683

³ Π. χ. Ῥωμαίδου, Μουσεία Ἀθηνῶν πίν. V.

κατὰ τὸ μέσον περίπου τοῦ μήκους αὐτῶν διίστανται ἀλλήλων, καὶ περατοῦται ἐπίσης εἰς εὐθείαν γραμμὴν ἀπολήγουσα.

Τὰ τρία ἐπόμενα ἀγαλμάτια ἀνήκουσι τῷ τὰ μάλιστα τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ συνήθει τύπῳ τῆς προμάχου Ἀθηνᾶς¹, ἐν ἰδίῳ χαρακτηρίζει ἡ στολὴ ἐκείνη, ἣν φέρουσι καὶ τὰ πλείστα τῶν ἀρχαίων γυναικείων ἀγαλμάτων, ὁ ἰωνίζων ὀγλ. πέπλος ὑπὲρ τὸν χιτῶνα². Μεγάλα ἀγάλματα τοῦ τύπου τούτου καθαρῶς ἀρχαίᾳ ἐργασίας δὲν περιεσώθησαν—διότι ἐπὶ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Αἰγυναίου δυτικῷ ἀετώματος παρατηροῦνται διαφοραὶ τινες—ἔχομεν ὅμως ἀντίτυπα γνησίων ἀρχαίων ἔργων ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις πεποιημένα, ὡς τὰ γνωστότατα μὲν ἐκεῖνα ἐν τῇ Villa Albani καὶ Δρέσδῃ³, ὧν ἐκεῖνο μὲν, εἰ καὶ ἀτεχνότερον ἐξειργασμένον, ἀποδίδει ἀρχαιότερον πρωτότυπον καὶ εἶναι πάντως συμφρονότερον πρὸς τοῦτο καὶ πιστότερον αὐτοῦ ἀντίγραφον, κάλλιστον δέ, εἰ καὶ ἐλαχίστης προσοχῆς ἀξιοθὲν, εἶναι τὸ ἐκ Vulci δυστυχῶς μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ κάτω μέρος περισώθην καὶ ἐν Museo Gregoriano ἐναποτεθειμένον⁴. Ἐξ ἀρχαίων ὅμως χρόνων ἔχομεν ἱκανὸν ἀριθμὸν χαλκῶν ἀγαλμάτων συγγενεστάτων πρὸς τὰ ἡμέτερα⁵, ἐξ ὧν μόνον δύο ἐδημοσιεύθησαν μέχρι τοῦδε, ἀμφότερα δ' ἐξ Ἀθηνῶν· πρῶτον τὸ ἐν ἔτει 1836 ὑπὸ Ross μεσημβρινῶς τοῦ Παρθενῶνος ἐν τῇ Κιμωνείῳ ἐπιχώσει εὐρεθὲν, ὅπερ βραδύτερον περιήλθεν εἰς κατῆσιν τοῦ Oppermann ἐν Παρισίοις⁶, δευτέρον δὲ τὸ ἀνήκον εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον καὶ ὑπὸ Murray δημοσιευθὲν⁷, ὅπερ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τῇ

¹ Πρβ. νῦν Furtwängler ἐν τῷ τοῦ Roscher μυθολογικῷ Λεξικῷ σ. 692 καὶ ἐξ.

² Τὴν ὀνομασίαν ταύτην προέτεινα ἐν Mitth. d. Inst. 1886 σ. 354. Πρβ. καὶ Ἐφθμ. Ἀρχαιολ. 1886 σ. 131 σημ. 1.

³ Friederichs-Wolters, Berliner Gipsabgüsse αρ 445 καὶ 444. Τοιαῦτα ἐξεπίτηδες ἀντίγραφα πρὸς τοῦτο πεποιημένα δὲν ἔπρεπε νὰ συγγέωνται μετὰ ἔργων τέχνης ἀληθῶς ἀρχαίζουσας, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένα μεταβολῶν καὶ προσθηκῶν ἐναντίων τῇ τέχνῃ, καθ' ἣν ἐποιοῦντο.

⁴ Museo Gregor. II¹ πίν. 104, 4 I² πίν. 98, 4. Οὕτε ἐν τῇ εἰκόνι φαίνεται οὔτε ἐν τῷ κειμένῳ ἀναφέρεται ἡ μακρὰ καὶ κάτω κρεμαμένη αἰγίς.

⁵ Bull. dell'Inst. 1864 σ. 78 καὶ ἐξ. Brunn.

⁶ Ross Arch. Aufsätze I πίν. 7 σ. 106. Fröhner Notice de la sculpt. ant. du Louvre σ. 141. Friederichs-Wolters ἀριθ. 108. Ἀπίθανον δὲν εἶναι μετὰ τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀκροπόλεως ἀποκειμένων χαλκῶν πλίνθων νὰ εὐρίσκηται καὶ ἡ πλίνθος τοῦ ἀγάλματος τούτου.

⁷ History of gr. sculpt II πίν. 10 σ. 110.

ἐν Δρέσδῃ Ἀθηνᾶ ὁμοιάζει καὶ τοῦ ὁποίου ἡ κεφαλὴ—εἰ καὶ ἡ ὅλη μορφή ἀρχαίζει—εἶναι τόσον τελείας τέχνης, ὥστε ὁ ἐκδότης ἠθέλησε νὰ τὸ συσχετίσῃ πρὸς τὴν προμάχον τοῦ Φειδίου¹. Δυσκόλως ὅμως ἤθελεν ἐμμεῖναι καὶ σήμερον ἔτι εἰς ταύτην τὴν γνώμην του, ὅποταν γινώσκωμεν πόσον ἡ τέχνη εἶχεν ἀναπτυχθῆ ἤδη πρὸ τοῦ 480. Νῦν ἂς ἐξετάσωμεν τὰ εἰς τὰ προὔπαρχοντα νεωστὶ προστεθέντα τρία ἀγαλμάτια.

B. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 παρατιθέμενον ἀγαλμάτιον εὐρέθη δυτικῶς τοῦ Ἐρεχθείου ἀργομένου τοῦ 1886.

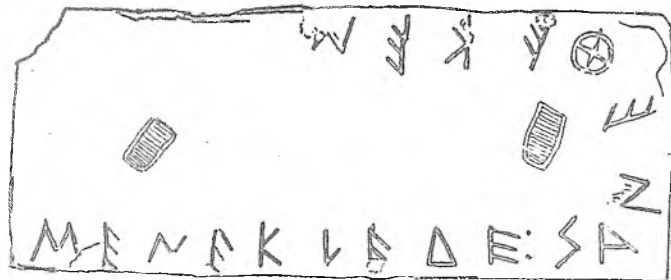

3

Ὑψὸς ἔχει 0.16. Ἡ βᾶσις αὐτοῦ (ἀριθ. 4) εὐρέθη μετὰ ἐν ἔτος καὶ πλέον ἀνατολικῶς τοῦ Ἐρεχθείου, ἔχει δὲ σχῆμα ταπεινῆς θήκης καὶ φέρει ἐπὶ ἐκατέρας τῶν μακρῶν πλευρῶν δύο ὀρθογώνια κοιλώματα, εἰς οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύοντα ἢ πρὸς ὑποδοχὴν καὶ κατακράτησιν οὕτως εἰπεῖν τοῦ ἐγ-

¹ Ἐπίσης καὶ ὁ Furtwängler θέτει τὸ ἀγαλμάτιον εἰς τὸ 450 ἔτος Ἰδ. Roscher Lexikon d. Myth. σ. 693.

χειομένου μολύβδου, χάριν ασφαλεστέρας τοῦ ἀγάλματος ἐπὶ τοῦ λιθίνου βήθρου ἰδρύσεως. Καὶ ταύτης τῆς πλίνθου ἡ γραφή εἶναι ἐπεικῶς παλαιά. Ἀνήκει δὲ βεβαίωτατα ἡ πλίνθος αὕτη εἰς τὸ ἀγαλμάτιον,

4

ἂν καὶ σήμερον δὲν ἐναρμόζονται ἀκριβῶς οἱ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς μορφῆς γόμφοι εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς πλίνθου τόρμους, διότι ἐβλάβησαν ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ διότι ὁ ἀριστερὸς πούς εἶναι κεκαμμένος. Ἀλλὰ καὶ ἀλλαγῶν κατὰδὲλος εἶναι ἡ τοῦ πυρὸς ἐπίδρασις, ὅσον ἐπὶ τῶν τῆς αἰγίδος ἐγχαράκτων φολίδων, αἵτινες ἰδίως ἐπὶ τῶν νώτων ἐφθάρησαν πολὺ καὶ ἐπὶ τῆς ῥινός, ἥτις ἐτάκη ἐν μέρει. Τοῦ κράνουσ ὁ λόφος ἦτο πρόσθετος, ἡ δὲ στεφάνη φέρει πλησίον τῶν ὠτων μικροὺς ἤλους ἐξ ὧν ὁ μέσος εἶναι ἀποτεθραυσμένος. Ἐπὶ τοῦ πήχεως τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς σώζεται προσκεκολλημένον, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ Ross δημοσιευθέντος καὶ τῶν δύο ἐτέρων κατωτέρω μνημονευομένων ἀγαλματίων τὸ ὄχανον τῆς ἀσπίδος, ἡ δὲ ἄκρα χεὶρ κρατεῖ ἀκόμη τεμάχιον κεκαμμένον τοῦ ἐτέρου ὄχανου. Ἡ διάπλασις τῆς ἐσθῆτος εἶναι ἐπιμελής, ἡ δὲ κίνησις πλήρης δράσεως. Κατὰ πάντα ταῦτα ἡ ἡμετέρα Ἀθηνᾶ εἶναι τελειότερα τῆς τοῦ Orpermann, πρὸς τὴν ὁποίαν ἄλλως ὁμοιάζει πλείοτερον τῶν λοιπῶν ἐνταῦθα δημοσιευομένων. Οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ κατὰ τὰ νῶτα κόμη εἶναι ἐγγάρακτοι. Ἡ στρογγυλοειδῆς καὶ εὐσάρκους ἔχουσα τὰς παρειὰς κεφαλή τοῦ ἀγαλματίου ἀνήκει εἰς τὸν τύπον ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου τὸ κυριώτατον παράδειγμα εἶναι ἡ Ἀθηνᾶ ἡ ἐκ τοῦ αὐτώματος τοῦ ἐπὶ Πεισιστράτου κτισθέντος ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς¹. Κλίνω δὲ νάποδῶσω εἰς τὸν αὐτὸν τῆς τέχνης τρόπον καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον, τρόπον τέχνης, ὃν δυσκολεύομαι νὰ δεχθῶ ὡς ἀττικόν.

¹ Ἐφημ. Ἀρχ. 1883 πίν. 4 σ. 93 ὑπὸ Φιλίου. Mitth. d. Inst. 1886 σ. 185 ἔφ.

Γ. Τὸ ἐν πίνακι 8 ἀριθ. 3 ἀγαλμάτιον εὐρέθη ἐκεῖ ὅπου καὶ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Β, ὕψος δὲ ἔχει 0.193. Ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ποδῶν εἶναι ἀδύνατος ἡ μεταξὺ τῶν εὐρεθεισῶν πλίνθων ἀναζήτησις τῆς ἀνηκούσης τῶ ἀγαλματίω βάσεως. Ὁ δεξιὸς βραχίον ἰσχυρῶς συντακεῖς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐκάμφθη, ἡ δ' ἀριστερὰ ἄκρα χεὶρ εἶναι κοίλη ἵνα ἐφαρμόζηται ἐν αὐτῇ τὸ ἕτερον τῆς ἀσπίδος ὄχανον. Ὁ λόφος τοῦ κράνουσ δὲν ἐχύθη χωριστά, ὡς δεικνύει ἡ κάτω ἄκρα αὐτοῦ, οὕσα προσκεκολλημένη κατὰ τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ἐπὶ τῶν νώτων κόμης μέρος σύμφωνα πρὸς τὴν τῆς κεφαλῆς κλίσιν. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο διαφέρει πολλαχῶς τοῦ ὑπὸ στοιχ. Β καὶ ἄλλων τοῦ αὐτοῦ τύπου. Τὴν ἔλλειψιν τῆς Αἰγίδος ἔχει κοινήν μετὰ τινος ἀγαλματίου ὑπὸ Brunn περιγραφέντος¹. Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ κατὰ τὸν ὠρισμένον τύπον ποιήσει τῆς ἀναβολῆς προσέθηκέ τι ἴδιον ὁ τεχνίτης τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου· αἱ πτέρυγες λ. γ. τοῦ ἀποπτύγματος τοῦ πέπλου ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν μασχάλην χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων ὑπὸ βαθείας αὐλακος, τὰ ἐξωτερικὰ ὅμως κράσπεδα αὐτῶν εἶναι ἐνεργασμένα καθ' ὅλως τυπικὸν ζητσοειδὲς σχῆμα. Ἐπίσης καθ' ὠρισμένον τυπικὸν σχῆμα εἶναι πεποιημένη καὶ ἡ λοξὴ ταινία, ἣν ὁ πέπλος κατὰ τὸ στήθος ἀπεργάζεται. Τοῦναντίον ἡ κεφαλή, ἣν δυστυχῶς ὁ πίναξ 8 δὲν ἀποδίδει κατὰ πάντα πιστῶς, μαρτυρεῖ καλὴν καὶ ἐπιμελῆ ἐργασίαν καὶ τύπον λεπτὸν τέχνης ἀνεπτυγμένης. Πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου τὴν μείζονα ὁμοιότητα, ἐξ ὅλων ὅσων ἐνθυμοῦμαι, ἔχει κεφαλή τις Ἀθηνᾶς ἐκ μαρμαροῦ ὀλίγον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους ὕστερουσα, κτῆμα τοῦ Βαρώνου Bagnacco ἐν Ῥώμῃ, ἧς ἅπαν τὸ ἄνω μέρος τοῦ κράνουσ ἦτο πρόσθετον. Περὶ τῆς κεφαλῆς ταύτης, ἥτις καθ' ὅσον οἶδα εἶναι εἰσέτι ἀνεκδοτος, δὲν δύναμαι ἀσφαλῶς νὰ εἶπω ἐὰν εἶναι ἔργον ἀρχαϊκῆς τέχνης, ἢ ἀπομίμημα ἀρχαικοῦ πρωτοτύπου, οὐχ ἥττον κλίνω νὰ πιστεύσω μᾶλλον τὸ δεύτερον. Γενικὴν τινα ὁμοιότητα τύπου πρὸς τὴν κεφαλὴν ταύτην νομίζω, ὅτι μαρτυροῦσι κεφαλαί τινες ἐκεῖνων τῶν ἐν Ἀκροπόλει² γυναικείων ἀγαλμάτων, ὅσα φαίνονται ὄντα προϊόντα τῆς τὰ

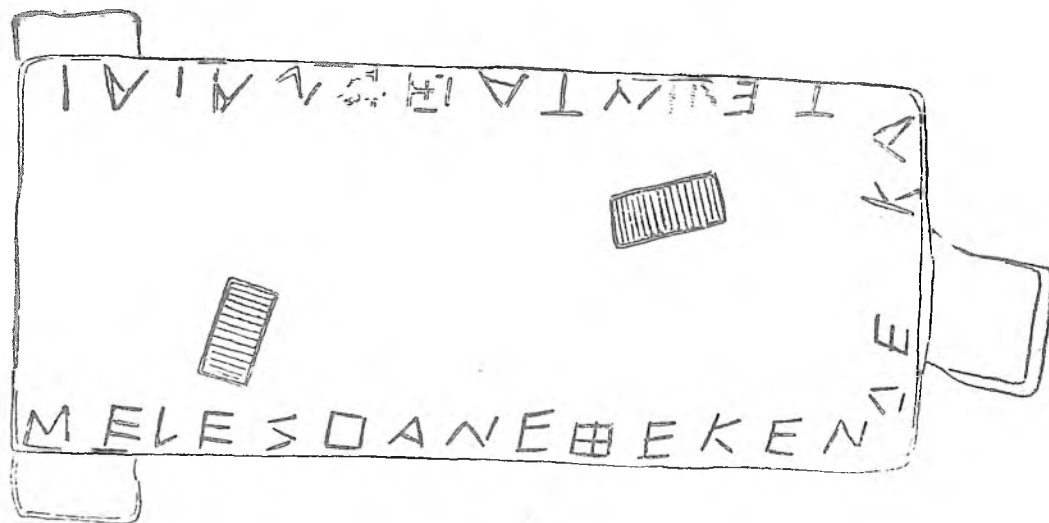
¹ Bull. dell'Inst 1864 σ. 79. Συλλογὴ Meester de Ravestein, ἧς ὁ κατάλογος δὲν περιῆλθεν εἰς ὄψιν μου ἐνταῦθα.

² Πρὸ β. π. γ. Ῥωμαίου Μουσεία Ἀθηνῶν πίν. 2, 3-4, 13.

μάλιστα προκεχωρηκίας τέχνης και τούτου ένεκα κλίνω να δεχθώ ότι και τὸ ήμέτερον ἀγαλμάτιον εκείθεν έχει τήν καταγωγήν, ότι δηλ. είναι και αὐτὸ ἔργον τῆς νησιωτικῆς τέχνης. Καί ἡ διασκευή δὲ τῆς κόμης τὰ αὐτὰ μαρμάρινα ἔργα μᾶς ἀναμιμνήσκει. Αἱ κατὰ μόνας πλοκάδες δὲν δηλοῦνται δι' ἐγχαράκτων γραμμῶν, ἀλλὰ διὰ σειρῶν ἐκ μικρῶν ἐγκαρσίων αὐλάκων, αἵτινες φαίνεται νὰ ἦσαν ἐπ' αὐτοῦ ἤδη τοῦ τῆς μήτρας προπλάσματος ἐξεργασμένοι. Οὐδὲ θὰ ἦτο πολὺ τολμηρὸν νὰ δεχθῶμεν, ότι ὁ τρόπος οὗτος τῆς ποιήσεως τῆς κόμης εἶναι ἀπομίμησις τῶν πασιγνώστων ἐκείνων ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων ἀγαλμάτων πλοκάμων, οἵτινες φαίνονται ὡσεὶ ζητοειδῶς συγκεκλασμένοι ἐκ χάρτου ταινίας.

Εἶναι ἄρα γε ἐξ ἀρχῆς ὁ τρόπος οὗτος τῆς σχηματοποιήσεως τῆς κόμης τῶν ἰδιαζόντων γνωρισμάτων τῆς νησιωτικοῦ τέχνης¹; Ἀλλὰ και αὐτὸς ὁ κρωβύλος ἰδιόρρυθμον ἔχει τὸ σχῆμα, βραχύνεται δηλ. πρὸς τὰ κάτω δίκην ἀνεστραμμένης λύρας.

Δ. Μέγιστον και — ἴσως ἐξαιρέσει τοῦ ἐν Λονδίνῳ εὑρισκομένου — κάλλιστον τῶν περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ λόγος εἶναι τὸ ἐν πίνακι 7^ο ἀπεικονιζόμενον. Εὐρέθη τὸν Μάιον τοῦ 1887 ἀνατολικῶς τοῦ Ἐρεγθίου ὑπὸ τὴν κατεδαφισθεῖσαν θόλον². Ὑψος ἔχει 0.288 ἐξ ὧν τὰ 0.062 ἀποτελοῦσι τὸ ὕψος τοῦ προσθέτου λόφου τοῦ κράνους. Τὴν βάσιν (ἀριθμ. 5) ἀνεῦρον μεταξὺ τῶν χαλκωμάτων, ἅπερ πρὸ πολλοῦ ἐκέκτη-

5

το τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως, πότε δὲ και ποῦ αὐτὴ εὐρέθη δὲν δύναμαι δυστυχῶς νὰ ὀρίσω. Εἰ και ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι κατὰ τι κεκυρτωμένη, προσαρμόζουσιν οὐδὲν ἥττον οἱ σωζόμενοι γόμοφοι εἰς τοὺς τὸρμους αὐτῆς. Προσηλοῦτο δὲ τὸ ἀγαλμάτιον διὰ περονῶν, αἵτινες ἀμέσως ὑπὸ τὴν πλίνθον ἐνεσφηνοῦντο εἰς τοὺς λοξῶς τετρημένους γόμφοις. Πλειστον δὲ συνεβάλλετο εἰς τὴν στερεότητα και τὸ ότι οἱ γόμοφοι κατὰ μήκος ἰκανῶς διίσταντο ἀλλήλων και ἐν τῇ τεχνικῇ ταύτῃ λεπτομερεία καταφαίνεται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἔργου τούτου συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα Α και Β. Ἡ πλίνθος ἔχει τρεῖς βραχεῖς πόδας διατεθειμένους ὡς τὰ τρία σκέλη τῶν ἐλληνικῶν τραπεζῶν¹. Οἱ πόδες συν-

¹ Ηρβ. Arch. Zeitung 1884 σ. 179, 1885 σ. 287 Blümner.

δέονται τῇ πλίνθῳ και διὰ μικρῶν κυλινδρικών ῥάβδων, αἵτινες δὲν φαίνονται ἐν τῇ ἀπεικονίσει, και ἐχρησίμευον ἰδίως ἵνα συκρατῶσι τὸν μόλυβδον δι' οὗ ἡ χαλκῆ πλίνθος ἐστερεοῦτο ἐπὶ ἐτέρας μείζονος βάσεως· ἐπὶ ἄλλης δὲ τινος χαλκῆς πλίνθου ἐχούσης ὁμοίους πόδας ἐσώθη προσκεκολλημένος ἔτι ὁ μόλυβδος. Ἡ γραφὴ εἶναι νεωτέρα ἢ τῶν

¹ Βέβαιον νησιωτικὸν παράδειγμα ἔχομεν τὸν ἐκ Νάξου Ἀπόλλωνα ἐν τῇ Arch. Zeitung 1879 πίν. 7, ἔτι δὲ και τὸν συγγενέστατον τούτου ἐκ τοῦ ἐν τῷ Πτόφῳ ναοῦ, Bull. de corr. hell. 1886 πίν. 9 σ. 191 ἐξ. Holleaux. Ἐπίσης και τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγαλμάτιον νεανίου κατακειμένου, Ausgr. zu Olymp. V πίν. 28, Friederichs-Wollers, Berl. Gipsabgüsse ἀρ. 378 δύναται τις ν' ἀπονεύμῃ εἰς τὴν ἐξ ἀνατολῶν τέχνην. Βεβαίως ὅμως δὲν ἔλλείπουσι και παραδείγματα πελοποννησιακά.

² Ἀπεικονίσθη ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀκροπολεῖ», περιεγραφή δὲ ὑπὸ Petersen ἐν Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 142.

ὑπὸ στοιχ. Α καὶ Β, καὶ τοιαύτη ἔμως οὔσα δύναται ν' ἀναχθῆ εἰς τὸν ἕκτον αἰῶνα, χωρὶς ἔμως ἢ χρονολογικῆ αὐτῆ κατάταξις νὰ ἦναι καὶ πάντως ἀναγκαία. Τὸ ἀγαλμάτιον ἀνέθηκε γυνὴ τις: *Μελισσῶ ἀνέθηκεν δεκάτην τ' Ἀθηναίᾳ* τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἀπαντᾷ ἐν τῷ Λεξικῷ. Ἡ παραδόξως μὴ συνεχῆς θέσις τῶν γραμμῶν τῆς δευτέρας καὶ τρίτης πλευρᾶς καὶ ἄλλαι τινὲς ἐνδείξεις, ὡς τὸ σχῆμα τοῦ τελευταίου Ν, ὅπερ φαίνεται ὡσεὶ ἐκ Λ ποιηθέν, ἀγούσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τῆς νῦν ἐπιγραφῆς κατέλαβεν ἐκεῖ τὴν θέσιν προγενεστέρως τινος ἀπεξεσμένης· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη καὶ νὰ πεισθῶ ὅτι ὄντως οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Τὸ ἀγαλμάτιον διατηρεῖται κάλλιστα. Μετὰ τῆς ἀσπίδος ἀπεκρούσθη καὶ τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἐτέρου τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς· τοῦ δὲ ἐτέρου σώζεται ἔτι καὶ νῦν προσκεκολλημένον τῇ χειρὶ μικρὸν τι λείψανον. Τὸ στήριγμα τοῦ ὑπερφυοῦς λόφου τοῦ κράνους ἔχει, ὡς πολλάκις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ συμβαίνει, σχῆμα λαιμοῦ κύκνου. Ἡ στολὴ τοῦτο ἔχει τὸ ἰδιάζον, ὅτι ὁ χιτῶν εἶναι ὁρατὸς κατὰ τοὺς πόδας ὑπὸ τὸν πέπλον, ὅπως ἐν τῇ τῆς Δρέσδης Ἀθηναῖ καὶ τῇ τοῦ Γρηγοριανοῦ Μουσείου καὶ ἰδίως κατὰ κανόνα ἐπὶ ἀρχαϊζόντων ἀναγλύφων, σπανίως δὲ ἐπὶ ἔργων τῆς γνησίας ἀρχαϊκῆς τέχνης¹. Ἡ εὐρεῖα χεῖρις τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος καταπίπτει ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ κατακαλύπτει τὴν περὶ τὸ στήθος λοξὴν ἐκείνην ζώνην (πρβ. Γ'). Κατὰ τὸν δεξιὸν βραχίονα δὲν ὑπάρχει χεῖρις, μόνον δὲ ὁ πέπλος, τοῦ ὁποῦ αἱ πτέρυγες κάτωθεν μέχρι που αὐτῆς τῆς μασχάλης συνεβραμμέναι φαίνονται οὔσαι, σχηματίζουσι ἐκεῖ εἶδος τι στενῆς ὀπῆς δι' ἧς ὁ βραχίονας ἐξέρχεται.

Ἡ ἐπίνοια τοῦ ἔργου οὐ μόνον χάριεν ἀλλὰ καὶ ἀληθῆς καλλιτεχνικὸν πνεῦμα μαρτυρεῖ, ἢ ἐργασία ἔμως αὐτοῦ ἠδύνατο κατὰ πολὺ ἐπιμελεστέρα νὰ ἦναι. Γλυφάνου ἐλαχίστη ἐγένετο χρῆσις. Μόνον αἱ φολίδες τῆς αἰγίδος καὶ αἱ τῆς κόμης ἀπλαῖ πυκναὶ γραμμαὶ εἶναι ἐγγάρακτοι. Ἐξ ἄλλου ἐλλείπουσιν ἐν τῷ χιτῶνι αἱ συνήθεις καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὑπὸ στοιχ. Γ. ὑπάρχουσαι κυματοειδεῖς μικραὶ

¹ Ὡς καὶ ὁ Böhlau, *Quaestiones de re vestiaria* σ. 50 ἐν μόνον μέχρι τοῦδε παραδείγματα ἐγίνωσκον τὸ τῆς νύμφης Ἰμέρας ἐπὶ τοῦ παρὰ Gardner, *Types of greek coins* πίν. 2, 18 νομίσματος.

πτυχαί. Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔργου ἐντύπωσις εἶναι, ὅτι τεχνίτης τις οὐκ εὐκαταφρόνητος ἐκ τῆς ἀπαξ συντελεσθείσης μήτρας — τῆς ὁποίας, προκειμένου περὶ τοσοῦτον μικροῦ πράγματος ἠδύνατο νὰ γίνηται συχνὴ χρῆσις — ἐπώλησεν εὐωνα ἀντίτυπα αὐτοῦ, μὴ φροντίσας καὶ νὰ ἐπεξεργασθῆ αὐτὰ ἐπιμελῶς. Ἄμεμπτος δὲν εἶναι καὶ ἡ κεφαλὴ· καὶ ἔμως ἐνορᾷ τις ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ κεφαλῇ καὶ τοιαύτη οὔση κατὰ τὴν ἐργασίαν λαμπρὸν δείγμα τῆς τὸν ὄριμον ἀρχαϊσμὸν χαρακτηριζούσης ζωῆς καὶ χάριτος. Ἐὰν μὴ ἀπατώμαι, δυνατόν εἶναι ἐκ ταύτης καὶ μόνης νὰ δρίσωμεν τὴν σχολήν, ἐξ ἧς τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστοτέχνημα προῆλθεν. Συγγενέσταται πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου εἰσὶ τινες τῶν κεφαλῶν τῶν ἐν τοῖς Αἰγιναίοις ἀετοῖς ἀγαλμάτων, τῶν μάλιστα ἀνεπτυγμένην τέχνην μαρτυροῦσῶν¹, ἰδίᾳ δὲ ἡ τῆς Ἀθηναῖς τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος, ἣν ἐνταῦθα ὑπ' ἀρ. 6 καὶ 8², κατὰ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ Prachon, παραθέτομεν τῇ ἡμετέρᾳ ὑπ' ἀρ. 7 καὶ 9. Τὸ σχῆμα τοῦ κράνους καὶ ἡ τῆς κόμης διάταξις — αὐτὴ δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὴν μαρμα-

6

7

ρίνην κεφαλὴν μόνον, ἐννοεῖται, ἐκ τῶν ἰχνῶν τῶν προσθέτων τῆς κόμης μερῶν δῆλη — αἱ ἀναλογίαι τοῦ προσώπου, ἰδίως δὲ τὸ μακρὸν τῆς γένυος καὶ ἐν γένει τὸ σχῆμα τῶν κυρίων μερῶν τοῦ προσώπου συμφωνοῦσι. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ διάθεσις τῆς ψυχῆς, ἣν τὸ στόμα κυρίως ἐκφράζει, δηλοῦται ἐν ἀμφοτέραις ὁμοίως, ἐὰν τις μὴ λάβῃ

¹ Τοῦτων μνημονεῖαι καὶ ὁ Petersen, *Mitth. d. Inst. Athen* 1887 σ. 143.

² *Annali dell' Inst.* 1873 πίν. PQ. Πρῶ. *Expéd. de Morée* III πίν. 62, 1. Brunn, *Beschreibung der Glyptothek* σ. 93. K. Lange, *Composition der Aigineten* σ. 21 ἐς.

ὕψει τὴν κατὰ μέτωπον εἰκόνα τοῦ Prachon, ἣτις ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν ταύτης δὲν εἶναι ἐπιτυχής, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἔργῳ ἐν καταγραφῇ ἀπεικόνισιν ὡς καὶ τὴν ἐν Expédition de Morée δημοσιευθεῖσαν. Καὶ ἐν τῇ ἀποτυπώσει δὲ

8

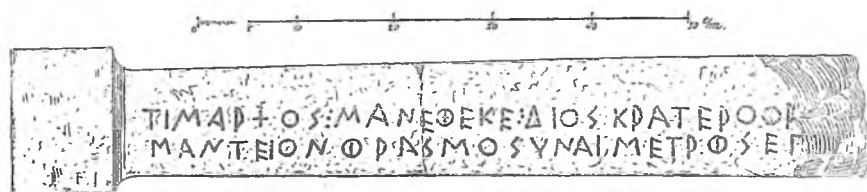
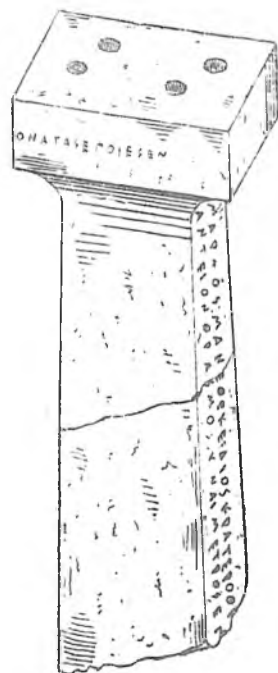
9

τῆς κινήσεως ἢ τοῦ Αἰγιναίου ἀετώματος Ἀθηναῖα συμφωνεῖ καθόλου πρὸς τὴν ἡμετέραν γαλκῆν, πλὴν ὅτι ἐκεῖνη ἐκάλυπτε τὸν ἀριστερὸν βραχίονα οὐχὶ διὰ τῆς ἀσπίδος ἀλλὰ διὰ τῆς αἰγίδος. Ἀκριβῶς ὁμοῦς εἰς τὸν τύπον τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου

ἀνήκει ἐτέρα τις μόνον ἐκ περιγραφῆς γνωστὴ μικρὰ γαλκῆ Ἀθηναῖα ἐξ Αἰγίνης, ἣτις κατὰ τὸν Brunn¹ μεγίστην ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν ὑπὸ Ross δημοσιευθεῖσαν, καὶ τὴν ὁποίαν τούτου ἕνεκα οὐχὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαιολογούντων σήμερον θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ὑπολάβωσιν ὡς ἐξ Ἀθηναίων ἐπέισακτον εἰς τὴν γείτονα νῆσον. Δὲν ὀκνῶ λοιπὸν νὰ εἶπω ὅτι θεωρῶ καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον, ὡς ἔργον αἰγιναίου τεχνίτου καὶ δὴ καὶ τινος τῶν κορυφαίων τὴν δὲ μικρότητα αὐτοῦ δὲν θὰ ἠδύνατό τις πλέον ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὡς θὰ ἔπραττεν ἴσως πρότερον, καθόσον γινώσκωμεν νῦν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ὀνάτας πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἀκροπόλεως ἐποίησεν ἀνάθημα προωρισμένον ἵνα ἰδρυθῇ ἐν αὐτῇ, τετράποδόν τι, ἴσως κέλητα ὄχι πολὺ μείζονα βεβαίως τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου. Μαρτύριον δὲ ἡ βάσις τοῦ ἔργου τούτου, ἣτις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Β' τεύχει τοῦ παρόντος περιοδικοῦ². Ἡ ἐπιγραφή αὐτῆ καὶ ἡ τοῦ Κάλλωνος ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐκ πλάνης ἐπίστευσάν τινες, ὅτι αἱ Ἀθηναὶ ἀπέστεργον τοὺς τεχνίτας τῆς γείτονος νήσου. Πρὸ τινος δὲ εὐρέθη καὶ γαλκῆ κεφαλὴ, δημοσιευθεῖσα

¹ Bull. dell'Inst. 1864 σ. 78. Ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν σχεδισμάτων τοῦ ἐν Ῥώμῃ Γερμ. Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου ἀπόκειται ἔτι καὶ σχεδίασμα τοῦ ἀγαλματίου ὑπὸ Geoffroy ποιηθέν.

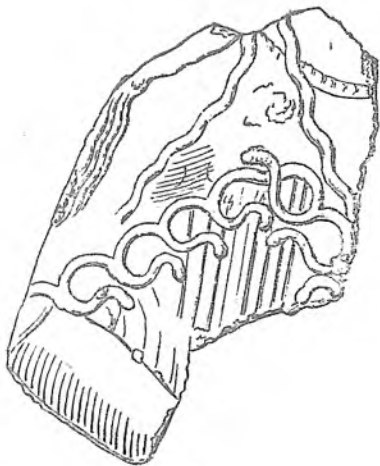
² [Ἐμελλεν νὰ δημοσιευθῇ ἐν τῷ Β' τεύχει, ἀλλὰ μὴ παραδοθέντος τοῦ ἔργου, παρατίθενται ἐνταῦθα μόνον τὰ πρὸς τοῦτο κατασκευασθέντα τότε ἀπεικονίσματα. Ἰδ. νῦν καὶ ἐν C. I. A. IV, 2. σ. 89, 373⁹⁹ δημοσιευθεῖσαν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος βάσιν.]

ἐν πίνακι 3 σ. 43 τῆς ἡμερίδος ταύτης¹, ἀριστούργημα ἀρχαίης τέχνης, ἧς τὸν δεδηλωμένον αἰγίναϊον τύπον καὶ αἰζωηρόταται περὶ τοῦ ἐναντίου διαβεβαιώσεις οὐδαμῶς ἰσχύουσι νὰ ἐπισκοτίσωσι.

Τὰ δύο αἰγίναϊα παραδείγματα τοῦ ἡμετέρου τῆς Ἀθηνᾶς τύπου θὰ ἠδύναντο νὰ παραγάγωσιν ἡμᾶς, ἔπως ὑπολάβωμεν τὴν Αἰγίναν ὡς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ πατρίδα. Ἀλλ' αἱ ἰδιοῤῥυθμίαι, ἃς ἐν τῷ Β καὶ Γ παρατηρήσαμεν, ἀποτρέπουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τούτου. Ὅθεν κλίνω μᾶλλον νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ πατρίς τοῦ κοινοῦ καὶ θεμελιώδους τύπου ἐν τούτοις ἀνατολικώτερον, ἴσως ἐν τινι τῶν τῆς Ἰωνίας νήσων, ζητητητέα εἶναι, ὁπόθεν καὶ ὁ τύπος τῶν ἐν ἡμερῶν εἰκονιζομένων γυναικῶν τῶν τὴν αὐτὴν περιβεβλημένων στολῆν—ῶν δύο ἐπίσης χαλκᾶ ἀγαλμάτια εὐρέθησαν ἐν Ἀκροπόλει—εἰς Δῆλον Αἰγίναν καὶ Ἀττικὴν ἦλθεν. παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην ἐκείνων, οἵτινες, ἄνω ποταμῶν χωροῦντες, ὑπολαμβάνουσιν ὅτι αἱ Ἀθῆναι τοῦ ἔκτου αἰῶνος ἐξήσκησαν ὑπέροχον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τέχνης τοῦ ἐν ἅπασιν μᾶλλον προηγμένου ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐν Ἀθήναις ἔμως ἔπρεπεν ὁ τύπος οὗτος τῆς θεᾶς νὰ τύχη ἀσμένου ὑποδοχῆς, ἅτε τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ σχήματος συμφωνοῦντος πρὸς τὸν τύπον τῆς ἀργαίας Πολιάδος².

Ε. Παραθέτομεν ἔτι ἐνταῦθα ὑπ' ἀριθ. 10 κατ'

10

ἔμὸν ἀπλοῦν σχεδιάσμα καὶ τὴν εἰκόνα τεμαχίου

¹ Πρὸς. Ρωμαίου Μουσ. Ἀθηνῶν πίν. 15.

² Τὴν ὄχι: νέαν ταύτην γνώμην ὑπεστήριξα ἐναντίον τῶν ἐν Roscher, Lexikon d. Mythologie σ. 687 ἐστάσεων τοῦ Furtwängler ἀναγγέλλων τὸ ἔργον τοῦτο ἐν Zeitschr. für österr. Gymn. 1886.

ταπεινοῦ χαλκοῦ ἀναγλύφου ἐκ τῶν τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας συλλογῶν (ἀρ. χαλκ. 772, ὕψους 0.11). Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι ὑπὸ τοῦ χρόνου ἰκανῶς ἐφθαρμένη καὶ πλήρης κηλίδων· πάχος ἔχει μόνον 0.007. Ἀναγνωρίζει τις ἐκ πρώτης ὄψεως λείψανον παραστάσεως Ἀθηνᾶς ἐντελῶς ὁμοίας τῷ ἐν πίν. 4 τῆς Ἐφημερίδος ταύτης δημοσιευθέντι ἀγαλματοειδεῖ ἀναγλύφῳ¹ καὶ ὅθι καὶ κατὰ τὰ μέτρα. Προθύμως μάλιστα ἤθελέ τις δεχθῆ ὅτι ἀμφοτέρα ἐκ τῆς αὐτῆς προῆλθον μήτρας², εἰ μὴ ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τούτου μικραὶ τινες διαφοραὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου πλοκαμῖς τις ἐπὶ πλέον. Διπλοῦν τὴν ὄψιν ἦτο ἐπίσης καὶ τὸ ἀντίτυπον τοῦτο· ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ἐπιφανείας σώζονται ἔτι καταφανῆ λείψανα τῆς προσκεκολλημένης ποτε ἐτέρας ὄψεως τοῦ ἀγαλματίου. Ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας ἐν ἔτει 1877, ἀγνωσθεὶς δὲ ὁ τόπος τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ καὶ οὐδόλως ἀπίθανον νὰ προέρχεται ἐπίσης ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως.

Σὺν τοῖς χαλκοῖς τούτοις εὐρήμασι τῶν τελευταίων ὡς τὰ πολλὰ ἀνασκαφῶν ἐκδίδομεν καὶ μαρμαρίνον ἀγαλμάτιον εὐρεθὲν ἐν ἔτει 1864 κατὰ τὴν πρὸς θεμελίωσιν τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Μουσείου γενομένην σκαφήν. Διὰ βραχέων πολλάκις ἐγένετο λόγος περὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης³, ἀλλὰ δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε τῆς περὶ τῆς εὐρέσεως δημοσιεύσεως, διότι οὔτε φωτογράφημα τι τοῦ Κωνσταντίνου (ἀρ. 42), ὅστις ἀπεικόνισε καὶ τοῦτο ὁμοῦ μετ' ἄλλων γλυπτῶν ἔργων, οὔτε τὸ πρόχειρον σχεδιάσμα, ὅπερ ἐν τῇ πραγματείᾳ μου περὶ ἑλληνικῆς στολῆς παρέθηκα⁴, εἶναι ἄξια τοῦ ὀνόματος. Ἐν τῷ 8^ῳ πίνακι παρέχομεν δύο ὄψεις τοῦ ἀγαλματίου κατὰ τὴν αὐτογραφικὴν λεγομένην μέθοδον ἐξ ἰχνογραφήματος τοῦ Gillieron. Τὸ ἀγαλμάτιον ἔχει ὕψος 0.82 ἐξ ὧν τὰ 0.045 ἀνήκουσι τῇ περιφερικῇ καὶ ἀτελῶς ἐξεργασμένῃ πλίνθῳ,

¹ Ἄς ἐρῆθῃ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ δημοσιευθεῖσα λιθογραφικὴ εἰκὼν δὲν ἀποδίδει πιστῶς τὴν κεφαλὴν, ἰδίως δὲ καθιστᾷ ἥττον φαιδρὰν τὴν ἔκφρασιν αὐτῆς.

² Ὁ ἐκδότης ἐν σελ. 31 ἐσφαλμένως θεωρεῖ τὸ ἐν Ἀκροπόλει εὐρεθὲν ὡς σφυρήλατον.

³ Arch. Zeitung 1864 σ. 234* Postolakka. Bull. dell'Inst 1864 σ. 85 Brunn κατὰ τοῦ Decharme καὶ Pervanoglu. Mitth. d. arch. Inst. Athen 1881 σ. 86, 93 σημ. 2 K. Lange. von Sybel, Katalog. ἀρ. 5003. Milchhöfer, Museen Athens σ. 54. Arch. Zeitg. 1880 σ. 213 ἐξ. Schreiber. Roscher, Lexik. d. Mythol. σ. 695, 1720 Furtwängler.

⁴ Beiträge zur Gesch. der gr. Tracht σ. 142 σχ. 47.

ήτις, πλάτος ἔχουσα 0.265, ἐνεσφηνούτο βεβαίως εἰς τὸ βάθρον. Ὁ λίθος, ἐξ οὗ τὸ ἔργον πεποιήται, εἶναι νησιωτικὸν ἀδρόκοκκον καὶ ὑπόφαιον τὴν χροιάν μάρμαρον, οἷον εὔρηται πνταχοῦ καὶ ἐν Πάρῳ καὶ Χίῳ ἀκόμη, καὶ οἰονεὶ τὴν μέσσην μεταξύ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ λευκοῦ κατέχον θέσιν. Τίνα τὰ ἀποκρουσθέντα αὐτοῦ μέρη ἔννοει εὐκόλως ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς εἰκόνης· κατὰ τὰ λοιπὰ ἢ διατήρησις αὐτοῦ εἶναι ὄχι κακὴ, τοῦ δὲ χρωματισμοῦ πολλαχοῦ διεσώθησαν ἐμφανῆ λείψανα, εἰ καὶ τὸ ἔργον ἐπὶ μακρὸν χρόνον διέμεινεν ἐν ὑπαίθρῳ μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ Μουσείου. Ἡ ἔσω ἐπιφάνεια τῆς αἰγίδος φέρει ζωηρὸν ἐρυθρὸν χρωματισμὸν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ἐπιφανείας ἴχνη μόνον σώζονται, ἰδίως καταφανῆ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου καὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ στήθους, ὡς δηλοῦ-

ται ἐν τῷ παρατιθεμένῳ ζιγγογραφῆματι εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ πραγματικοῦ μεγέθους ποιηθέντι. Τὰ σκιερὰ μέρη δηλοῦσιν ἐπιφάνειαν τοῦ μαρμάρου διαβεβρωμένην, ἐκεῖ δὲ εἰκάζω ὅτι ἦσαν ἐπιτεθειμένα τὰ μᾶλλον ἐξίτηλα χρώματα, πιθανῶς τὸ ἐρυθρὸν, τούναντίον δὲ διὰ τῶν στερεωτέρων χρωμάτων, τοῦ κυανοῦ ἢ πρασίνου πιθανῶς, φαίνονται ὅτι ἦσαν κεχρωματισμένα ἐκεῖνα τὰ μέρη ὧν καὶ νῦν ἡ ἐπιφάνεια λαμπροτέραν διετήρησε τὴν ὄψιν¹. Αἱ κάθετοι ἐν μέσῳ τῶν φολίδων γραμμὰί εἶναι ἐγγράκτοι. Τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, οἷαν ὁ χρωματισμὸς, δεικνύει καὶ ἡ ὄλη ἐργασία τοῦ ἀγαλματίου παρὰ τὸν καταφανῶς ἀκομψὸν τύπον τῆς μορφῆς. Τὰ τῆς ἐσθῆτος κράσπεδα εἶναι ἀρκετὰ βαθέως γεγλυμμένα, ἢ δὲ αἰγίς ἦτο κατ' ἀμφοτέρωθεν τὰ μέρη τῶν νώτων ὡς λεπτή (πάχους 0.01) προεξέχουσα πλάξ εἰργασμένη καὶ κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ ὀδοντωτοῦ κράσπεδου τῆς ἔφερε πιθανῶς μεταλλίνους ὄφεις, ἐνηρμοσμένους εἰς ὅπασ πλάτους 0.005.

Ἡ Ἀθηναῖα φέρει χιτῶνα, ὅστις μόνον διὰ τῶν βραχειῶν καὶ στενῶν χειρῶν του κατὰ τοὺς ὤμους

¹ Κηλὶς τις μεγάλη πρασίνου χροῖατος κατὰ τὸ ἔμπροσθεν κάτω μέρος τῆς ἐσθῆτος παρήχθη ἐκ τῆς γειτνιάσεως συντεταγμένου μεταλλίου ἢ τοῦτον φέροντος τὸν χρωματισμὸν ἀντικειμένου.

γίνεται καταφανής. Αἱ λεπταὶ ἐκεῖναι πτυχαί, αἱ συνήθως ἀπαντῶσαι ἐπὶ τῶν χειρῶν τῶν ἀρχαϊκῶν ἀγαλμάτων, ἐλλείπουσιν ἐνταῦθα ἐντελῶς, ὡς λ. χ. καὶ ἐπὶ τοῦ ὠραίου ἀγάλματος τοῦ δημοσιευθέντος ἐν τοῖς «Μουσειοῖς τῶν Ἀθηνῶν» πίν. 14. Ἐπὶ δὲ τοῦ χιτῶνος φέρει ἐπίσης τὸν πέπλον, οὐχὶ ὁμοῦς τοιοῦτον, οἷον ἡ ἰωνικὴ τέχνη μετεποίησεν καὶ οἷον εὔρομεν ἔτι αὐτὸν ὑπάρχοντα ἐν τοῖς ἀνωτέρω περιγραφείσι χαλκοῖς ἀγαλματίοις, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὠραῖον ἐλεύθερον τύπον ὃν ὁ Φειδίας ἔδωκε τῷ τῆς Προμάχου Ἀθηναῖς αὐτοῦ καὶ τῷ τῆς Δημνίας καὶ ὃν ἐγὼ ἀλλαχοῦ ὡς κατ' ἐξοχὴν ἀττικὸν τύπον τοῦ τῆς Ἀθηναῖς πέπλου νάποδείξω προσεπάθησα¹. Καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἤδη τὸ παρὸν ἀρχαϊκὸν ἔργον φαίνεται ὃν ὁ πρόδρομος τῆς τελείας τέχνης. Ἡ αἰγίς ἔχει μὲν ἀληθῶς ἔτι τὸ ἀρχαϊκὸν σχῆμα, μακροτέρα ὄπισθεν κατὰ τὰ νῶτα καταπίπτουσα, ἀλλὰ τὸ εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος ἀρθροῦ κατὰ ἐμὸν σχεδιάσμα εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ μεγέθους εἰκονιζόμενον Γοργόνειον, ὅπερ φέρει αὕτη γεγλυμμένον ἐπὶ τοῦ ὀμαλῶς ἐξέχοντος ἐξαγώνου ἐπιπέδου, δεικνύει τὸν ἐν τῷ μέσῳ ἰστάμενον μέτριον ἐκεῖνον τύπον, τὸν παριστῶντα αὐτὸ ἄνευ τῶν θηριωδῶν ἐκείνων χαρακτηριστικῶν, δι' ὧν εἰκόνιζεν αὐτὸ ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη. Τὸ τοῦ ἡμετέρου ἀγάλματος Γοργόνειον δὲν διαφέρει πολὺ τοῦ ἐπὶ τῶν ἀντιτύπων τῆς Παρθένου Ἀθηναῖς² εἰκονιζομένων. Καὶ ὁμοῦς ὁ τύπος αὐτοῦ οὗτος εἶναι πολὺ ἀρχαιότερος τῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν καταστροφῆς, ἀπαντᾷ δὲ, κατ' ὅσον οἶδα, τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Ἀθηναῖς ἐπὶ πολλῶν τεμαχίων πηλίνων ἀναγλύφων, ἅτινα τὴν θεὰν ἐφ' ἄρματος εἰκονίζουσι. Τούτων ἰκανὸς ἀριθμὸς ἀνευρέθη κατὰ διαφόρους χρόνους ἐν τῇ Κιμωνείῳ ἐπιχώσει· ἀπαντα δὲ εἶναι ἐπὶ τριῶν ἢ τεσσάρων τύπων, διαφερόντων ἀλλήλων μόνον ἐν τισὶ λεπτομερείαις, οἷον ἐν τῇ ὑπάρξει ἢ ἐλλείψει τῆς ἀσπίδος, ἐκτετυπωμένα³. Παράδοξος δὲ εἶναι ἐνταῦθα ἡ ἐπὶ τοῦ μετώπου εὐρεία καὶ ἀβαθὴς αὐλαξ.

Καὶ κατὰ τὴν στάσιν δὲ διαφέρει ἡ ἡμετέρα Ἀθηναῖα τῶν λοιπῶν τοῦ ἀρχαϊκοῦ τύπου καὶ ὡς

¹ Πρβ. Beiträge zur Gesch. der gr. Tracht σ. 141 ἐξ.

² Furtwängler ἐν Roscher, Lexik. d. Mythol. σ. 1719.

³ Δύο τεμάχια ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Schöne, Griech. Reliefs πίν. 35 ἀρ. 136, 137. Πρβ. Reisch. Mitth. d. Inst. Athen 1887 σ. 129.

πρόδρομος τοῦ Φειδιακοῦ δύναται νὰ θεωρηθῆ. Οὕτε ἐν τῇ ξοανοειδεῖ ἀκαμψία ἴσταται, οὕτε ἐν τῇ πολεμικῇ στάσει τῶν Παλλαδίων, ἀλλ' ἔχει τὸ ἥρεμον ἐκεῖνο καὶ φυσικὸν σχῆμα, ὅπερ καὶ ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀπόλλωνι τοῦ ὄμφαλοῦ, ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Στεφάνου καὶ ἐπὶ τῶν γλυπτικῶν ἔργων τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ παρατηρεῖται καὶ ὅπερ ὡς μετὰ κόπου ἀπόκτημα τῆς ὀλίγον πρὸ τοῦ Φειδίου τέχνης ὑπολαμβάνεται¹. Τὸ σῶμα δὲν στηρίζεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο σκελῶν ἐξ ἴσου, ἀλλὰ, καίπερ ἀμφοτέρων πατούντων δι' ὅλου τοῦ ποδὸς τὸ ἔδαφος, τὸ βῆρος τοῦ σώματος φαίνεται ὑποβασταζόμενον ἰδίως ὑπὸ τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους, ἐν ᾧ τὸ δεξιὸν εἶναι πως κατὰ τὸ γόνυ πλαγίως κεκαμμένον καὶ κατὰ ταύτην τὴν θέσιν, καὶ πρὸς τὰ ἐμπρὸς κατὰ τι τεθειμένον. Κατὰ τὰ ἰσχία ὅμως οὐδεμίαν κίνησιν ἐκδηλοῦται, καθ' ὅλου δὲ ἢ ἐν τῇ τέχνῃ τότε εἰσαχθεῖσα νέα ἀρχὴ δὲν ἐξεδηλώθη εἰσέτι ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀγάλματι τόσον ἀδέσμευτος ὅσον ἐν τοῖς ἄνω μνημονευθεῖσιν ἔργοις. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ὁμοιάζει ἡ ἡμετέρα Ἀθηναῖα μᾶλλον τῷ ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ πρίγκηπος Sciarra ἐν Ῥώμῃ πρὸ τινος δημοσιευθέντι γαλκῷ παιδὸς ἀγάλματι², ὅπερ εἶναι ἔργον τῶν ἀρχῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος καὶ πιθανῶς τῆς πελοποννησιακῆς Σχολῆς. Ὑπερέχει δὲ τοῦ ἔργου τούτου τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα οὐ μόνον κατὰ τὸ σεμνοπρεπέστερον σχῆμα— ὑπεροχῇ, ἥτις κυρίως δύναται νὰ ἔχη τὸν λόγον τῆς ἐν τῇ διαφορᾷ τοῦ εἰκονιζομένου προσώπου— ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο ὅτι ἡ κεφαλὴ δὲν εἶχε τὴν ἀκαμπτὸν ἐκείνην κατ' ἐνώπιον στάσιν, ἀλλ' ἦτο μικρόν τι πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐστραμμένη, ὡς τοῦτο δῆλον γίνεται οὐ μόνον ἐκ τῆς θέσεως τῆς σαφέστατα δεδηλωμένης σφαγῆς τοῦ λαιμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ νῶτα περισθείσης ἄκρας τοῦ λόφου τοῦ κράνου, ἥτις δὲν κατέχει τὸ μέσον τῆς ἐπὶ τῶν νῶτων κόμης, ἀλλὰ πλησιέστερον πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον ἐπικάθηται.

Καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν δὲ τὴν θέσιν τῶν βραχιόνων ἀνάλογα παραδείγματα ὑπάρχουσιν ἐν ἔργοις τοῦ αὐτοῦ τεχνικοῦ κύκλου. Ὅμοιάτατα, τὸν ἓνα βραχίονα μετὰ δράσεως ἐπὶ τοῦ δόρατος ὑψωμένον ἔχων, τὸν δ' ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἰσχίου σθυναρῶς ἐπερείδων,

¹ Πρὸς. νῦν Bull. dell'Inst. 1887 σ. 97 ἐξ.

² Bull. dell'Inst. 1887 πίν. IV-V σ. 90 ἐξ.

ἴστατο ὁ Οἰνόμαος ἐν τῷ ἀνατολικῷ ἀετώματι τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ τοῦ Διός. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο ὑστερεῖ ἔτι τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα, τοῦ τεχνίτου αὐτοῦ μὴ δυνηθέντος νὰ δηλώσῃ τὴν σθυναρὰν τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ ἰσχίου ἐπέρεισιν, διότι μόνον σχεδὸν διὰ τῶν ἄκρων δακτύλων ψαύει ἡ χεὶρ (καὶ τοῦτο ἰκανῶς ἀδεξίως) τὴν ἐσθῆτα, χεῖρ παχεῖν πρὸς τούτοις οὔσα, ὅπερ ἄτοπον ἐν τοιαύταις τοῦ ἄλλου σώματος ἀναλογίαις.

Ἰδίως ὅμως συγγενὲς τοῖς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔργοις, ὡς τοῦτο ἤδη πρὸ πολλοῦ παρετηρήθη, φαίνεται ἐν τῷ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀναβολῆς. Καὶ δὲν ἀπαντᾷ μὲν ἐν τοῖς ἐξ Ὀλυμπίας ἔργοις ἀκριβῶς ἡ αὐτὴ στολὴ τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου, οἷαν ἀνωτέρω τὴν περιεγράψαμεν, ἀλλὰ τοῦ ἰματισμοῦ καὶ τούτου καὶ ἐκείνων τὸ κυριώτατον στοιχεῖον εἶναι ὁ ἐκ βαρέως μαλλίνου ὑφάσματος ὄρωικὸς πέπλος, τοῦ ὁποῦ αἱ ἄτεχνοι καὶ στρογγυλῶδεις πτυχῆ εἶναι γεγλυμμένοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπέριττον καὶ τὴν καταγωγὴν τῆς ἐκ τῶν σφυρηλάτων ἔργων ἔχουσαν τεχνοτροπίαν, οἷαν ἐνορῶμεν αὐτὴν ἐν τῇ Στερόπῃ, τῇ Ἴπποδαμείᾳ ἢ τῇ Ἐσπερίδι ἐν Ὀλυμπίᾳ¹. Ὅπου δὲ ἡ τοῦ σώματος βαρεῖα μάζα ὑπὸ τὴν ἐσθῆτα ὑποφαίνεται ὡς λ. γ. κατὰ τὴν δεξιὰν κνήμην ἢ τὴν ἀριστερὰν γαστροκνημίαν, τοῦτο οὔτε κατὰ τὸν κατὰ συνθήκην ὑπερβολικὸν τρόπον τῆς ἀρχαϊκῆς νησιωτικῆς τέχνης—τρόπον, παραδεκτὸν γενόμενον καὶ ἐν Ἀθῆναις— γίνεται, οὔτε κατὰ τὴν ἰδανικὴν φυσικότητα τῶν γλυφῶν τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλὰ περίπου καθ' ἐν τρόπον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τὸ πρᾶγμα ἀπαντᾷ. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ αἰγὶς δὲν προσφύεται στενῶς ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν νῶτων, ὡς ἐν τοῖς ἀρχαιωτέροις ἔργοις, ἀλλὰ καλύπτει μόνον τὰ εὐρέα μὲν, ὅχι ὅμως καὶ ἰκανῶς ἀποστρογγυλωμένα καὶ προεξέχοντα ἀνώτερα τοῦ κορμοῦ μέρη, καταπίπτουσα ὀπίσω κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν, ἥτοι ὡς τις βαρεῖα δορά. Καὶ συνελόντι εἰπεῖν ἐλάχιστά εἰσι τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἔχνη τὰ ἐνθυμίζοντα ἔτι τὸν ἀρχαϊκὸν τρόπον καὶ μαρτυροῦντα, ὅτι τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον ἀρχαιότερόν πως εἶναι, ἢ ὁ γλυπτικὸς κόσμος τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Οὕτω λ. γ. ἐν τοῖς ἀνοικτοῖς κρασπέδοις τοῦ πέπλου κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος εἶναι μᾶλλον

¹ Πρὸς. Mitth. d. arch. Inst. Athen 1881 σ. 91 ἐξ. K Lange. Bull. dell'Inst. 1887 σ. 54 ἐξ. καὶ σ. 102 ἐξ.

λον ὄρατὴ ἢ ἐπιτήδευσις καὶ ἢ καθ' ὠρισμένον σχῆμα διάταξις αὐτῶν ἢ ὅπως ἐν τῇ Ἴπποδαμείᾳ καὶ τῇ Ἑσπερίδι, ἰδιαίτατα δὲ φαίνονται αἱ πτυχαί, ἃς ὁ κόλπος τοῦ πέπλου ὑπὲρ τὴν ζώνην σχηματίζει, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς τῆς Στερόπης ἢ τὰς τῆς Ἀθηνᾶς εἴτε τῆς ἐν τῇ μετόπῃ τοῦ Ἀυγείου εἴτε καὶ αὐτῆς ἔτι μόνον τῆς ἐπὶ τοῦ βράχου καθημένης, τυπικαὶ καὶ φυσικότητος ἄμοιροι. Λείψανον ἔτι τοῦ ἀρχαικοῦ κατὰ συνθήκην τρόπου εἶναι ἐν τῷ ἀγαλματίῳ τούτῳ καὶ ἡ ταπεινὴ καὶ ἐκ πυκνῶν κυματοειδῶν αὐλάκων συγκειμένη κατὰ τὰ νῶτα κόμη, οἷα δὲν ἀπαντᾷ πλέον ἐν τοῖς ἐξ Ὀλυμπίας ἔργοις.

Τὸ δὲ συμπέρασμα ἡμῶν εἶναι περίπου τὸδε: Τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον εἶναι ἔργον τεχνίτου τοῦ ἐκπνέοντος ἀρχαϊσμοῦ, ὅστις ἀνῆκεν ἢ στενότατα συνεδέετο τῇ Πελοποννησιακῇ σχολῇ, εἰς ἣν δέον ν' ἀποδώσωμεν τὸν γλυπτικὸν κόσμον τοῦ ἐν Ὀλυμπία ναοῦ τοῦ Διός. Ἐάν δέ, ὅπως ἀνωτέρω παρεδέχθημεν, ἐνέδυσσε τὴν θεὰν στολὴν ἰδίως ἀττικὴν, τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύει ἢ ὅτι εἰργάζετο διὰ τὰς Ἀθῆνας. Διάφορα γνωρίσματα μαρτυροῦσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης, ὅτι τὸ ἀγαλμάτιον εἶναι ἐπιεικῶς ἀρχαιότερον ἢ τὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός γλυπτικὰ ἔργα. Ὁ χρόνος τῆς ποιήσεως αὐτοῦ δὲν εἶναι ἄρα ὁ περὶ τὸ 460, ὡς φρονεῖ ὁ Furtwängler¹,

¹ Ἰδε Roscher, Lexik. d. Mythol. σ. 695.

ἀλλ' ὁ περὶ τὸ 480 καὶ μάλιστα, ὅπερ πιθανώτερον, ὀλίγον τι πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Περσῶν. Διότι κατὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν θεμελίων τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Μουσείου ἢ σκαφῆ προέβη κατὰ βάθος μέχρι τῆς Κιμωνείου ἐπιχώσεως, ἐν ᾗ φαίνεται ὅτι εὑρέθη μετὰ τοῦ Μοσχοφύρου καὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Ἀθηνᾶς τῆς ἐκ τοῦ αετώματος τοῦ ὑπὸ Πεισιστράτου κτισθέντος ναοῦ καὶ τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον. Κρίμα ὅτι δὲν ἔχομεν ὠρισμένας εἰδήσεις περὶ τούτου. Ἴσως ἐκ τῶν νέων ἀνασκαφῶν προαχθῆ τι εἰς φῶς τῶν μήπω εὑρεθέντων αὐτοῦ μερῶν καὶ μετὰ τούτου καὶ ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς προελεύσεως αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθῆναις, Ἰούλιος 1887.

FRANZ STUDNICZKA

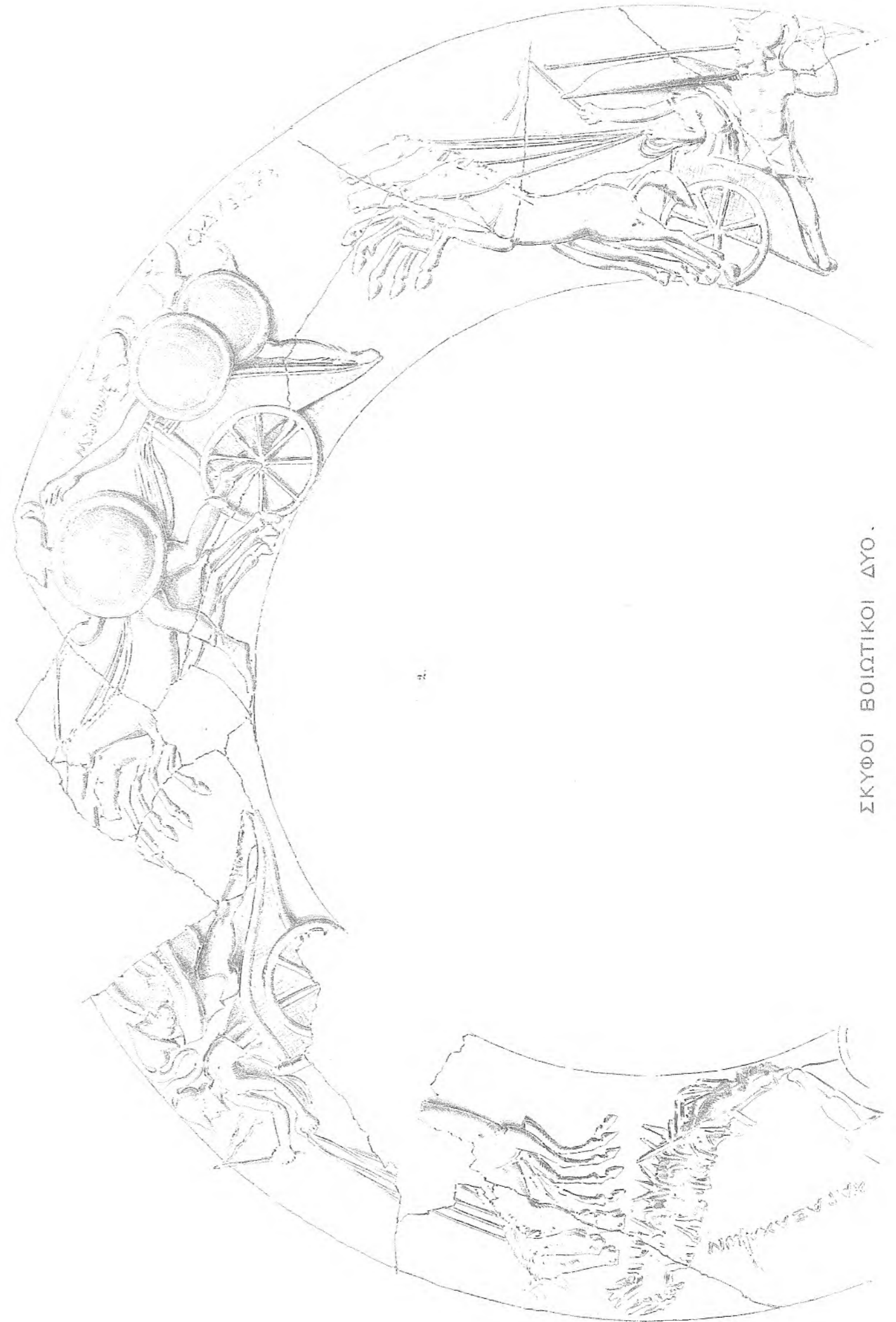
ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Ἐν σελ. 136 σημ. 2 στ. 9 πρόσθετες: Καὶ ἐν ἀρχαίῳ ἀγαλματίῳ Σατύρου ἐκ τῆς ἐν Ἠπειρῷ Ἀπολλωνίας, Bull. de la soc. nat. des antiq. de France 1885 σ. 221.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Σελ. 113 στ. 3 ἀντὶ Σέξστον ἀνάγνωθι Σέξτω καὶ στ. 19 ἀντὶ Σέξτος ἀνάγνωθι Σέξτος.

(Ἐξεδόθη τῇ 20ᾳ Ἀπριλίου 1888.)

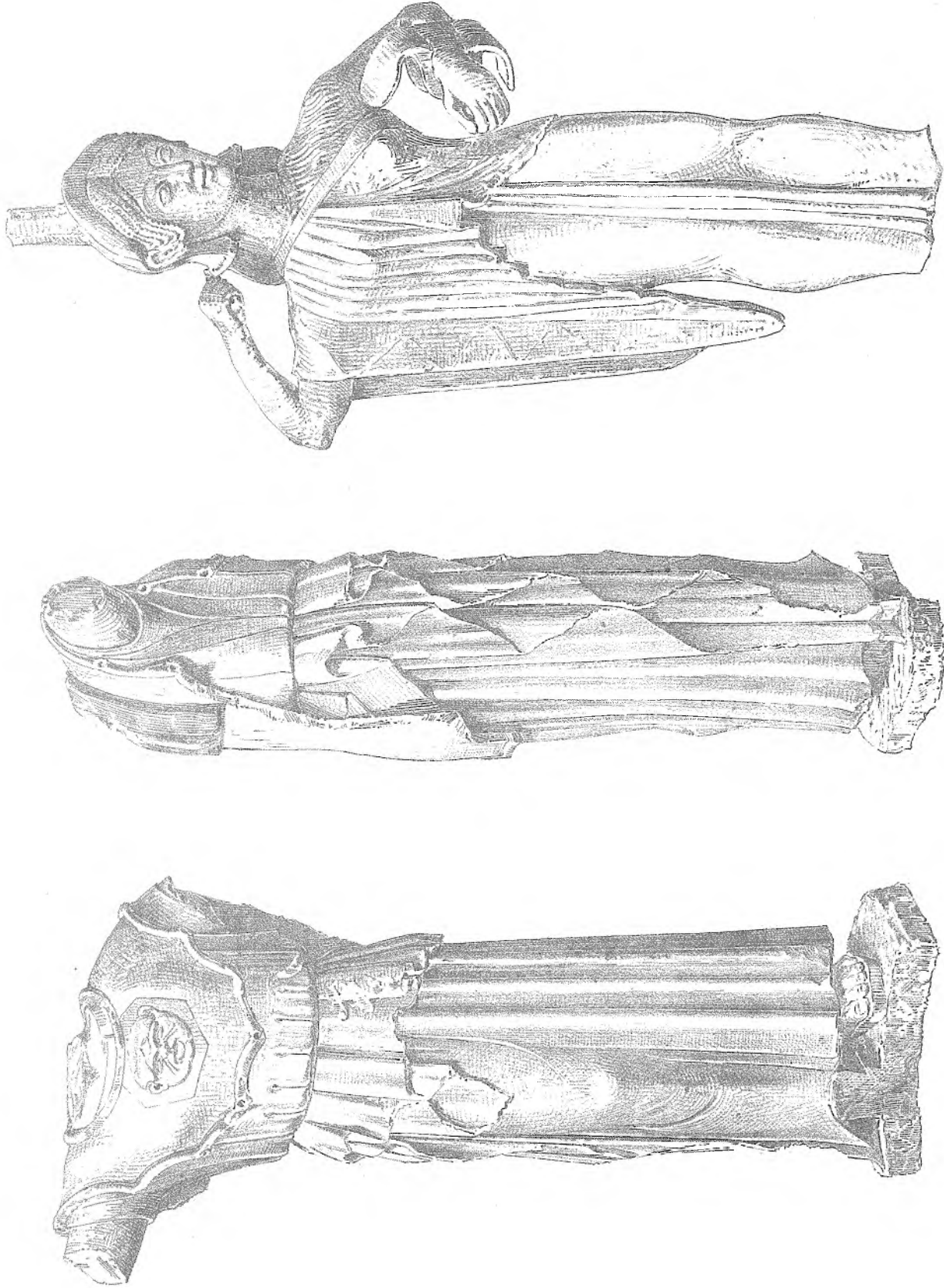
ΣΚΥΦΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ.

ΠΙΝΑΞ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΑΛΜΑΤΙΟΝ ΑΘΗΝΑΣ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΑΓΑΛΜΑΤΙΑ ΑΘΗΝΑΣ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΓΑΛΜΑ
ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ, ΣΤ. Α. Ἐπιγραφή Ἀττική περὶ οἰκοδομῆς τινος ἐν Δήλῳ	57
— Σκύφοι Βοιωτικοὶ δύο (πίναξ 5).	67
ΤΣΟΥΝΤΑ, ΧΡ. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἐρετρίας	77
ΦΙΛΙΟΥ, Δ. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἐλευσίνος (μετὰ τεσσάρων ζιγγογραφημάτων)	109
BENNDORF, OTTO. Πίναξ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν (πίναξ 6 καὶ πέντε ζιγγογραφήματα)	115
ΣΤΑΗ, Β. Ἀρχαῖκόν ἄγαλμα ἐξ Ἀκροπόλεως (πίναξ 9).	129
STUDNICZKA, FRANZ. Ἀγαλμάτια Ἀθηνᾶς ἐκ τῆς τῶν Ἀθηνῶν Ἀκροπόλεως (πίν. 7 καὶ 8 καὶ 15 ζιγγογραφήματα).	133

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ

Πίναξ	5	Σκύφοι Βοιωτικοὶ δύο.
—	6	Πίναξ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν.
—	7	Ἀγαλμάτιον Ἀθηνᾶς ἐξ Ἀκροπόλεως.
—	8	Ἀγαλμάτια Ἀθηνᾶς ἐξ Ἀκροπόλεως.
—	9	Ἀρχαῖκόν ἄγαλμα ἐξ Ἀκροπόλεως.
Σελ.	109	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	111	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	113	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	114	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	117	Σχεδιάσμα κοσμήματος.
—	119	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	121	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	123	Σχεδιάσμα ἀγγειογραφίας.
—	128	Σχεδιάσμα ἀγγειογραφίας.
—	134	Ἀπεικόνισις χαλκοῦ ἀγαλματίου.
—	135	Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
—	138	Ἀπεικόνισις χαλκοῦ ἀγαλματίου.
—	139	Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
—	141	Σχεδιάσμα βάσεως ἐνεπιγράφου.
—	144	Ἀπεικονίσεις δύο κεφαλῶν.
—	145	Ἀπεικονίσεις δύο κεφαλῶν.
—	145	Σχεδιάσματα τρία βάσεως ἐνεπιγράφου.
—	147	Σχεδιάσμα χαλκοῦ ἀναγλύφου.
—	149	Σχεδιάσμα φολίδων αἰγίδος.
—	154	Σχεδιάσμα Γοργονείου.

